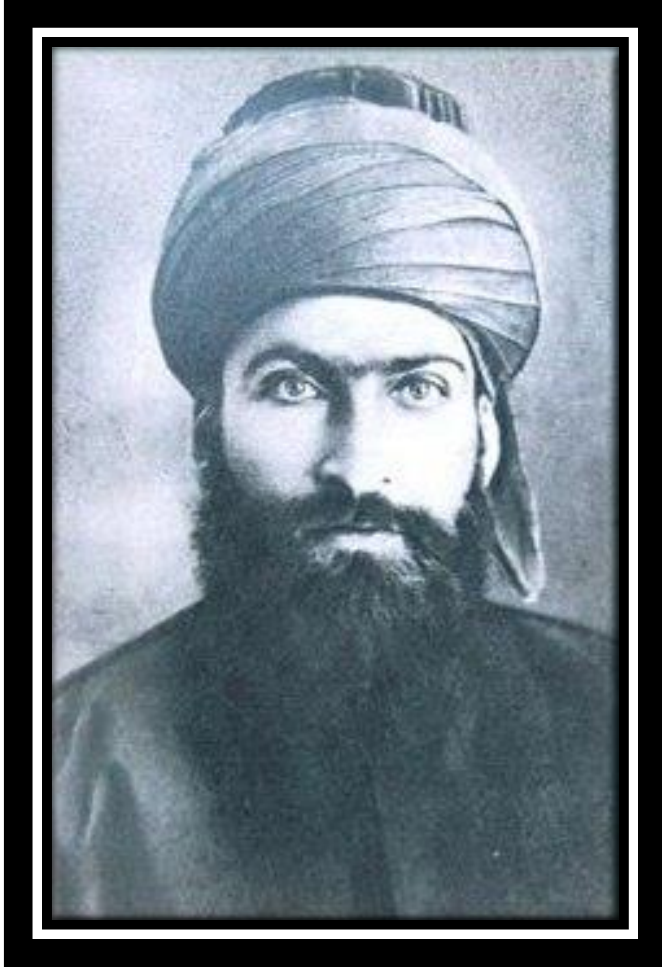
DÎVAN-I SÂMÎ

Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî
kaddesellâhü sırrahu'l âlî

ŞAHİNLER VAKFI
1980-İZMİR

Dizgi — Baskı — Cilt
AKYOL Neşriyat ve Matbaacılık
Tesisleri
Tel: 27 77 57
Akevler Sitesi, Yeşilyurt — İZMİR- 1980



Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî
kaddesellâhü sırrahu'l âlî

(1879 1934)

بِسْــمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسولنا محمد

وعلى اله وصحبه وسلم اجمعين

ABDURRAHMAN SÂMÎ NİYAZİ SARUHÂNÎ kaddesellâhü sırrahu'l âlî

(1879 1934)

HAYATI

a-İsmi ve Nisbesi

Sefîne-i Evliyâ'nın bize verdiği bilgiye göre müellifimizin dünyaya gelişini tebrik için babasını ziyarete gelen Çöplü Dede adlı bir zat "Efendim bu bebeğin adı Abdurrahman olsun" demiş babasıda buna Sâmî ismini ilâve ederek oğluna Abdurraman Sâmî ismini koymuştur. 1

Kendi kitablarında nisbesini "Manisevî" "Sarûhânî" olarak belirtmiştir. "Evrâd-ı Mukarrebîn" adlı eserinin mukaddimesinde "Mevliden Saruhanlı Mevtinen İstanbullu'yum" demektedir. Böylece tam ismi Abdurrahman Sâmî Sarûhânî. Islambolî ibn Muhammed Âsim ibn Şeyh Ahmed Fevzi ibn hüseyn ibn el-Hâc el-Hâfız olmaktadır. Abdurrahman Sâmî'nin tarikat nisbesi oldukça zengindir. Kendisi birçok tarikattan hilâfet almıştır.

b-Doğum Yeri ve Yılı

Abdurrahman Sâmî, 12 Rebîulevvel 1296 /1876 m. yılında, Saruhan'da dünyaya gelmiştir. 1934'de vefât etmesi hasebiyle 58 yıl yaşamıştır. 2

c-Ailesi:

Babası Kadı Muhammed Âsim Efendi olup Mekke ve Medine valiliklerinde bulunmuş âlim bir zâttır. Onun da babası Şeyh Ahmed Nûrî'dir. Baba tarafından soyu Hz. Ömer radiyallâhü anhe ulaşır. 3

Sefine ve diğer kaynaklarda annesinin ismi geçmemektedir, Anne tarafından soyunun Hz. Zeyneb aleyhisselâma ulaştığı Sefîne'de görüyoruz.

d-Gençliği

Tahsili ve Yetişmesi: Abdurrahman Sâmî ilk tahsilini Manisa'da tamamladıktan sonra İstanbul Fâtih Çifte Ayak Bahr-ı Sefîd Medresesi'ne gelerek zamanın allâmesi olan Hüseyin Necmeddin Pürzetî'den ilim tahsil etmiştir.



1 Hüseyin Necmeddin Puruzeti

Ebû Bekir Edirnevî'den (kaddesellâhü sırrahu'l âlî), Gelibolulu Ahmed Şücâeddin Efendi'den (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) hal eğitimi almıştır. Nakşi ve Kâdirî tarikatlarının büyüklerinden vazife alıp istidatlarının büyüklüğü sebebiyle her iki tarikatten de hilâfet tâcını giymiştir.* 4

8 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî



Ahmed Şücâeddin Hazretleri (Çanakkalevi)
Ahmed Tâlibi Irşâdi Hazretleri'nin ikinci hâlifesidir.

Kendi ifâdesine göre Abdurrahman Sâmî küçük yaştan beri zikre devam ederdi. Bir gece rüyasında Hz. Rasûlullâh sallallâhü aleyhi ve sellemi görmüş ve onun verdiği Nalin-i giymiştir. Bundan sonra âşk ve cezbeye tutularak bir şeyh aramaya başlar ve yine Rasûlullâh sallallâhü aleyhi ve sellemin işaretiyle Çanakkale'de bulunan Uşşâkî Şeyhi Ahmed Şücâeddin Efendi'nin (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) halkasına girer. İlk karşılaşmaları şöyle olmuştur: Ahmed Şücâeddin Efendi (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) vaaz ediyormuş, vaazdan sonra gidip elini öpmüş:

-Oğlum Sâmî, malumatım var, nasibinizi vermeye manen memurum, deyip ona biat vermiş. Dört sene sonra da icazet vermiştir, Sâmî Efendi bir gün şeyhine:

-Diğer tarikatlardan da icazet almama müsaade olunur mu, diye sorunca Şeyh Efendi cevaben:

-Hz. Salahi de toplamış idi. Sülük esnasında bu olmaz. Ancak şimdi icazet aldığına göre serbestsin, demiştir. Sâmî Efendi bunun üzerine diğer tarikatlerden de ayrı ayrı icazet almıştır.*5

e-Resmi Görevi:

Kaynakların bize verdiği bilgiye göre Kasımpaşa Kethüda Derğahı postnişinliği haricinde resmi bir görev alıp almadığını bilmiyoruz. Ne var ki buradan aldığı ücreti kendine harcamayıp, Şeyhi Ahmed Şücâeddin Efendi'ye (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) göndermekteymiş. Kendisi misk ve koku imal edip bunları satarak rızkını temin edmekte imiş. Kimya ile ilgili bir eser vermesi kendisinin aynı zamanda iyi bir kimyager olduğunu göstermektedir . *6

Abdurrahman Sâmî'nin tek çocuğu olan oğlu Muhyiddin'in İzmir'de bir trafik kazasında ölmesi sebebiyle kendisi hakkında aldığımız rivayetler sözel kaynaklara dayanmaktadır. Aile efradından günümüze kimse ulaşmamıştır.

İLMİ VE TASAVVUFİ KİŞİLİĞİ

a-İlmi kişiliği:

Abdurranman Sâmî ilk tahsilini memleketi Manisa'da gördükten sonra İstanbul'a gelerek Fatih Çifte Ayak Bahr-i Sefid medresesinde iyi bir medrese tahsili

görmüştür. Kendisi Arapça ve Farsçayı bu dillerde şiir yazacak kadar iyi bilmektedir. Nitekim divanında bu dillerle yazılmış şiirlere rastlamaktayız.*7

Medrese tahsili dışında Fransızca da öğrenerek Batı'dan bigane kalmamıştır, Fransızca bildiği mevsuk olmayan kaynaklardan bize ulaşmasına rağmen eserleri içinde bu lisanı kullanmamıştır. Abdurrahman Sâmî (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) nin eserlerinden anlaşılacağı üzere kendisi çift kanatlı bir âlimdir. Hem zahir hem bâtın ilimlerini kendinde toplamıştır. Bunun en güzel örneğini tez konusu olan Fatiha Suresi Tefsiri'dir. Bu eserinde, özellikle besmeleyi batini olarak tefsir etmesine rağmen en detaylı sarf ve nahiv tahlillerini yapmaktan geri durmamıştır.

Alıntı yaptığı kaynaklar

Beyzavi, Fahri Razi, Mürsi gibi zahiri tefsir ilminin, İbn Arabî (kaddesellâhü sırrahu'l âlî), Sadreddin Konevi (kaddesellâhü sırrahu'l âlî), Abdülkerim Cilî (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) gibi batini tefsir ilminin zirvesi kişilerdir. Abdurrahman Sâmî (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) eserlerinde görüşlerini paylaştığı âlimlerin fikirlerine kısaca dokunmaktan ziyade onların bu risalelerini baştan sona derc etme veya çok uzun nakillerde bulunma yoluna gitmiştir. Mesela **"Fatiha Suresi Tefsiri"** nde Abdülkerim Cili'nin (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) "el-Kehfü'rRakîm fî şerh-i Bismillîâhîrrahmânirrahîm" adlı eserini, Kuşeyri'nin "en-Nahvu'l-Müevvel" adlı eserlerini tamamen terceme ederek tefsirine ilhak etmiştir. Eserlerinde şema ve şekil çizimleriyle, anlatıma kolaylık getirmiştir. Bu onun yeni

yöntemlere açık bir ilmi kişiliğe sahib olmasını göstermesi açısından önemlidir. Ne var ki türkçe yazdığı eserlerin lisanı çağdaşlarına göre oldukça ağırdır. Tefsir, tefsir usulü, hadis, fıkıh, ilmihal, kelam, sarf, nahiv, mev'ıze, türünde eserler vermekle çok yönlü bir âlim olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca Arapça'dan tasavvuf ve tefsir sahasında tercemeleri vardır. Bu konuda, eserleri bölümünde gerekli bilgi verilmiştir. Eserlerinin birçoğu basılmış olması, onun kitaplarının okunduğunu gösterir. Ne var ki harf devrimi sebebiyle kendisini tanıma imkanı olmamıştır.

b-Tasavvufî Kişiliği;

Abdurranman Sâmî (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) tasavvufi neşve açısından da çok yönlü bir kişilik arzeder. Aşağıda açıklandığı üzere yaklaşık onüç tarikattan icâzet almıştır. Ne var ki o Uşşâki tarikatından irşad görevini sürdürmüş. Şeyh Ahmed Şücâeddin yanında sülükunu tamamladıktan sonra İstanbul Yahya Kethüda Derğahı postnişîni olarak atanmış ve tekkelerin 1925 yılında kapatılışına kadar bu görevini sürdürmüştür. (Postnîşinlik görevine ne zaman başladığı tesbit edilememiştir.) Bu sebeble kendisi, tasavvuf ilmini teori ve pratikte kendinde toplamıştır. Tasavvuf sahasında verdiği eserlerle bu ilmin teorisini yaparken, postnişinlik görevi ile de bu işin pratiğini yapmıştır. Fatiha Suresi Tefsiri'nin tahlili bölümünde de belirtildiği üzere kendisi vahdet-i vücud inancını taşımaktaydı. Eserlerinde bu görüşü savunmuştur. Nakilde bulunduğu sufiler genelde vahdet-i vücuda inanan İbn Arabi (kaddesellâhü sırrahu'l âlî), Abdülkerim

Cili (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) gibi şahıslardır. Abdurrahman Sâmî'nin (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) icâzet aldığı tarikatlere gelince:

1-Nakşibendî'nin Mehmed Can Kolu: Hisar Şeyhi Mehmed Nurullah Efendi'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

2-**Nakşibendi'nin Hâlidiyye Kolu**: Eyüp'de Saferullah Efendi'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

3-**Kâdiriyye'nin Karîbullah Kolu**: Mısır şeyhlerinden Ebu'lEnvar Feyzûddin'in halifesi, Şeyh Hilmi Efendi'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

4-**Kâdiriyye'nin Muhyiddin İbn Arabi Kolu**; Şeyh Hayrullah Efendi'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

5-**Sa'diyye Tarikatı**: Edirneli İsmail Rüştü'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

6-**Şa'bâniyye Tarikatı**: İzmirli Şeyh Ahmed Efendi'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

7-**Rufai ve Bedeviyye Tarikatlarının**: İzmirli Şeyh Mustafa Hilmi Efendi'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

8-**Gülşeniyye Tarikatı**: Edirneli Şeyh Şerafeddin Efendi'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

9-**Şâzeliyye Tarikatı**: Şeyh Hayrullah Efendi'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

10-**Düssûkiyye Tarikatı**: Şeyh Abdurranman Kalenderi'den. (kaddesellâhü sırrahu'l âlî)

11-**Mevleviyye Tarikatı**: Manisada medfun merhum İshak Çelebi'nin (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) rûhaniyyetlerinden almıştır.

Abdurrahman Sâmî'nin Halveti Hüsâmî ile Nakşi Bahâî tarikatlarından aldığı silsile **Sıddık Nâci Eren** tarafından belirtilmiştir.*8

Abdurrahman Sâmî verdiği eserlerle ilim âlemine, yetiştirdiği mûrid ve halifeleriyle de müslümanlığa büyük hizmetler vermiş âlim ve mutasavvıflardandır.
Ancak asıl irşadını Halvetiyyenin bir şubesi olan Hasan Hüsâmeddîn Uşşâkî Hazretlerinin usulune göre yapar. Zor günlerde bile darb-ı esma meclislerini kapatmaz. Camilerde yatsı namazından sonra el ayak çekildikten sonra zikir meclislerine devam eder. Kendisine korkup korkmadığı sorulduğunda, "Bize bu vazifeyi şahıslar vermediler ki şahıslar istedi diye terk edelim" der. Tefsirden hadise, akaidden edebiyata kadar pek çok eseri olan Sâmî Efendinin en önemli eserlerinden birisi de "Evradü'l Mukarrabîn" adını verdiği ve haftanın her günü için hususi olarak tanzim ettiği evrâdıdır.
Tekkelerin ilgasından sonra Abdurrahman Sâmî Efendi için zor günler başlamıştır. Yaşının genç olması, başta İstanbul ve Ege olmak üzere bağlılarının ve sevenlerinin çokluğu Şeyh Sâmî Efendinin takibi için yeterli bir sebep olarak görülmüştür. Menemen hadisesinde serhalîfesi Bekir Sıdkı Visâlî ile beraber tutuklanırlar. Altı ay hapisten sonra beraat etmelerine rağmen artık bir kere yaftalanmışladır. Hem Şeyh Sâmî Efendi hem de Bekir Sıdkı Efendi hayatlarının sonuna kadar takip altında tutulacaklardır. Osmanlı dersiamı olması hasebiyle kayd-ı hayat şartıyla vaizlik yapabilmek hakkı varken, bu hakkı da gasbedilir. 1934 yılında İstanbul'da dâr-ı bekâya intikal etmiştir. Kabr-i şerîfi Edirnekapı Şehitliğinde Mısır Tarlası olarak isimlendirilen bölümdedir. Ardında sayısız gözüyaşlı seven ve gün yüzüne çıkartılmayı bekleyen onlarca eser bırakmışdır.

14 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

İrtihâlinden birkaç gün önce kabri hakkında nasıl vasiyyet ettiğini ve ne şekilde vâsıl-ı dîdâr olduklarını Muzaffer Efendi Hazretleri Envârü'l Kulûb adlı kitabında anlatıyor...
Bu ibretli hâtırâ:

Abdurrahman Sâmî Saruhânî Hazretlerinin Vasiyyeti

Muzaffer Efendi Hazretleri Envârü'l Kulûb adlı eserinde ilk mürşidi Abdurrahman Sâmî Saruhânî Hazretlerinin irtihâlinden birkaç gün önce kendisine nasıl vasiyyet ettiğini şöyle anlatıyor.
Pek sevdiğim ve babam makamında saydığım üstâdım, hocam, velîni'metim Sâmî-i Saruhânî Hazretleri ile cuma namazlarından sonra hânelerinde otururduk. Birgün, yemekten sonra fakîre şöyle buyurdu :
"Oğlum, öldüğün zaman nereye defnolunmak isterdin?"
Cevap verdim :
"Efendim, nasîb olursa Edirnekapı hâricinde Halebî merhûmun civârında defn olunmağı arzu ederdim. Zîrâ oraya İstanbul âlimlerinden pek çoğu defn olunmuşlardır" dedim.
Merhûm hocam içini çekerek :
"Sakın beni oraya defn etmeyini" buyurdu. **"Zîrâ ben hem günâhkâr ve hem de ilmen zayıf bir insânım ve kendimi oraya lâyık göremem. Beni Edirnekapı'da Mısır tarlasının kenarına gömüverirsiniz, olur biter"**



Meğer, Hazret bu sözleriyle bana vasiyyet ediyormuş. Üç gün sonra, yatsı namazını kılarken ve namaz arasında vâsıl-ı dîdâr oldular. Fakîr, o zaman Arapçayı yeni öğrenmeğe başladığımdan, okuduğum âyet-i kerîmelerin ma'nâlarına vâkıf ve âşinâ değildim. Fakat nasıl olduysa bilemiyorum cenâzesinde Sûre-i Fecr'in son âyetlerini okuyuverdim.



Hattat Hâmid Efendi'nin hattıyla Sûre-i Fecr'in son âyetleri

Bilindiği gibi, bu âyet-i kerîme :

"Yâ eyyetühen nefsül mutma'inne ircı'î ilâ rabbiki râdiyyeten merdiyyeh fedhulî fî ibâdî vedhulî cennetî"

"Ey emîn ve mutma'in olan nefs! Ondan râzı olarak ve rızâsını kazanmış bulunarak Rabbine dön. Gir sâlih kullarımın arasına, gir onlarla birlikte cennetime"

Bugün, ancak bu âyet-i celîlenin ma'nâsını ve Allah teâlâ'nın hakkıyle îmân eden kullarını hitâb-ı izzetiyle nasıl taltîf ve tatyîb buyurduğunu, denizlerden bir katre ve güneşden bir zerre mikdarı idrâk ve ihâtâ edebilmekdeyim. Rahmetullahi aleyhi ve rahmeten vâsi'a...

Bu vesîle ile bu büyük velînin vuslatına Mehmet Demirhan Bey tarafından düşürülen tarihi teberrüken buraya kaydediyoruz :

Sâdiyâ sırrından Sübhân çıktı
"Abdurrahman Sâmî Saruhânî"
1353

Envârü'l Kulûb, Cild 3, sayfa 324-325

ESERLERİ
A-YAZMALARI

1-Kitâb-ı Sırrı't-Tevhîd: Eser müellifin kendi hattı ile 1241 h. yılında kaleme alınmıştır. Dili Türkçedir. Risale 32 sayfalık orta boy bir defterden ibaret olup, 22 satırdır. Fasıl başlarında "aziz ihvanlarım" diye hitabda bulunmasından kitabın müridlerine hitâben kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Mukaddimede tevhidin tarifi yapılmıştır. Daha sonra tasavvufla tarikatlar arasında fark olup olmadığı, birbirlerine üstünlüğü olup olmadığı işlenmiştir. Tevhidin mertebeleri, tevhid-i akval, tevhid-i âsâr, tevhid-i sıfat ve tevhid-i zât haşyetullah ve marifetullah, konuları çok geniş bir şekilde incelenmiştir. Müellif müridlerine nasihatlarda bulunmuştur. Risalenin hâtimesi dört bölümden müteşekkildir. Birinci hâtime "lâ ilahe illallah", ikinci hâtime "lâ ilâhe illâ hû", üçüncü hâtime peygamberlerin hakikatlerine göre tevhidi, dördüncü hâtime insân-ı kâmil konularını incelemiştir. Risalenin sonuna müellif, 25 beyitlik tasavvufi bir şiir ilave etmiştir.

2Tefsîrul-Kur'ân Tenvîrül-Beyân: Abdurrahman Sâmî 'nin (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) eserlerinden en hacimlisi

olup tefsir usulüne dairdir. Eser müellif hattı olup, 148 varak, 20 satırdır, 1342 tarihinde te'lif edilmiştir. Dili Türkçedir. Genel olarak kitabın muhteviyatını şu şekilde ifâde etmek mümkündür. Birinci mukaddimede , sûre ve âyetin tarifleri yapılmıştır. İkinci mukaddimede "tefsir" ile "te'vîl" ıstılahları arasındaki farklar dile getirilmiştir. Üçüncü mukaddimede tefsir ilminin konusu, faydası ve gayesi işlenmiştir. Bunlardan sonra sırasıyla müfessirlerin tabakaları, tefsirve tevilin caiz oluş veya olmayış sebebleri, Kur'an'ın icazı, Kur'an-ı Kerimde çeşitli ilim ve sanatlara işaret olunduğu, Kur'an'ın cem'i ve tertibi ve yine tefsir usulü ve tarihine dair konular ele alınmıştır. Ele alınan konular mufassal ve doyurucu bir tarzda işlenmiştir.

3-Hadîs-i Erbain: Müellifin dört babdan müteşekkil kırk hadis derlemesidir. Mukaddimede belirttiğine göre müellif 24 yaşındayken bu derlemeyi yapmıştır.(1320 yılında yazmıştır) Hadislerin senedleri verilmemiş, ancak her hadisin başında hangi kaynaktan alındığı belirtilmiştir. Bablarının konularına göre isimleri şunlardır.

Birinci Bab: Ezel ile ilgili hadisler, beş hadisden ibarettir.

İkinci Bab; Dünya hayatında ibadetlerle ilgili hadisler, onaltı hadisden ibarettir.

Üçüncü Bab; Dünya hayatında muamelâtla ilgili hadisler olup on hadisden ibarettir.

Dördüncü Bab: Lâ yezâl ile alâkalı hadisler olup dokuz hadistir. Müellif risâlenin sonuna 17 beyitlik arapça bir münâcât ilâve etmiştir. Münâcâtın başlığı "Münâcât-ı Sâmiyye" dir.

4Tevcîhül-Âyâtil-Muhtelefî'z-Zâhir: Tefsirle alâkalı yedi varaklık, onyedisatırlık kısa bir risâledir. İsminden de anlaşılacağı üzere Kur'ân'da zahiren birbirleriyle çelişen âyetlerin nasıl anlaşılması gerektiğini açıklamakta ve gerçekte Kur'ân âyetleri arasında bir ihtilâfın olmadığını isbâta çalışmaktadır.

Müellif nüshası olan bu risâle 1320 yılında kaleme alınmıştır.

5-Kitâbü'd-Düsdûril-Bedî: Tefsirle alâkalı bu eser onaltı varak, onyedi satırlık, arapça bir risâle olup müellif hattıdır. Risale oldukça yıpranmış olup içinde birçok silintiler vardır. İki fasıldan ibâret olan eserin birinci faslı müellifin yukarıda tanıttığımız **"Tevcîhü'lÂyâti'l Muhtelifi'zZâhir"** adlı eserinin biraz daha mufassal biçimde kaleme alınmasından ibarettir. îkinci fasılda birbirleriyle çelişkili gibi görünen ayet ve hadislerin uyuşturulmasına çalışılmıştır. Bu fasıl birinci fasla göre gayet kısa olup sadece ikibuçuk varak yert utmaktadır.

6-Kitâbü's-Sırril-Kadîr fî ilmil-İksîr: Müellifin kimya ilmi ile ilgili bir eseridir. 1364 yılında kaleme alınmıştır. 58 varak, 22 satır olup eser tam değildir. Kitab 14 babdır, bir de hatime vardır. Bu eserde kimya ilmi islami bir açıdan incelenmiştir. Müellif istifade ettiği 42 kaynağı kitabının başında tek tek zikretmiştir. Birinci babda kimya, simya ve iksirin tanımları ve Kur'an'dan delilleri zikdedilir. Bu ilmi inkar edenlere bir fasl altında cevap verilmiştir. Diğer bablarda çeşitli karışım ve alaşımların yapılışı bunlar için gerekli olan miktarlar anlatılmıştır.

7Kenzül-Âşıkîn: Manzum bir eser olan Kenzü'l-Âşıkîn 73 varak, 16 satırdır. Hz. Peygamberin (sallallâhü aleyhi ve

sellem) hadislerini manzum bir şekilde açıklar. Arapça olarak önce hadisin metni verilir daha sonra şiir manzum bir şekilde açıklanır. Ayrıca hadislerin aralarına münâcâtlar, nâtlar, Esmâ-i Hüsnâ'nın faziletini, Hz. Peygamberin (sallallâhü aleyhi ve sellem) şemailini, Hz. Peygamber sallallâhü aleyhi ve sellemi sevmenin gerekliliğini, Nûr-i Muhammedîyi terennüm eden kasideler serpiştirilmiştir. Müellif nüshası olan eser 1324 h.4 zilhiccede tamamlanmıştır.

8-Şerhu'l-Emâlî: Kelam ile ilgili 32 varaklık kısa bir risaledir. Küçük boy kareli deftere arapça olarak kaleme alınmıştır. Müellif hattıdır. Risalenin devamında 13 varaklık Casiye suresinin ilk yedi ayetinin tefsiri vardır. Yedinci ayette tefsir yarım bırakılmış olup tasavvufi bir tefsir denemesi mahiyetindedir.Nüsha müellif hattı olup çok silintilidir. Bu sebeble içeriği tam olarak tesbit edilememiştir.

9-Şerhul-Kâfiye: İbn Hacîb'in Kafiye'sinin şerhidir. Nahivle alakalıdır. Elimize ulaşmamıştır.

10-Fâtiha Sûresi Tefsiri: Tez konusu olan bu risale Fatiha Suresi Tefsirinin tahlilil bölümünde geniş olarak anlatılmıştır.

11 -Müteferrik Risâleler:

aRisâletün fî mâ Yasnauhu Teâlâ Kable Halkı'l-Eşyâi, (Bir varak)

b-Risâletün fî enne'l-Abde keyfe Yülâhizu Teâlâ hîne't-Tevhîdi, (Bir varak)

c-Risâletün alâ Kavlihî Sallallâhu Teâlâ aleyhi ve Sellem: "mâ Vesiatnî Erdî velâ Semâî ve Vesiatnî Kalbu Abdi'l-Mü'minî, (Bir varak)

dRisâletün fî Beyâni Esrâril-İhrâkı Bi'n-Nâri, (Bir varak)
eRisâletün fî Tahkîki ta'yîni vaktil-Kıyâmetî, (Bir varak)
f-Risâletün alâ Kavlihî Teâlâ: "Ülâike alâ hüden min rabbihim ve ülâike hümü'l-müflihûn", (Bir varak)
g-Risâle-i Râbıta, (İki varak)
h-Risâletün fî Esrâri Tertîbi'l-Enbiyâi aleyhimü's-Salâti ve'sSelâm (Nâ-tamâm)

B-MATBÛ ESERLERİ:

1-Mi'yârulEvliyâ: Kitap dört ana babı içermektedir.

Birinci Bab: Şeriatla alakalıdır.Birinci fasılda Şeriat'ın tarifi yapıldıktan sonra İslam Akaidi ele alınmış, ilâhiyyat konularına tasavvuf ve kelamın nasıl baktığı anlatılmıştır. Allah Tealanın zâtı, sûbûtî ve fiilî sıfatları işlendikten sonra nebeviyyât ve sem'ıyyât konulan işlenmiştir. Ayrıca firak-i dâlle ele alınmıştır.

İkinci fasılda namaz, oruç, hac, zekat, taharet vb. ibadetler sûrî ve mânevi yönden ele alınmıştır.

İkinci Bab: Tarikatlarla alakalıdır. Tarikatın tarifi, çeşitli tarikatların ortaya çıkış sebebi, zikrullahın çeşitleri ve fazileti, muhib, sâlik, mürid ve murâdın tarifleri, hicab mertebeleri ve sûlûkun lüzumu, sûlûkun çeşitleri ve sülûktaki menziller ele alınmıştır. Bundan sonra Kâdiriyye, Rifâiyye, Sûhreverdiyye, Medîniyye, Ekberiyye, Şâzeliyye, Bedeviyye, Mevleviyye, Dessûkıyye, Sa'diyye, Bektâşiyye, Halvetiyye, Bayramiyye. Gûlşeniyye, Ahmediyye, Zeyniyye, Şa'bâniyye, Uşşâkiyye, Mısriyye, Cerrâhıyye, Bekriyye, Hâlidiyye tarikatları ile bunların silsile ve şubeleri anlatılmıştır.

Üçüncü Bab: Hakikat hakkında olup tasavvuf ve sufiyye ıstılahlarının tarif ve açıklamalarını içermektedir.
Dördüncü Bab: Ma'rifetullahı avam, havas ve hassu'l-havâsa göre açıklamaktadır. Kitabın hâtimesi ise vahdet-i vücûd hakkındaki yanlış anlamaları izâleye yöneliktir. Kitabın sonunda haftanın yedi gününde yapılması gereken virdler zikredilmiştir.

2-Divân-ı Sâmî :

İsminden de anlaşılacağı üzere Abdurrahman Sâmî' nin basılmış olan ilk divanıdır. 1980 yılında Şahinler vakfı tarafından basılmıştır. 215 şiirden müteşekkil olup tamamen tasavvufi konuları terennüm etmektedir. İçinde iki adet Arapça şiir ile bir tane farsça şiir vardır. Genel olarak, ilâhî âşk, Peygamber (sallallâhü aleyhi ve sellem) sevgisi, dervişlerin özellikleri, zühd, ve tasavvuf büyükleri ile Kerbelâ hadisesi gibi konular işlenmiştir.

3-Müntehabât-ı Sâmiyye: Bu kitap 64 sayfa orta hacimli muhtelif konulardan derleme bir eserdir. 1338 yılında Serbesti matbaasında basılmıştır. Kitap beş babdan müteşekkildir.

Birinci Bab: Hastalıkların besmele ve Kur'an surelerinin okunarak tedavi edilmesi ile ilgilidir. Hangi surenin hangi hastalığa çare olduğu kaçkere okunması gerektiği belirtilmiştir.

İkinci Bab: Kur'an'daki bazı ayetlerin özellikleri ve faydaları anlatılmıştır.

Üçüncü Bab: Rüya tabirleri hakkındadır.

Dördüncü Bab: Hastalıkları esmâ-i Hüsnâ ile tedavi edilmesi hakkındadır. Muhtelif hastalıklann tedavisinde

hangi isimlerin kaç kere okunacağını ve sıralamasını açıklamaktadır.

Beşinci Bab: Kur'an ile tefe'ülün çeşitleri ve şartlan anlatılır.

4Evrâdü'l-Mukarrabîn: Kitab müellifin mukaddimede belirttiği üzere 1327h. de kaleme alınmıştır. Dili arapça olup 93 sayfadır. Eserin tam adı "Evrâdü'lMukarrabîn fî Salavâti Seyyidi'l-Evvelîne ve'l-âhirîn" dir. Kitab Cuma gününden başlamak üzere haftanın yedi gününde müridlerce okunacak vird, dua ve salavât-ı şerîfeleri açıklamaktadır. Müellif şartlarına riayet edilmesi koşulu ile bu duaları okuyabilmeleri için bütün müslümanlara icazet vermiştir. Kitapta yazann hayatı ve eserleri hakkında kısa bilgiler vardır.

5-el-Meslekü's-Sâmiyye fî sülûki'n-Nakşiyyetil-Behâiyye ve'lHalvetiyyetil-Hüsâmiyye:

Nakşî ve Halvetî tarikatlarına göre sülükta başlangıçtan itibaren nefsin katettiği makamlar ile bu makamların anahtarları, ayet ve hadislerle anlatılmıştır. 13 sayfalık bu eser arapça kaleme alınmakla birlikte, türkçe tercemesi ile berâber basılmıştır. Tercemenin kimin tarafından yapıldığına dair bir kayıt olmamakla beraber, tercemenin de müellif tarafından yapılmış olması kuvvetli bir ihtimâldir. Zira kitab basıldığında müellif hayattadır. Kitapta açıklanan makamlar şunlardır:

Nefs-i emmâre, nefs-i levvâme, nefs-i mülhime, nefs-i mutmeinne, nefs-i râziye, nefs-i mardiyye, nefs-i safiyye, nefs-i zekiyye, nefs-i fâniye, nefs-i bâkiye, makâm-ı cem'ü'l-cem', makâm-ı el-verâsetü'l âdemiyye, makâm-ı elverâsetü'nNûhıyye, makâm-ı el-

verâsetü'l-İbrâhîmiyye, makâm-ı verâsetü'l- Yûsifiyye, makâm el-verâsetü'l -Mûseviyye, makâm-ı el-verâsetü'l-İseviyye, makâm-ı el-verâsetü'l-Muhammediyye olmak üzere onsekiz makamdan ibârettir.

Müellif kitabının tenbih bölümü İle sona erdirmektedir. Burada Hakk âşıklarına nasihatlerde bulunulmakta, sâmimiyetle isteyenlere bu kitapdan istifade etmeleri için icâzet verilmektedir.

6-Şerh-i Esrâr-i Esmâi'l-Hüsnâ:

Bu eserde esmâ-i hüsnâ'nın kısaca manaları, kulun bu isimlerden alması gereken hisse, esmâ-i hüsnânm şifa olduğu hastalıklar anlatılmaktadır. Risaleyi Mustafa Şevket Erol latinize ederek yayınlamıştır.Basım yeri ve tarihi hakkında bir kayıt konulmamıştır.

7-Binâ-yı İslâm:

"İslam beş şey üzerine bina edilmiştir" hadisinden yola çıkarak, islamın beş rüknü tafsilatlıca incelenmiştir. Her rükn için bir bab ayrılmıştır. Bilhassa birinci babda kelime-i tevhidin tasavvufi açıdan bir tefsiri yapılmıştır. Diğer bölümler daha ziyade ilmihal bilgileri ihtiva etmektedir.

8-Hediyyetül-Âşıkîn: Dört babdan müteşekkil 36 sayfalık bir eserdir.

Birinci babda iman islam ve ehl-i sünnetin itikadı incelenmiştir.

İkinci bab da İslam'ın beş rüknü tasavvufi bir üslubla açıklanmış, bu rükünleri yerine getirmeme durumunda insanın karşılaşacağı cezalar belirtilmiştir.

Üçüncü babda ahlakın menşei, tarifi ve çeşitleri incelenmiştir.
Dördüncü bab; şeriat, tarikat, feyiz, ma'rifet, zikrullahın fazileti, mürşid-i kâmilin alametleri, evlilikte karşılıklı hak ve hukuktan bahseder.

9-Tuhfetül-Uşşâkiyye:

Uşşaki tarikatının Önde gelen meşayihinden Abdullah Salahaddin Uşşaki'nin (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) eseri olup, Abdurrahman Sâmî (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) tarafından terceme edilmiştir. Tuhfetü'l-Uşşâkıyye iki babdan ve bir hatimeden müteşekkildir.
Birinci babda tarikat sâliklerinin farz namazlarda uyulması gereken kural ve edebler, ikinci babda ise nafile namazlarda saliklerin gözetmesi gereken kurallar anlatılmaktadır. Abdurrahman Sâmî (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) tercemenin sonuna icazet erkanı ile alakalı; tac, şeyh, mürşid, post ve ayinler hakkında bilgi veren bir tetimme ilave etmiştir.

Halvetîyem kesretim vahdet ile pinhân olur
Celvetîyem vahdetim kesret ile ummân olur

Kâdirîyem sırr-ı kudret sırrıma eyler zuhûr
Nakşibendem nakş-ı kalbim külle yevmin şân olur

Şâzelîyem kim harîm-i hazretin seyyârıyem
Bedevîyem sırr-ı Hazret sırrıma feyzân olur (1)

Hem Rufâîyem bana semm-i nüfûs etmez eser
Sırr-ı Bektâşem dilimde on iki seyrân olur (2)

26 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Câmi'-i na't-ı celâl vasf-ı cemâl Bayrâmîyem
Hem Düsûkîyem ki vahdet-i şems-i dil tâbân olur

Sünbülîyem sünbülistân-ı hakîkat nisbetim
Sırrı-ı Şa'bânem ki cezb-i Hakk'a dil mestân olur

Mevlevîyem kim külâh-ı istikâmet lâbisem
Ravza-ı hadrâ-yı dil dil-besteye atşân olur

Feth edip sırr-ı Sinân ile kal'a kâf-ı kesretden
Şems-i Nureddin'de dil şerefinde ufk-ı cân olur (3)

Hep tarîkat sırrını lâbis olur sırrım gehî
Gâh vahdet bahrına gark cümleden uryân olur

Almışım bu nisbeti şeyhim Şücâaddîn'den
Nisbet-i kudsiyyesi mecmu'a-i pîrân olur

Cümle pîrân sırrını Sâmî Niyâzî bir bilüp
Pîr-i Uşşâkî'de bul aşkı bulan sultân olur

(1) Tuhfetü'l Uşşâkiyye'de "Bedevîyem feyz-i vahdet feyzime feyzân olur" şeklindedir..
(2) Tuhfetü'l Uşşâkiyye'de "Sırrı-ı Sa'dîyem se'âdet rûh-i kalbe kân olur"
(3) Bu beyt matbu dîvânda bulunmuyor...
Not : Matbu dîvânda olmayıp "Tuhfet'l Uşşâkiyye" de bulunan iki beyit daha var. Ancak kelimelerin tam olarak okunamamasından dolayı bu beyitler buraya dercedilmedi...

Dîdemiz giryân sînemiz sûzân
Rûhumuz hayrân Halvetîleriz
Cismimiz büryân derdimiz dermân
Aşkımız burhân Celvetîleriz
Sırr ile seyrân şevk ile devrân
Ederiz her ân Kâdirîleriz
Mahremiz zâre bülbülüz yâre
Hârız ağyâre Rıfâîleriz
Bizdedir halvet yâr ile ülfet
Bulmuşuz vuslat Dussûkîleriz
Zikrimiz esmâ fikr-i müsemmâ
Seyr-i "ev ednâ" Bedevîleriz
Hakk'ı çün bulduk nûr ile dolduk
Aşkla yoğrulduk Şâzelîleriz
Ölmeden öldük sonra dirildik
Uçmağa girdik Mevlevîleriz
"Hayy" ü "Bâkî"yiz dost müştâkıyız
Aşka sâkîyiz Nakşîleriz biz
Bizdedir "Âdem" İse'bni Meryem
Hem "ism-i a'zam" Bayrâmîleriz
On iki seyrân ideriz her ân
Ma'nâda sultân Vefâîleriz
Âşık-ı cânân mahrem-i irfân
Fakr ile pinhân Bektâşîleriz
Vahdete vâkıf kesreti sârif
Kenz-i ma'ârif Şa'bânîleriz
SÂMÎ ko halkı ara bul Hakk'ı
Yoludur aşkı Uşşâkîleriz

28 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Bu nutk-i şerîf Uşşak makâmında bir ilâhî olarak bestelenmişdir.
https://soundcloud.com/www-muzafferozak-com/didemiz-giryan-sinemiz-suzan-ussak-ilahi
Abdurrahman Sâmî 'nin (kaddesellâhü sırrahu'l âlî) eserleri bunlarla sınırlı değildir. Evrâd-ı Mukarrabîn isimli eserinin kapağında eserlerinin bir listesi verilmiştir. Buna göre elimize ulaşmayan eserleri şunlardır:

1-Şerh-i Nûniyye ed-Dürretül-Meknûniyye; akaidle alakalı.
2-Kenzül-ârifin: Tasavvufla alakalı.
3-Risâle-i Hürriyyet
4-Mîhveri'l-ulûm,
5-el-Mecâlisü's-Sâmiyye,
6-Cevâmiu'l-Kelim.
7-Zübdetü'l-ulûmül-Arabiyye.
8-Nâme-i Muharrem.
9-Medâricü's-Sâlikîn ve meâricü'l-Vâsılîn.

1*Hüseyin Vassâf. Sefıne-i Evliya, c.4, v.299
2*Abdurrahman Sami. Dîvân-ı Sâmî, s.243, İzmir, 1980
3*Dîvân-ı Sâmî, s.243: Sıddık Naci Eren, Yüce Veliler ve Anadolu Evliyaları, s.536, İstanbul, 1990
4*Sıddık Naci Eren, Yüce Veliler ve Anadolu Evliyaları s.536
5*Sıddık Naci Eren, Yüce Veliler ve Anadolu Evliyaları s.536
6*Bk. Abdurrahman Sâmî, Kitâb-ı Sırı'l Kadîr fî İlmi'l-İksîr, M. Erol Kılıç özel ktp.
7*Bk. Abdurrahman Sâmî, Divân-ı Sâmî
8* Sıddık Naci Eren-Evrâd-ı Saâdet-i Ebediyye. s. 119-123, Balıkesir, 1987

DÎVAN-I SÂMÎ

kaddesellâhü sırrahu'l âlî

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسولنا محمد

وعلى اله وصحبه وسلم اجمعين

Divan-ı Sâmî şimdiye kadar ne eski ne de yeni harflerle basılmıştır. El yazması şeklinde çoğaltılan Divan, sevenler nezdinde gâh manzum gâh bestelenmiş olarak okunup gelmektedir. Sıhhatle bilinmemekle beraber kendi el yazılarına atfedilen bir nüsha da halen Şahinler Vakfı Kütüphanesindedir. Basıma esas alınan da bu el yazması nüshadır. Maddi gerekleri yıllar evvel, Vakıf kurucuları ve ataları tarafından temin ve tefrik edilmiş basım ve dağıtım işlemi ancak bugün gerçekleşmiştir. Bu sebeple kitabın para mukabili alınıp satılamıyacağı tabiidir ve basım-dağıtım hizmetleri Şahinler Vakfı'nca üstlenilmiş bulunmaktadır. Dileyen herkes Vakıf adresinden isteyebilir, alabilir.
Müellifin diğer eserlerini de yeni harflerle okuyan nesillere hediye edebilmek imkânını bahşetmesini Ulu Tanrıdan diler,Divan-ı Sâmî 'yi, Onu sevenlerin ellerine ve gönüllerine hediye ederiz...

ŞAHİNLER VAKFI

İsteme Adresi:
Şahinler Vakfı
Salihli

Bismi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm

Pür kâr Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.
Her kâr Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.

Hayr eyler her ef'âl nihayetini,
Envâr–ı Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.

Zerr'e taklîb eder mahiyyetini,
Mi'yâr–ı Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.

Her işlerin hüsn–i hitâmına sebeb,
Mi'mâr–ı Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.

Mahrûm bırakmaz zikredenleri müdâm,
Ezkâr–ı Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.

Hakka karin eyler hulûs–i bâlini,
Gülzâr–ı Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.

Zât u sıfat, esmâ vü ef'âl camii,
Etvâr–ı Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.

Küllî ledünnün menbaı hem mahzeni,
Esrâr–ı Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.

Mâhlyyet–i gayb–ı ezel ummânıdır,
Ebhâr–ı Bismi’llâhi’r–rahmâni’r–rahîm.

34 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Şer u Tarîk ile Hakîkat, Ma'rifet,
Enhâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Bilcümle Cennât-ı Naîmin pertevi,
Akmâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Evvel ü âhir, zâhlr u bâtınlara,
Nevvâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Ervâh u ecsâm, ibtidâ vü intihâ,
Devvâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Künh-i künûz-i cûd ile buldu vücûd,
Her vâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Ebrâr u ahyâr u eştâr refrefi,
Seyyâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Bürhân-ı «bâ»dır nokîa-i vahdet-nümâ,
Âsâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Her sırrı cami' evvel, âhir Sâmiyâ,
Ezhâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Nûr-i Muhammed sallallâhü aleyhi ve sellem

Bidayet nokta-i Nûr-i Muhammed mebde-i ûlâ,
O nûrun aksidir âlemle âdem «alleme'l-esmâ».

İzâfât-ı merâtibden O mücmel buldu çün tafsil,
İnâyet bahri cûş etti Vedûd sırrı ile sertâ.

Bu imkânı Hudâ îcâd edip Rahmân-ı mutlakla,
Rahim ile havası zâtına kıldı muzâf Mevlâ.

Füyûzu bast edip mahmûd-i zât elhamdü lillâhi,
Umûmun Rabbı Rabbi'l-alemîn sırriyle isticlâ.

Taalluk eyledi Rahman Rahim nûr-ı sıfatından,
Bütün ervahı ecsâm kisvetiyle eyledi iksâ.

Hakikat cân ü Mahmûd ü Muhammeddir ki, nûr-i zât,
Sıfâtı Rahmeien lil'âlemîn bahriyle istîlâ.

Ki evvel âhir u zâhir u bâtın mâlikü'd-dîndir,
Mücâzât ü mükâfatı eder Rûz-i Ceza icrâ.

Rubûbiyyet tecellîsinde kâmil abd-i hâs eyle,
Ki sırr-ı istiâniyle ola ahvâlimiz merzâ.

Ne kim var oldu ervâhda ne kim var oldu eşbâhda,
Anın takdir u tedbîr u kazâsiyle olur imza.

36 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Sırâta'l-müstakîm üzre bizi ehl-i hidâyet kıl,
Nice kıldın ezellerden hidâyet nurunu i'tâ.

Hidâyet nuru, tevfîk-i amel senden inayettir,
Dü âlemde saadet merkezinde et bizi ibkâ.

Maâsîye düşürme cevher-i ervahımız pâk et,
Ki mağdûb zümresiyle kılma bizi Rabbena süflâ.

Amelde, i'tikadâtta Kitabından ayırma kim,
Dalâletten rehâ olup bulalım devlet-i uzmâ.

Şuhûd kevserini içüp, yakîn perdesini geçüp,
Şümûs-i vahdetin seçüp, garîk-ı vahdet-i kübrâ.

Habîbin hürmetine sen emîn et Rabbena emîn,
Gönülde kalmasın Sâmî, aşktan gayrı bir sevda.

Ey gönül

Ey gönül bezm-i ezel va'dini gel eyle vefâ,
Tâ ebed gülşen-i Hakk'da bulasın zevk u safâ.
Geçerek perde-i âmâl-i sivâ zulmetini,
Her metâlibden muaüâ sana Allah kefâ.
Sabr u şükr u zikr u fikr ile olup tâlib-i Hakk,
Böyle oldular olanlar, evliya vü hulefâ.
Kurb-i Yezdâna sefer, refref-i Esma iledir,
Vuslata nâil olan oldu hakîkat şerefâ.
Beyt-i Zât râhında, dâm-ı nefse düşvâr olma, gel,
Kaldılar tezvîr-i şeytân sahasında zuafâ..
Nâr-ı âşk ile erit varlığını, kal eyle,
Adn-i ma'nâya olur râcih u îsâr nuhafâ.
Aldananlar gelir hasretle, gider hasret ile,
Ne kadar sâdık kulu olsan, cihandır bîvefâ.
Zâhirin şer ile ma'mûr, bâtının âşk ile nûr,
Edegör, tâ olasın zümre-i pâk-i urafâ.
Sâmiyâ, mirâs-ı âşk ile erişti ehl-i Hakk,
Remz-i «mâ evhâ» içinde gizlidir kenz-i hafâ.

38 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Münacaat

İlâhî ente basîrun kubha ahvâliyâ.
Ve sûe niyyetî fî cemîi efâliyâ.

Kem tübtü min zenbin sümme kad iste'neftühû,
Ve kad belağtü fi'l-bu'dı minke kemâliyâ.

Lem yüslif mislî fi'l-ma'siyeti ve len yuhlif,
Bâdün ileyke hâli'l-muğnî an makâliyâ.

Ve eşkû min zünûbin mezayne tüle ömrî,
Em bi isyânin ileyke kurbe âcâliyâ.

Ve lem ümrir vakten illâ asaytüke fîhi,
Fî külli hînin bi'z-zenbi kâne'ş-tiğâliyâ.

Ve küllemâ câhettü'n-nefse kad ğalebetnî,
Lâ yüncînî minhâ illâ avnüke'i-âliyâ.

Ve lem uti'ke tarfete aynin fî emrikâ,
Ve yâ zıyâî bi'l-emri ve yâ ihlâliyâ.

Lem ürâî hakkake'l-ğayra'l-mütenâhî katt,
Lemha ve lâ tarfa aynin yâ müteâliyâ.

Efneytü ömrî müzsıbâ fî tâati'l-hevâ,
Femezdettü'l-inhizâme ve i'tilâliyâ.

Femâ lî min nâsırin, muînin fî fezeî,

Gayruke Yâ... liumûri’l-ibâdi dâliyâ.

Tühavvifünî mâ kaddemtü ve ehhartühû,
Lâkin recâî yezdâdü mea evhâliyâ.

Ve keyfe lâ ercû afve, cezîle’l-atâi,
Ve mağfiretuhu’l-kafiyete li’blâliya

Lem yey’es min ravhillâhi illâ zû şıkvetin
Fe’l-ğafûru an buhii’l-ıkdi müteâliyâ.

İ'teraftü bi’z-zünûbi’lletî amiltühâ,
Bi nefsî ve ruhî, yemînen ve şimâliyâ.

Beddilhâ bimâ ındeke min cezîli’l-afvi,
Vezid aleyhi fazlen az’âfe vebâliyâ.

İrfa’nî ani'd-dünyâ yevme üfârikuhâ,
Ale'l-fıtri zâtiye aleyhâ inzâliyâ.

Lâzimnî ale'l-ahdi’llezî akra’tü bihî,
Fi’l-mîsâkı'llezî vâkaftü fî ezâliyâ.

Salli yâ Rabbi alâ habîbike’l-Mustafâ,
Ve Ehl-i Beytihî ve Sahbihî’l-avâliyâ.

Hâzihî münâcâtü’s-Sâmî abdüke’l-âsî,
Bi lutfike Yâ Mevlâye men kad deâliyâ.

Cemâl-i Vahdet-i Zâtın Senin

Cemâl-i vahdet-i Zâtın senin bî intihâ deryâ,
O bahrin katresinden geldi dû âlem ü mâ fîhâ.
Sen ol Zât-ı hüviyyetsin şenindir saltanat dâim,
Ki senden varolur her var yine sana eder ric'â.
Şuûnât-ı ezel mir’âtıdır bu nakş-ı tasvîrât,
Kemâl-i sun’una âyinedir hep esfel ü a’lâ.
Ey vücûdu gayb-i mutlak kenz-i mahfî-i amâ,
Künh-i Zât-i kudsine, yok ibtidâ vü intihâ.
Kahir-i cümle mezâhirdir sıfât-ı akdesin,
Devr-i imkân mihveridir mihr-i esmâ-yı ula.
Cümle eşyâ sûret-i bahr-i müsemmâ serteser,
Vahdet-i Zâtın her katrasından rûşenâ.
Kudretinde zerre-i makhûrdur kevn ü mekân,
Zevk-i «illâ»yı bulan nefy-i sivâda dedi «lâ».
Mihver-i burc-i teayyün aks-i ayn-i âfitâb,
Âfitâbın sâbitidir zıll-i cûd sûret nümâ.
Erişüp künh-i şuhûd-i mahv ü cûd’a Sâmiyâ,
Kenz-i istiğrak içinde bulagör sırr-ı bakâ.

İşittim nefha-i sûru

İşittim nefha-i sûru dirildi cümle-i mevtâ,
Velî görmez anı a'mâ görür cânı olan bînâ.
Umûma haşr u neşr oldu Sırâta da'vet olunduk,
Cehennem üzre kurulmuş yedi oldu kapû peyda.
Birinden oldum âzâde, bıraktım varlığım anda,
Birinde gün fedâ oldum, okudum «elif» ile «bâ».
Birinde kâmetim mevzûn olup servi misâl oldum,
Birinde zâhir oldu, sanki oldum Mescid-i Aksâ.
Birinde Hızr'a erdim «hayy» olup âb-ı hayât içtim,
Birinde kudretim arttı, erişti mesken-i ulyâ.
Birinde arttı ihlâsım, erişti feyz-i rahmânî,
O dem geçtik Sıratı, feth olundu Adn ile Me'vâ.
Bu sırrı Sâmî remzeyler, anı ağyâra gamzeyler,
Bilir ânı sülük ehli, erişse nefha-i a'lâ.

42 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Cümle Cânân İçre

Cümle cânân içre cânân bir bana,
Dü cihân içinde sultan bir bana.

Meşrebim her Yûsuf'a meyleylemez,
Mısr-ı dilde rûy-i Ken'ân bir bana.

Âşıka Dârû-yı Lokmân istemez,
Derd-i aşka âşk-ı derman bir bana.

Mushaf-ı hüsnünden aldım dersimi,
Sırr-ı insân, sırr-ı Kur'ân bir bana.

Sûre-i Yâsîn ile remzeylemiş,
«Semme vechüllah»a bürhân bir bana.

Pertev-i vahdetle dolmuş şeş cihât,
«Külle yevmin hüvefî şe'n» bir bana.

Kevser-i şevk ile mest oldukça dil,
Hâr-ı gülzâr, nûr-i nîrân bir bana.

Sâmiyâ, müstağrak oldukça şühûd,
Sırr içinde sırr-ı Kur'ân bir bana.

Mevlâm sana

Canlar yanar canın atar, pervanedir Mevlâm sana,
Ezkâr ile efkâr eder, hayrânedir Mevlâm sana.

Tâ ezelî aşkın odu, yakdı dilimi sermedî,
Kalbim ezel belî dedi, sekrânedir Mevlâm sana.

İçtim muhabbet cür'asın, görünce vahdet lem'asın,
Durup cemâlin vakfesin, devrânedir Mevlâm sana.

Sâdıkların her dem dili, vahdet gülünün bülbülü,
Cân bülbülün sensin gülü, sûzânedir Mevlâm sana.

Mecnûn gibi sahraları, aşkındır eden serseri,
Sâmî ezelîden beri dîvânedir Mevlâm sana.

Rızâdır Rızâ

Garaz, hak yolunda[1] rızâdır rızâ,
İvaz, hak yolunda rızâdır rızâ.
Sefer bu cihâna ezel va'dini,
Hulûsiyle Hakk'a edâdır edâ.
Bu zıll-i hayâlâtia olma gafil,
Cihânın esâsı fenadır fenâ.
Nefis dâmına düşme, âkil isen,
Visalin hicabı hevâdır hevâ.
Uyandır dilinde zikrin şem'asın,
Dile zikr-i Mevlâ zıyâdır zıyâ.
İbâdetle tâatta ol müstedîm,
Ki ervâha tâat gıdadır gıdâ.
Cefâya reh-i Hakda eyle sabır,
Cefânın sonu hep safâdır safâ.
Reh-i Hakta etme kesel bir nefes,
Ki gâfil feyzden cüdâdır cüdâ.
Bu âlem-i halka kademden garaz,
Ezeldeki ahdi vefadır vefâ.
Selîm bir gönülde emel Sâmiyâ,
Rızâ-yı Celîl-i Hudâdır Hudâ.

Yadigâr Olsun Bana

Bir nigâh-ı merhamet kıl yadigâr olsun bana,
Zulmet-i hecrinde mihrin tâbdâr olsun bana.

Nâlemi teskîn için te'sîr-i aşkından senin,
Rûz ü şeb zevk-ı derûnum âh u zâr olsun bana.

Dilde tasvîr-i hayâlindir enîs-i mahremim,
Nâr-ı hecrin, şiddet-i aşka medâr olsun bana.

Ihtizâz-ı dilde ârâyiş verir enfâsıma,
Sûz-i nîrânın enini, nağmedâr olsun bana.

Derd-i sevdâya esîr-i nâtüvân dermanıdır,
Çâresâzım, hâk-i pâyinden gubâr olsun bana.

Canlara hâkim olup fermân-ı hüsnün bî-amân,
Tahtgâh-ı mülk-i dilde tâcdâr olsun bana.

Dîde-i aşkım, görür her çevrini zevk u safâ,
Yâre-i ebrularınla cevr-i yâr olsun bana.

Sînemi Tûr-i tecellî-i cemâl eyle müdâm,
Âşk ile yansın, tutuşsun şu'le nâr olsun bana.

Gonca-i hüsnünle te'mîn eyle va'd-i vasimi,
Kâilem her bir nefes bin türlü hâr olsun bana.
Bend-i zülfün bendesi Sâmîyi âzâd eyleme,
Intisâb-ı bâb-ı hüsnün, iftihâr olsun bana.

46 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Gazel

Ki peşti mesti-î hestî bepûşed bâb-ı vuslat râ,
Çerâ hâhî beîn râhî cemâl-i nûr-i hazret râ.

Gil ü âb u hevâ vü nâr-ı bendend ez harîm-i yâr,
Ki în hıl'at bigirdei vâdi-i hayrân-ı gurbet râ.

Zi hicrân-ı şeh-i hûbân eğer dâim firûzânî,
Zi sûz-i şem'a-i husneş hebâ kün cism-i hıl'at râ.

Eğer ki katra ez mîzâb be-âşk-ı rûh-i sûy-i dost,
Nemî refte kücâ yâbed visâl-i bahr-ı vahdet râ.

Bebang-i âşk nidâ kerdem zi dehlîz-i dilem hûbân,
Bevaslî men în sûzânet rehâ kün ez firâkat râ.

Ki güfte mihr-i ân mihr'u fedâ-yı cân-ı sükker sân,
Nebâşed Sâmîîn bâzâr diriğân hiç kıymet râ.

Gül ü bostân-ı ledünden al

Gül ü bostân-ı ledünden al elif, bâ, tâ vü sâ,
Nusha-i suğrâ vü kübrâdır kitâb-ı Haknümâ.
Âlemi zâhirde kesret, bahr-ı vahdet bâtını,
Âdemi zâhirde vahdet, bâtını kesret amâ.
Mahv ü isbât mihveri, dildir teayyün mazharı,
Sûret ü ma’nâda esmâ hem müsemmâ ruşenâ.
Kurb-i ef’âl akrabiyyet sırrı evsâf gösterir,
Bil maiyyetle hüviyyet kenz-i zât eyler cilâ.
Bâtınında gayb-ı lâhut şehrine eyle sefer,
Bu teayyün, ayn-i a'yânda bula zevk-ı bakâ.
Sen ezel ile ebed fürkânının fihristisin,
«Men aref» dersiyle âyât-ı ledün ol âşinâ.
Cem’-i kübrâ mazharı Sâmî vücûd-i vav mim,
Hatm-i devri «sîn-i Yâsîn» ile gösterdi likâ.

Muhabbet Eyledi Mevlâ

Muhabbet eyledi Mevlâ, biline kenz-i lâ yüfnâ,
Buluna der-i irfânî, çıkıp gencîne-i ahfâ.
Tecellî eyledi zâtı, amâdan bînihâyâtı,
Merâtib oldu gâyâtı metâlibçebilâ ihsâ.
Velî zâtı ganîdir lâteayyünde, teayyünden,
Sıfât esmâ eder, vahdet yeminde, mevceler peydâ.
Bu eşkâl ile elvân ü suver esmasının zilli,
Televvün perde-i imkânda bahr-i zâtı müstağnâ.
Anın gayb-ı gayûbîdir zuhûr eden sıfatında,
Tecelliyât-ı evsâfın zuhûru mazhar-ı esmâ.
Velî esmâsıdır a'lâ vü esfel zâhir u bâtın,
Tecelliyât-ı esmâya mezâhir, hılkat-i eşyâ.
Bu eşyâdan görüp esmâ, müsemmâdan da evsâfı,
Sıfatından tecelliyât-ı Zâttır menzil-i aksâ.
Vücûb imkân-ı kavseyni mukabil gör bu cem' içre,
«Ev ednâ» sırr-ı fürkanîde, fark et matlab-ı a'lâ.
Kime zâhir ola zâtı, unutur cümle lezzâtı,
Hemen Sâmî Niyâzi, sırr-ı irfân ile ol dânâ.

Zikr-i Hakk Vâsıtadır.

Zikr-i Hakk vâsıtadır âlem-i bâlâya sana,
Nûr-i telkîn-i sebep vuslat-ı a'lâya sana.
Kâbil-i sırr-ı hidâyet isen olma gafil,
Tâ ebed zikr-i Hudâ nûr ile bir sâye sana.
«Yevme lâ yenfeu»da nef'edemez mâl ü benûn,
Râh-ı teslimde selîm kalb, ola sermâye sana.
Etme ünsiyyet-i esfel ile rûhu mescûn,
Akl-ı evvelde mekîn olmuş iken pâye sana.
Âşk ile mahv-ı vücûd eyleyerek âdem ol,
Nüh felek çâr anâsır hâdim ü dâye sana.
Vâsıla vâsıl olup kenz-i hafâ kâne eriş,
Kalmasın hâcet-i dünyâ ile ukbâya sana,
istikâmetle ülf-i ülfet eyle, fânî ol,
Keşf ola kalbde hafâ nokta ile «bâ»ya sana.
Sâmiyâ, Zât-ı sıfât nûruna, küllî gark ol,
Feyz ola nûr-i rızâ, hâtime imzâya sana.

50 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Şâfî Hudâ, Kâfî Hudâ

Evvel ezel Vâ'fî Hudâ etmekte eltâfı Hudâ,
Kalbi kılan Şâfî Hudâ, Şâfî Hudâ, Şâfî Hudâ.

Dünyâ için çekme elem, her ne ki yazmışsa kalem,
Olmakta zahir dembedem, Şâfî Hudâ, Kâfî Hudâ,

Gel sıdk ile Allaha bak, kul ol, ulu dergâha bak,
Teslîm ol eyvallaha bak, Şâfî Hudâ, Kâfî Hudâ.

Her lâhzada Haktan meded, ihsânı bîhadd ü aded,
Etmez kulunu tard u red, Şâfî Hudâ, Kâfî Hudâ.

Maksûdunu Haktan dile, arzeyleme hiç bir kula,
İster isen ihsân gele, Şâfî Hudâ, Kâfî Hudâ.

Yoktur bakâsı âlemin, yoktur vefâsı âdemin,
Ola Hakk ile her demin, Şâfî Hudâ, Kâfî Hudâ.

Âşık isen Sübhânı bul, mahvol o gizli kânı bul,
Can ver bugün cânânı bul, Şâfî Hudâ, Kâfî Hudâ.

Zikr-i Hudâya et devâm, Hakk aşkıdır dârü's-selâm,
Sâmî'ye mahsûl-i merâm, Şâfî Hudâ, Kâfî Hudâ.

Âl-i Mustafâ sallallâhü aleyhi ve sellem

Kâinata hep velîni'mettir Âl-i Mustafâ.
Bâdi-i îcâd-ı hulkiyyettir Âl-i Mustafâ.

Hakk cemâl-i nûruna mazhar edip mahbûbunu,
Hüsnüne âytne-i vahdettir Âl-i Mustafâ.

Mihver-i mîm-i Muhammed'le bu imkân devreder,
Kün fekâne nokta-i nisbettir Âl-i Mustafâ.

Müstefîd oldu nebîler Fahr-i Âlemden ezel,
Vâsılîne rehber-i vuslattır Âl-i Mustafâ.

Hâtem-i nûr-i Muhammed, pertev-i şems-i vücûd,
Hârikâne kenz-i bîgayettir Âl-i Mustafâ.

Sâye-i nûriyle buldu serteser âlem nizâm,
Âlemîne rûh-i kudsiyyettir Âl-i Mustafâ.

Meşrık-ı envâr-ı vahdet burcu, evlâd-ı güzîn,
Rehber-i dîdâr-ı kurbiyyettir Âl-i Mustafâ.

Rûh-i kül, mahbûb-i Mevlâ akl-ı küldür Murtazâ,
Nefs-i kül Zehrâsına fıtrattır Âl-i Mustafâ.

Âlemîne aks-i endâz pertev-i sırrı'i-vücûd,
Arş u Ferş ü Cennete zinettir Âl-i Mustafâ.

52 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Reşha-i nûriyle buldu hep velîler i'tilâ,
Kâsim-i esrâr-ı ulviyyettir Âl-i Mustafâ.

Hânedân-ı ehl-i tevhîd, âsitân-ı rahmeti,
Cümleye Haktan velîni’mettir Âl-i Mustafâ.

Mü’minîne farz-ı ayn etti Hudâ ta'zîmini,
Medhi mensûs ile âyettir Âl-i Mustafâ.

Sâmiyâ, kullukla kıl bâb-ı Alî’ye intisâb,
On sekiz bin âleme rahmettir Âl-i Mustafâ.

Bir Gönülde Olmasa

Bir gönülde olmasa envâr-ı âşk-ı kibriyâ,
Serteser eyler ihata zulmet-i nefs ü hevâ.
Bil adüvv-i ekberin ancak nefistir bîamân,
Defi şerrinde gerektir nûr-i tevhîdden asâ.
Râh-ı şeytâna esîr eyler seni mekkâredir,
Kâbil-i tahlîs olur hısn-ı cihâda iltica.
Bilmeyen ulvî ve süflî tavrını emmârenin,
Yâr kim, ağyâr kim, olmaz habîr u âşinâ.
«Men aref»ten vâkıf olmak nisbete vâbestedir,
Nisbet-i feyz-i müselsel kimyâ-yı kibriyâ.
Sünnetullah oldu telkin-i hakîkat mâyesi,
Mâyeden bîvâyeler taklîdden olmaz rehâ.
Nusha-i kübrâ vücûdun câmi-i her dü cihân,
Cem’i lâhût, fark-ı nâsût sırrıdır kenz-i hafâ.
Vuslat-ı cânâne arif mürşid-i candır delîl,
Sıdk ile teslîm-i âşk ol, emrine kil iktidâ.
«Lâ»diye selb eyle varlık zillini, âyîne ol,
Aks eder âyîneden âylneye nûr-i cilâ.
Mâsivâ dâim harab eyler derûnun mülkünü,
Rütbe-i sırr-ı sülük ile, o mülkü kıl binâ.
Tâ sarây-ı lâmekân olsun gönül kâşanesi,
Cilvegâh-ı Hakk ile dâim ola beyt-i Hudâ.
Arifin her bir nefeste şâhid ü meşhûdu Hakk,
Mülk-i mahviyyette seyrângâhıdır arş-ı ulâ.
Çıktılar şîn-i beşerden birliğe mihmân olup,
Ettiler her dû cihânı vech-i pâklne fedâ.
Nakş-ı sûretten tecerrüd eyleyenler âşk ile,
Nûr-i Bismillâhirrahmânirrahîmde oldu «bâ».

54 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Ehl-i Hakk, Haktan gelir Hakka gider, Hakk hemdemi,
«Li meallah»dan alıp mirasını buldu bakâ.
Âşk-ı Haktır nisbet-i Zât-ı Hudâ-yı lemyezel,
Refref-i aşka eren, buldu ulâya i'tilâ.
Sâmiyâ, sermâye-i mahv ile ol mir'ât-ı Zât,
Mülk-i vahdette bula dil, devlet-i bî-intihâ.

Esrâr-ı Hurûf

«Elif» Allaha derim âmentü billâh dâima,
«Bâ» birdir hem münezzeh bîmisâl Rabbü'i-verâ.
«Tâ» tevekkül eylerim kudretine herdû serâ,
«Sâ» senâ eyler kemâlüllahı esfelle ulâ,

Evvel ü âhir Ve zâhir bâtın u vâhid Hudâ;
Künhüne, kudretine yok ibtidâ vü intiha.

«Cim» cemâliyle, celâliyle kemâli aşikâr,
«Hâ» hakîm-i lem yezeldir mâlik-i perverdigâr,
«Hâ» harfidir lutf u ihsanına yok hadd ü şümâr,
«Dâl» dâimdir uiûhiyyetle etmekte karâr,

Evvel ü âhir ve zâhir bâtın u vâhid Hudâ,
Künhüne kudretine yok ibtidâ vü intihâ.

«Zâl» Zâtını eder zikr ile tesbîh kâinat,
«Ra» rubûbiyyetle Rabbi'l-âlemin Rahman sıfat,
«Za» münezzehtir nekâistan bilinmez künh-i Zât,
«Sin» semâvat ü zemînin hâlıkıdır bîcihât,

Evvel ü âhir ve zâhir bâtın u vâhid Hudâ,
Künhüne kudretine yok ibtidâ vü intihâ.

«Şın» şühûd-i kudrete mir'ât edip âlemleri,
«Sad» sıddîkîni kıldı hep hicâblardan berî,
«Dat» zıyâ-ı nûr-i Zâttır dû cihânın mefhari,
«Tâ» ile Tâhâ'yı kıldı cümlenin peygamberi,

Evvel ü âhir ve zâhir bâtın u vâhid Hudâ,
Künhüne kudretine yok ibtidâ vü intihâ.

«Zâ» ile envârına mazhar düşüp fahrü'l-enâm,
«Ayn» a'yânda hakâik cem'ine mir'ât-ı tâm,
«Ğayn» ğınâ-yı Zâtına «Elfakru fahrî»den merâm,
«Fâ» fenâ fillâh, baka billâh visâlinde imâm,

Evvel ü âhir ve zâhir bâtın u vâhid Hudâ,
Künhüne kudretine yok ibtidâ vü intihâ.

«Kâf» «vel'kur'ân» sırrı arş-ı kalb-i Mustafâ,
«Kât» «Kefâ billâhi şehîdâ» dedi ayette Hudâ,
«Lâm» hilkatin)â celî sırrı ey remz âşinâ,
«Mim» Muhammed mihver-i imkân, şehinşâh-ı baka,

Evvel ü âhir ve zâhir bâtın u vâhid Hudâ,
Künhüne kudretine yok ibtidâ vü intihâ.

«Nûn» «Velkalem» hakîkat sırr-ı sârî nûr-i Hakk,
«Vâv» var oldu verâ nûru ile açtı şafak,
«He» hüviyyet nûruna vâris olandır Hakla hak,
«Lâmelif»le her tecellâ lâmiîdir yeknesak,

Evvel ü âhir ve zâhir bâtın u vâhid Hudâ,
Künhüne kudretine yok ibtidâ vü intihâ.

«Lâmelif» aks-i «Elif Lâm»dır makâm-i cem' üe,
Bâtın iken «Küntü kenzâ» vahdet-i akdem ile,

Zâhir oldu mîm-i lâmla mazhar-ı a'zam ile,
Her kemâlât-ı hüviyyet hatm olup hâtem ile,

Evvel ü âhir ve zâhir bâtın u vâhid Hudâ,
Künhüne kudretine yok ibtidâ vü intihâ.

«Yâ» Yasin ile zâhir oldu Zât-ı Kibriyâ,
Gayb-ı zâtı ayn-ı Ahmedden göründü ayn-ı yâ,
«Men reânl» sırrı remz eyler bunu etme ibâ,
Tâlib-i zât olma Sâmî gayriden, çünki hebâ,

Evvel ü âhir ve zâhir bâtın u vâhid Hudâ,
Künhüne kudretine yok ibtidâ vü intihâ.

58 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Arapça Gazel

Câe abdüke yâ İlâhî sâcidâ,
Tâiben min külü zenbin âkidâ.

Leyse men yehdî lehû süble' s-selîm,
Gayruke yâ men yüneccî fâkidâ.

İltece'tü bi azîmi şânike,
Islih Allahümme hâlî fâsidâ.

Kad menentü ni'meten lâ tünhasır,
I'teraftü'l-acze şükran hâmidâ.

Lâ tühayyibnî bi hakkı'l-Mustafâ,
ittehaztü'l-hubbe kurben nâkidâ.

Ente hallâkî İlâhî râzikî,
Mâ nehertü'l-bâbe ferden vâhidâ.

Rabbi hallisnî ani'z-zılli'l-vücûd,
Tübtü min zılli'l-vücûdi âmidâ.

Abdüke's-Sâmî reîsü'l-mücrimîn,
Udtü bâbek fa'fü abden âidâ.

Kalbim Perîşân Olsa da

Aşkını terk eylemez kalbim perîşân olsa da,
Yüz çevirmez mahvolup râhında vîrân olsa da.
Firkate sabr ü tahammül âşıka mümkün değil,
Can dayanmaz âteş-i hicrana, bir an olsa da.
Gözlerim görmek diler, dâim seni, her lâhzada,
Yoluna canlar verip aşkınla kurbân olsa da.
Nevhayât bahş eyleyen ümmîd-i istikbâlime,
Vuslatın nakdinesi, sermâye-i can olsa da.
Bulmadım sensiz cihanın zevkini bir şeyde ben,
Neş'e vermez ruhuma bezm-i gülistân olsa da.
Dü cihanda Sâmî'ye sensin emel ey bî-misâl,
Yok gözümde zerrece, hûr ile ğılmân olsa da.

60 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Erişir Vuslata Dil

Erişir vuslata dil, zikr ile tenvîr olsa,
Mâye-i âşk ile her kuşesi ta'mîr olsa.
Âlem-i ekber ile asgari câmi' olur,
Mâsivâ mezbelesinden, hele, tathîr olsa.
Bulur iksîr-i hakîkat kânını canında,
Mâr-ı nefs ile hevâ, mahv ile tedmîr olsa.
Lik tevfîk-i Hudâ olmasa terfîk-i ezel,
İhtimâm ile ne sûd ahsen-i tedbîr olsa.
Bî-huzur buldular mebdeine vâsıl olan,
Açılır kurb-i Hudâ âşk ile tekbîr olsa.
Bend olan nefs'e, yine sıcn-i hevâda mahbûs,
Emrine cümle cihan bende vü teshîr olsa.
Vermez a'maya ziyâ pertev-i şems-i irşâd.
Pek kolay vâsıl olur mazhar-ı takdîr olsa.
Her hüviyyet ü zamîr aslına tâlib râci',
Değişir mi zer ü hâk aslına taktîr olsa.
Hep müessir Sâmiyâ ol şeh-i ma'nâ-yı ezel,
Şirk olur Hakka, eğer zerrede te'sîr olsa.

Mürşidi Noksan Olsa

Sâliki ıdlâl eder, mürşidi noksan olsa,
Kâmil-i insân ederkâmil-i insân olsa.
Etti sîrette melek âdem-i ma’nâya sücûd,
Âdeti ibâ olur sîreti şeytân olsa.
Sorma arifleri sen zümre-i nâdâna sakın,
Bû Cehil derk edemez sâhib-i Kur'ân olsa.
Yekçeşm, düşmedi dü dîde-i âhû nazarın,
Bahr-i zulmette gezer dîdesi umyân olsa.
Nefsi firavn heva maili, asla göremez,
Yed-i Beyzâ-yı kemâlât ile bürhân olsa.
Hem şerîatle tarîkatle hakikat irfân,
Ka'be eyler dili, etvâr ile erkân olsa.
Cümle haik cinsi ile üns ü muhabbet eyler,
Hakk enîs hem de celîs ona ki insân olsa.
Kurtulur mevc-i televvün nisbetinden sâlik,
Sırr-ı lâ mahbûb ile âşık-ı Rahmân olsa.
Aslı kemmâye-i nakâbili irşâd, muhal,
Pek kolay feyz bulur kalb-i selim cân olsa.
Arifin şâhid ü meşhûdu kemâl-i vahdet,
Zerrece meyi edemez Ravza-i Rıdvan olsa.
Kâmili kâmil eder fehm ile takdîr-i kemâl,
Gösterir kâmili dûn nâkss-ı mîzân olsa.
Hakk ile hak ola gör fırsatı fevt etme hemân,
Akıbet hâk yeridir âleme sultân olsa.
Refref-i şevk ile lâhûta erer seyrânı,
Cezbe-i aşkla bir dilde ki feverân olsa.
Sâmiyâ kenz-i hüdâ çeşm-i irşâd açılur,
Ta ezelden kuluna lutf ile ihsân olsa.

Zâtî-i Hudâdır Rabıta

Zât-ı Haktan feyz-i zâtî-i Hudâdır rabıta,
Enbiyâ mîrâsı nûr-i Mustafâdır râbıta.
Bahr-i aşkullaha müstağrak eder her tâlibi,
Nisbet-i sıddîk-i hâs-ı evliyadır râbıta.
“Râbitû” emriyle, teshîl eyledi Hakk vuslatın,
Râh-ı vuslat kurbetine bir atadır râbıta.
Keşti-i bahr-ı hakîkat refref-i seyr-i ulâ,
Cümle ehlullaha mutlak pişuvâdır râbıta.
Lâteayyün feyzinin taksimine merkezdir ol,
Çeşme~i âb-ı hayât-ı bîbahâdır râbıta.
Râbıta olmazsa bilinmez idi akreb tarik,
Seyr ilellah halvetine mübtedâdır râbıta.
Nûr-i ıtlakıyyete mi'râc içün süllemdir ol,
Sidre-i seyr-i ulâ-yı müntehâdır râbıta.
Sofra-i melekût-i a'zam, nisbet-i hâssu’l - havas,
Rûh-i kudsî-i celile bir gıdadır râbıta.
Ma’den-i mahv ile sahva erdirir iksirdir,
Âfet-i kalbe devâ, rûha cilâdır râbıta.
Her dü âlem mürşide rabt-ı derûn eyle müdâm,
Sâüke nûr-i fenâ sırr-ı bakâdır râbıta.
Sırr u kalbi Sâmiyâ rabt eyle Zât-ı mutlaka,
Tâlib-i kenz-i Hudâya muktedâdır râbıta.

Râbıta

Çeşme-i iksîr-i âşk-ı kibriyâdır rabıta,
Cezbs-i nûr-i celîl-i Mustafâdır râbıta.

Enbiyâdan evliyâya müntakil mirastır,
Kenz-i Hakk miftâhı envâr-ı Hudâdır râbıta.

Vâsıl olmaz bulmayan, vâsıl olan vâsılları,
Asıkı, ma'şuka rabt eyler, devâdır râbıta.

Rehber-i Hakkı bulup, kıl ka'be-i zâtı tavaf,
Bil haremgâh-ı Hudâya pîşüvâdır râbıta.

Râbıta kıl ger urûc etmek dilersen hazrete,
Refref-i seyyâr-ı mülk-i müntehâdır râbıta.

Râbıta buldukça kuvvet, seyri de sür'at bulur,
Rûh-i kudsîye burâk-ı i'tilâdır râbıta.

Vasl-ı cânân ister isen mürşide râbıta kıl,
Cân ilinden Sâmiyâ hak rehnümâdır râbıta.

İster İsen Ref'i Nikâb

İster isen ref'i nikâb varlık ile olmaz nasîb,
Envârına feth ola bâb ders-i aref'ten ol lebîb.
Bî-müddet ü mâh u sinîn vahdette olmuşken mekîn,
Bezm-i ezel ahd-i metîn aldı seninle ol Habîb.
Feyz-i ezel ihsân edip hep ruhları yeksan edip,
Hıl'at ile insân edip etti bu iklimde garîb.
Giydirdi bu câna teni, setr eyledi vahdetini,
Seyr etmeğe senden seni, cân mülküne oldu rakîb.
Feyzoldu sûret resmine mevc-i müsemmâ ismine,
Râm oldu siret hükmüne ferman edip Zât-ı Mücîb.
Gerçi hayâtın tendedir cânın da Hakk'la zindedir,
Ayîne ol Yâr sendedir senden sana oldur karîb.
Hâk-i reh ol Hakk yoluna Hakk arayana buluna.
Va'd eylemiştir kuluna, aslın bulan olur necîb.
Seyrânın esfelle ulâ geç esfeli bul i'tilâ,
Kalbe verir illâ cilâ dil mülkünü eyle hezîb.
Aks-i celâl nefs ü hevâ terk eyleyen buldu deva,
Mahrum eden hep mâsivâ meyi eyleyip olma ferîb.
Sâmî alınca hoş haber cânâneden gitti keder,
Ma'şûka erişen meğer ma'nâda olanlar edîb.

Sensin Emelim Yâ Rab

Her lahzada, her anda sensin emelim Yâ Rab.
Bu cismim ile canda sensin emelim Yâ Rab.

Selb eyle sıfâtımdan cezb eyle beni Zât'a,
Sırrım ile seyrânda sensin emelim Yâ Rab.

Aşkınla firûzân et şevkin ile hayran et,
Zâhirde ve pinhânda sensin emelim Yâ Rab.

Her zerre sana şâhid, Yâ Ferdü Yâ Vâhid,
Cümle emel ü şanda sensin emelim Yâ Rab.

Hem âlem-i eşbâhta, hem âlem-i ervâhta,
Kenz-i ezelî kânda sensin emelim Yâ Rab.

Hep sende nazargâhı, etmekte hemân âhı,
Derdlerde ve dermanda sensin emelim Yâ Rab.

Her lahzada hâzırsın her hâlime nâzırsın,
Vahdet ile hayranda sensin emelim Yâ Rab.

Lutfunla atâ etsen kahrınla ceza etsen,
Cennette ve nîranda sensin emelim Yâ Rab.

Şeydâ-yı cfîl-i zârım, nâlende-i aşkındır,
Feryâd ile efgânda sensin emelim Yâ Rab.

Sâmî'ye emel sensin, matlûb-i ezel sensin,
Koyma beni hicrânda sensin emelim Yâ Rab.

Dilersen Zât-ı Hakkı

Dilersen Zât-ı Hakkı, kıl taleb âdemden ey tâlib,
Hakikatte geçip bu sûret-i âlemden ey tâlib.
Hayâl ü unsur-i hâdis, hadestir, gel taharet kıl,
Habîr olmaksa kasdın, vahdet-i akdemden ey tâlib.
“Sekâhüm” nisbetiyle ruhu, kudsîye edip tahvîl,
Haremgâha harîm ol hurmet-i mahremden ey tâlib.
Vücûd-i nûr-i hakksnî, dilersen, Hakta ol fânî,
Bu sırdır sırr-ı “kerremnâ” ile ekremden ey tâlib.
Menâzil seyr ile mir’ât-ı şems-i zât olur bedrin,
Husuftan kıl hazer, seyret reh-i eşlemden ey tâlib.
Teayyündür hicâb-s halk, televvündür nikâb-ı Hakk,
Erişüb zât-ı temkine, emin ol gamdan ey tâlib.
Müsemmâ suretiyle âlem-i tafsil, mufassaldır,
Şecerâlem, semer âdemde mücmel demden ey tâiib.
Urûc et seyr-i ıtlâk’a tecellî-î mukayyedle,
Münezzeh nûr-i Zât, keyfiyyet ile kemm’den ey tâlib.
Muhittir kudreti sâri, ğınâ-yı zâtıdır ârî,
Merâtib feyz-i esmâ cümlesi a'zamdan ey tâlib.
Nişanı bi-nişândır Hazret-i Gayb-ı Guyûb Sâmî,
Şuûnâtla zuhûr kenz-i hafâ mübhemden ey tâlib.

Arabça Münacâat

Eyâ dâhiken müstebşiran külle saatin,
Ve mâ ente tedrî ğummete’l-eceli karub.

Tesîru ve telğunî tarîku'l-havâtıri,
Ve hel tükaddiru husbânehümâ lev tulib.

Elâ ta’rifü enne’n-nüfûse bime'telef,
Ve ecri’l-hayâti yahtimü inde mâ ğulib.

Yecid külle mâ ücennî temâmen bîlâ naks.
Küttâben ve kad uhsiye ledeyhi kütüb.

Bimahzari Kahhârin celîlin ve alîâmin,
Ve keyfe yasîru hâlü nefsiye cülib.

Tefekker ve lâ tüsrif alâ nefsike’l-âsl.
Ve lâ yüneffei'n-nedemü likenzin nühib.

Fekün tâin Sâmî bi ciddin ve ihiâsın,
Feinne’l-hulûsa bi’r-rızâi lekad nüsib.

68 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Eyle Sübhânı Taleb

Gezme beyhûde sivâda eyle Sübhânı taleb,
Katreyi gör, âşk ile etmekte ummânı taleb.
Mısr-ı tende olma mâr-ı nefs ü şeytâna esîr.
Sidre-i ruhunda gizil, eyle Ken’ânı taleb.
Arz-ı cismi eyle tebdîl mahv-ı evsâf eyleyip,
Tâ ezeller âşinâsı, eyle ol kânı taleb.
Zulmet-i nefs ü hevâda kalma mahbûs-i ebed,
Eyle bahş-ı cân ebedî, ol mâh-ı tâbânı taleb.
«Men aref» dersinden al, irfân-ı feyz-i Ahmedî,
Hızr-ı ma’nâyı bulup kıl sırr-ı irfanı taleb.
Sırr-ı Kur’ân, sırr-ı insan, sırr-ı ekvân yeknümûd,
Mihver-i seyranda eyle kenz-i Rahmânı taleb.
Hâr-ı kesretten rehâ ol mahv-ı evsâf eyleyip,
Gülşen-i vahdette kıl esrâr-ı pîrânı taleb.
Akseder nûr-i ezel âyîneden âyîneye,
Cezbe-i ehvâra kıl mir'ât-ı Sübhânı taleb.
Ermedi Sâmî vücud nefyinde «lâ»dan geçmeyen,
Derd-i Hakk’da ferd olup, kıl sırr-ı pinhânı taleb.

Mihr-i Hüsnün

Mihr-i hüsnün tâlib-i irfâna bir nâtık kitab,
Ol kitâbın babıdır kenz-i rızâya intisâb.
Sırr-ı âdemdir hakikat Hakk ilevahdetnümâ,
Nûr-i tevhîd ise kasdın eyle «lâ»dan içtinâb.
Şems-i vahdet eylemiş zerrât-ı ekvâna zuhûr,
Çeşm-i câna gösterir envârını zîr-i nikâb.
Asıkın aşkı sırâtu'l-müstakîm oldu bugün,
Lâ mekâna erdirir uşşakını husnü'l-meâb.
Kıl sefer tenden çana, candan da cânân mülküne,
Zıll-i mevhumu geçen, hicrân ile çekmez azâb.
Bahr-ı vahdet mevcesinden türlü sûret gösterir,
Kesretinden vahdeti, seyreylemek, ekber sevâb.
Haşr-ı cismin neşr-i rûha akseder sûretleri,
Esfel ü a'lâ makâmın, bunda gör, edip hisâb.
Nokta-i ğarkân-ı Haktır mihver-i herdü cihân,
Nârı nûr etti bulan ol noktayı bî-irtiyâb.
Tâlîb ol candan rumûz-i sırr-ı Kur'âna eriş,
Akmasa, ummâna kavuşmaz ebed âb-ı sehâb.
Sâmîyâ, müstağrak ol, seyreyledikçe vahdeti,
Gösterir şems-i ezel, her zerreden bir âfitâb.

70 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Edeb

Tâ ezelden rûh-i kudse nûr-i Sübhândır edeb,
Nisbet-i zât-ı muallâ feyz-ı Rahmandır edeb.

Saff-ı lâhûtîlerin tertibine yektâ nizâm,
Serteser temyiz için düstûr-i Yezdândır edeb.

Buldular, vâsıl olanlar, kurbeti, âdâb ile,
Mâyedârân-ı veiâyet kenz-i pinhândır edeb.

Zâhiren resm-i ibâdettir vesâil kurbete,
Mihver-i sırr-ı ledünnî, vuslat-ı candır edeb.

Peyrev-i bezm-i tekemmüldür kemâlât ehline,
Mekteb-i ilm-i hakikat, bahr-i irfândıredeb.

Pâyesi feyz-i saâdet mâyesi nûr-i Hudâ,
Her kemâlâtın esâsı dîn ü îmândır edeb.

Bezm-i vahdâniyyete vuslatta olmuş pîşüvâ,
Âzim-i mülk-i ulâya nûr-i seyrândır edeb.

Rûh u sırrı eyleyen tehzîb tarikat nûrudur,
Şer'i pâk ile ahkâm-ı Kur'ândır edeb.

«Li maallah» sırr-t tevhîd-i sıfatın refrefi,
Nisbet-i fark-ı cemi'de fark-ı fürkândır edeb.

Pertev-i gayb-ı hüviyyet bâbının miftâhıdır,
Hayret-i zât ile istiğrâka ummandır edeb.

Âlem-ı nâsût ile lâhût beyninde delil,
Kurbet-i Hakka nişân nûr-i bürhândır edeb.

Gerçi te'dîb ile tahsîl-i kemâl mümkün olur,
Tâ ezel bahşâyişi envâr-ı a'yândıredeb.

Müflis-i her dü cihândır bî-edeb bî-vâyeler,
Mâye-i insâna mevhûb gizli bir kândır edeb.

Enbiyâ vü evliyâ mîrâsıdır vârislere,
Sâmiyâ Haktan atâ-yı lutfu ihsandır edeb.

72 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Derdinde dermanı bulan

Derdinde dermanı bulan Lokmânı arzular mı hiç,
Sırrında sırdâşı bulan seyrânı arzular mı hiç.

Dil mülkini fetheyleyüp bin cümle-i tevhid ile,
Hükmü geçer kafdan kafa sultânı arzular mı hiç.

Bağ-ı Adn olmuş dili arz-ı cemâl eyler gülü,
Mest-i müdâm can bülbülü hayali arzular mı hiç.

Ruhum cemâl pervânesi dil aşkının viranesi,
Ma'mur olup her hanesi ümranı arzular mı hiç.

Rahında berdâr canımız âşk-ı ezel meydânımız,
Mahv-ı mahfdır şanımız nişanı arzular mı hiç.

Ilm-i ledün kalbimiz ta'lim-i esma halimiz,
Dar'ül beka malimiz cihanı arzular mı hiç.

Sâmî o kim Hakkı arar can ilinde rahı sorar,
Ten katresin derya kılar ummanı arzular mı hiç.

Tevhîd

Tecellî etse sâlikîe semâ-i fıtrat-ı tevhîd,
Geçer emmâre hükmünden erince nusrat-ı tevhîd.

Şürûra âmiriyyetten olur, emmâre-i hayrât,
Masûn eyler tarîk-i müstakimde, hikmet-i tevhîd.

Cihâd-ı ekberîde cünd-i levvâme olup peyda,
Ona gâlib olur tîğ-i celâl-i satvet-i tevhîd.

Sıfât-ı nâr-ı harbi muntafî tîğ-ı celâl eyler,
Eder kurbân-ı kurbiyyet, derûnu, g;ayret-i tevhîd.

Hevâ zâil olunca «Hû» görünür sırr-ı âdemde,
Bahâristan eder mânend-i Cennet sîret-i tevhîd.

Erişür sırr-ı ilhâma okuyup levh-i eşyâyı,
Müsemmâ kenz-i feddalnâ rumûz-i rahmet-i tevhîd.

Alıp ulviyyetiyle feyz-i Haktan nefha-i ma'nâ,
Vücûd-i Hakk'ta müstehlik eder hâsiyyet-i tevhîd.

Erüp «hakka'l-yakîn» «mûtû»ye «kable en temûtû»den,
Dili tecrîd eder, zıli-i sivâdan hıVat-i tevhîd.

Olur îmân-ı gaybı, mutmainne sirrına tahvîl,
Mine'l-halki İle'l-Hakki delildir âdet-i tevhîd.

74 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Halâs olunca zulmetten ,erişir nûr-i vahdânî,
Vücûdundan tulu'eyler şümûs-i râysi-i tevhîd.

Çıkıp rûhu, hayât-ı zıil-i mevhûm-ı anâsırdan,
Hakikat, Hakda hakkânî fazîlet, ni'met-i tevhîd.

Hitâb-ı «irciî»den sırr-ı râziyye zuhûr eyler,
Hayât-ı külle, miftâh-ı hakikat gurra-i tevhîd.

Zuhûr eyler müsemmâ ism-i «Hayy»dan sırr-ı israfıl,
Eder işrâk dilinde cevher-i ferdiyet-i tevhîd.

Kıyâmet sırr-ı Kayyûmu, şühûd eyler merâtibde,
Bürûz-i sırr-ı kudret camii, kurbiyyet-i tevhîd.

Dem-i mardiyyede kâim, maa'l-Haktır tecellîsi,
Sevâd-ı mâsivâyı mahv eder ünsiyyet-i tevhîd.

Olur mülk-i dilinde, şem'i aşkullaha pervane,
Sekr-i sahv ile devr eyler garîk-i nisbet-i tevhîd.

Televvün inkişâf ü istitârından geçip sırrı,
Fenâ fillâh, bakâ billâh olur uiviyyet-i tevhîd.

Nukât-ı nûr-i safîden bulup feyz-i musaffayı,
Celâl ile cemâlin câmiîdir vahdet-i tevhîd.

Bilir sırrındaki sultan «hüve'l-Kâhir» rumûzudur,
Bu mir'ât-ı musaffadan görünür hayret-i tevhîd.

O dem «Innâ fetahnâ»dan açılıp tevhîd-i ef âl,
Kadîm ü hadisi tefrik eder mahiyyet-i tevhîd.

Görür, bir kudretin aksiyle, devr eyler bu mevcudat,
Zuhûr-i mazhar-ı hâs hikmetidir dikkat-i tevhîd.

Erişüb nusrat-ı Vâhid, görünür feth-i evsâfı,
Sıfât-ı hadisi imhâ eder hep celvet-i tevhîd.

Bu tevhîd-i sıfât miftâhı çün feth-i karîb oldu,
Rumûz-i vâhidiyyetle muallâ gayet-i tevhîd.

Hafâda feth-i rnutiak, aşikâr eyier Ehad sırrın,
Hüviyyet kenz-i mahfî süllemidir, kıymet-i tevhîd.

İlimde ayn olup aynında ğayr olduğu rna'nâda,
Zılâli aslına ilhak eder kudsiyyet-i tevhîd.

Samed cem'ül-cemde vahdet-i kübrâ-yı bahr-ı «Hû»,
Temevvücten muarradir yem-i umkiyyet-i tevhîd.

Kalır «lâ hû» ve «illâ hû» bu bezm-i lâmekânîde,
Alır Sami'yi gaybü'l-gayb ile hüviyyet-i tevhîd.

76 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Yâ Rasûlallâh sallallâhü aleyhi ve sellem Meded

Bâb-ı lutfunda gedâyım Yâ Rasûlallâh meded,
Sâil-i lutf u atâyım Yâ Rasûlallâh meded.

Nâr-ı hicrinin beni baştan başa etti harâb,
Ben de muhtâc-ı devâyım Yâ Rasûlallâh meded.

Nisbetinden etti mahrûm cürm ü isyân dağlan,
Mâil-i nefs ü hevâyım Yâ Rasûlallâh meded.

Yok hulûs ile ümidvâr olmak için tâaiim,
Müflis, sâhib-recâyim Yâ Rasûlallâh meded.

Eyle Sâmî'ye lutuf, Sıbteyn ü Zehrâ aşkına,
Bende-i Âl-i Abâyım Yâ Rasûlallâh meded.

Hazret-i Şah Nakşibend kaddesellâhü sırrahu'l azîz

Vâris-i Sıddîk-ı hâs Hazret-i Şâh Nakşibend,
Kıdve-i hâssu'l-havâss Hazret-i Şâh Nakşibend.

Mahrem-i envâr-ı Zât hemdem-i sırr-ı sıfât,
Nisbet-i bahr-ı hayât Hazret-i Şâh Nakşibend.

Halvet-i Hakk'a delîl, cezbe-i âşk-ı bî adil,
Vâris-i Ğavs-i Celil Hazret-i Şâh Nakşibend.

Dürre-î hâriknümâ kutb-i ferîd-i Hudâ,
Mihr-i bakâ-yı likâ Hazret-i Şâh Nakşibend.

Zât-ı keramet nizâm nûr-i velâyet hümâm,
Mürşid-i akdem imâm Hazret-i Şâh Nakşibend.

Halidî rabbânîden, behceti vecânibden,
Kalbimi tenvir eden, Hazret-i Şâh Nakşibend.

Sırrımı zikr-i hafi, eyledi dürr-i sadefî,
Hâce-i «men arafî», Hazret-i Şâh Nakşibend.

Sâmî'yi tevfîk ile, nesbet-i Sıddîk ile,
Rabt ederek silsile Hazret-i Şâh Nakşibend.

Fahr-ı Âlem el-meded

Ey bütün âlemlere sultân Muhammed Mustafa,
Ey cihân ü canlara cânân Muhammed Mustafa,
Ey Rasûl-i Ekrem-i Rahman Muhammed Mustafa,
Ey Habîb-i A'zam-ı Sübhân Muhammed Mustafa,

Yüzü kâre âsi-i bî çâreyiz eyleme red,
Ey nebiler pâdişâhı Fahr-ı Âlem el-meded.

Mazharın deryâ-yı nûr-i vahdete dürdânedlr,
Mümkinât içre kemâiâtın senin bir dânedir,
Cümle zerrât, aşkına düşmüş, döner devrânedir,
Nûr-i vech-i kâ'be-i evsâfına pervânedir.

Yüzü kâre âsi-i bî çâreyiz eyleme red,
Ey nebîler pâdişâhı Fahr-i Âlem el-meded.

Zînetin Arş-ı Muallâ, hâk-i pâyîn tûtiyâ,
Nisbettindir, nisbet-i iksir-i a'zam kîmyâ,
Sayebândır sâye-i lutfunda mürsel enbiyâ,
Va'd eden sensin şefâat, ey Habîb-i Kibriyâ,

Yüzü kâre âsî-i bî çâreyiz eyleme red,
Ey nebîler pâdişâhı Fahr-i Âlem el-meded.

Sâye-i nurunla Âdem kıblegâh olmuş iken,
Nûh Neciyyüllah selâmetle necât bulmuş iken,
Nâr-ı İbrahîmi gülzâr-ı sürür kılmış iken,
Rahmetin nûriyle cümle kâinat dolmuş iken,

Yüzü kâre âsî-i bî çâreyiz eyleme red,
Ey nebiler pâdişâhı Fahr-i Âlem el-meded.

Ey iki âlemleri nûr ile eyleyen münîr,
Ey Nebiy-yi Kureşî, sensin günahkâra zahîr,
Âciz ü bî çâreye lütfen şefâatle nasîr,
Tâ ezel olmuş iken envâr-ı zâtın destgîr,

Yüzü kâre âsî i bî çâreyiz eyleme red,
Ey nebîler pâdişâhı Fahr-i Âlem el-meded.

İ'timâd eyler umûmen Hazretine mü'minîn,
Müitecâ-yı kâinatsın sâye-i Rabb-i muîn,
Cümle âfetten, musibetten bizi eyle emîn,
Ey Habîb-i kibriyâ ey Rahmeten lil'âlemîn,

Yüzü kâre âsî-i bî çâreyiz eyleme red,
Ey nebîler pâdişâhı Fahr-i Âlem el-meded.

Nûr-i Dîn-i Hazret-i Sübhâna bağışla bizi,
Kıblegâhı Kâ'be-i Rahmana bağışla bizi,
Vahy-i Mevlâ Hazret-i Kur'âna bağışla bizi,
Sırr-ı Mi'râcında a'zam-şâna bağışla bizi,

Yüzü kâre âsî-i bî çâreyiz eyleme red,
Ey nebîler pâdişâhı Fahr-i Âlem el-meded.

Dîn ü îmân râhına âşk ile kurbân aşkına,
Hep şehâdet mihverinde dökülen kân aşkına,

80 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Şân-ı Levlâkınla müstesna olan şân aşkına,
Hânedan-ı Ehl-i Beyi Şâh-ı Şehîdân aşkına,

Yüzü kâre âsî-i bî çâreyiz eyleme red,
Ey nebîler pâdişâhı Fahr-i Âlem el-meded.

Ey Habîb-i Kibriyâ Ahmed Muhammed Mustafâ,
Ey tabîb-î dû-serâ sertâc-ı saff-ı enbiyâ,
Gece gündüz her işi Sâmî kulundur hatâ,
Rû siyahım, pür günâhım, şânına lâyık ata,

Yüzü kâre âsî-i bî çâreyiz eyleme red,
Ey nebîler pâdişâhı Fahr-i Âlem el-meded.

Şartın Akdemidir Mürşid

Ey vuslata tâlib olan, şartın akdemidir mürşid,
Ey şevk ile râğıb olan, aşkın süllemidir mürşid.

Kalbi mürşidden ayıran, iki cihan oldu hüsran,
Muhammed, Alî'den gelen, feyzin maksemidir mürşid.

Kurtulur mu hayvanlıktan, gümân eden nâdânlıktan,
Hissen varsa insanlıktan, nûrun mahremidir mürşid.

Mürşid sözünü tutmayan, gelir nâdân gider nâdân,
Bir vakit alamaz irfân, âdemlik demidir mürşid.

Feyz-i pîrân ondan akar, pîrân sana ondan bakar,
Hüsrân olan yoldan çıkar, vaktin âdemidir mürşid.

Nâdân olan bilmez kıymet hırmân olan bilmez kıymet,
Şeytân olan bilmez kıymet Hakkın hemdemidir mürşid.

Canla başı teslîm eden hürmet ile tekrîm eden,
Hakkı bulur ta'zîm eden ismin a'zamıdır mürşid.

Mürşide rabt eden kalbi her lâhza feyz eder celbi,
Kalbe erer Hakkın cezbi sırrın ekremidir mürşid.

Sâlikin mürşidi Cibril Hakk yoluna olur delîl,
Makbûl eder anı celîl Arşın imâmıdır mürşid.
Her kim her yerlere akar küstah olur mahrûm bakar,
Mürsidsizler yoldan çıkar ummanın yemidir mürşid.

82 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Sahte mürid feyz alamaz sahtelikle Hakk aldanmaz,
Taklîd giden tahkik bulmaz feyzin zemzemidir mürşid.

Varsa nasibin ezelî mürşidi bil Hakkın eli,
Hakka ver sıdkile dili kimyâ merhemidir mürşid.

«Kün» sırrıdır onun nutku hak eyleyen bulur Hakkı,
Nutkundan malumdur sıdkı kudret kalemidir mürşid.

Derviş Hakla eder pazar mürşidini kalbe yazar,
Mürşidden ayrılan azar envâr âlemidir mürşid.

Kur'ân-ı nâtık sîreti, tevhîd-i vahdet hikmeti,
Âb-ı hayâttır nisbeii, ledün âlemidir mürşid.

Sırrı, Hakta fâni anın, her hâli hakkânî anın,
Bînişân nişânı anın halkın mübhemidir mürşid.

Mürşid olanın kelâmı, hikmetsiz zannetme Sâmî,
Selâmettir iltizâmı, Hakkın mülhemidir mürşid.

Mecmua-i Kübrâ Vücûd

Âlem-i halk ile Hakk mecmua-i kübrâ vücûd,
Lâmekânın cilvegâhı a'zam-ı esmâ vücûd.

«Ahsen-i takvîm» kudsî rûh ile menzil-karîn,
Milk-i ma'nâda şeh-i tekrîm-i «kerremnâ» vücûd.

Enfüs ü âfâkı câmi' lâ teayyün nâzırı,
Medyen-i sır perteviyle Tûr hem Sina vûcud.

Mâyesi Hakk nûruduretsetecerrüd cümleden,
Unsur-i bünyâdı muziim esfel-i süflâ vücûd.

Gel urûc et tavr-ı esmadan alup teyz-i ezel,
Mevrid-i cümle merâtib sidre vü esna vücûd.

Ehl-i isti'dâda mir'ât, meh-i tevhîd-i zât,
«Alleme'l-esmâ» ile dershane-i ma'nâ vücûd.

Merkez-i sırr-ı ehaddır mazhar-ı cem'i cemâl,
Mecma-i bahr-i vücûb imkân ile deryâ vücûd.

Noktadır zâhirde gerçi, nûr-i vahdet mihver-i,
Hernükûşun menba-ı gencîne-i yekta vücûd.

Selb-i lâ mevcûd ile süllem-i fenâ fillâh,
Nûr-i illâ hû baka billâhla i'lâ vücûd.

Sırr-ı esmâ ile ef'âl ü sıfât, zât mazharı,
Sâmiyâ bil cilvegâh-ı Celle vü A'lâ vücûd.

Ş. Reşid Bağdadî Nutkunu Tahmis

Mest-i aşkın reh-i sahraya düşer döne döne,
Bî fütur cezbe-i şem'inle yanar döne döne,
Âsiyâb-ı gam-ı şevkinle döner döne döne,
Dûd-i âhım ufk-i çerha çıkar döne döne,
Yağdırır âlem-i ulvîde serer döne döne.

Buldu cân zevkini temkîn ile zevkinde senin,
Hâksâr eyleyerek varlığı şevkinde senin,
Meze edüp hûn-i ciğer âşk ile hakkında senin,
Seyl olup eşk-i terim vâdi-i aşkında senin,
Dembedem hâk-i der-i kûyün öper döne döne.

Hecre ilkâ edemez sâbık-ı aşkım hasmım,
Müstenid kuvve-i kudsiyyeye kavs ü sehmim,
O kadar bezle müheyya ki isimle resmim,
Mahv olursam ben eğer kûyine, hâk-i cismim,
Girdibâd-ı reh-i aşkınla girer döne döne.

Cân diriğ eyler isen menkıbe-i vaslı unut,
Aşikâr gâret-i âşk hâlst-i vuslat meskût,
Bu halâvetle bu hâlâta kim olmaz mebhût,
Sana kim verse gönül derd ile âhir ey büt,
Dar ağacında verir cân ile ser döne döne.

Bezm-i zulmetkeş-i ağyâre girüp görme gönül,
Çâre-i vaslı rakîb-huşk olana sorma gönül,
Vuslatından hele bir başka emel kurma gönül,
Hizmet-i sâkî içün şevke gelüp durma gönül,

Mahfel-i meygedede bağla kemer döne döne.

Pertev-i hüsnünü takdir içün züif-i kat kat,
Düşürür vâdi-i hayrâne beni, meh-tal'at,
Bildiğim vuslata bâdî sıfat-ı mahviyyet,
Tâk-ı ebrûiarına secde edüp Ka'be-sıfat,
Kıble oldu sana eflâk ile yer döne döne.

Ah ettikçe mukâbii dili bir âhen olur,
Gamgüzârhâletimin aksi ferahla şen olur,
Şiddeî-i sadme-i âşk bârika-âsâ çün olur,
Bırakır vâdi-i kûyünde birateş-gûn olur,
Dûd-i âhım eder elbette güzer döne döne.

Gerçi pervâne-i aşkım canı kılmaz imhâ,
Gerçi devrâne-i aşkım rehne-i bî-ser ü pâ,
Gerçi vîrâne-i aşkım, yine etmem şekvâ,
Gerçi dîvâne-i aşkım beni koymaz tenhâ,
Tâir-i aklım açar başıma per döne döne.

Vuslata çekmiş iken nâz u gınâ sedd-i sedîd,
Nev-hayatbahş olsa datesliye-i va'd-i medîd,
Usanıp Sâmî'ye cevr etmeden ol şâh-ı ferîd,
Geldi şeb külbe-i ahzânıma ol mâh-ı Reşîd,
Pâyine döktü yaş, merdüm-i ter döne döne.

86 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Adem, Ma'nâ Dünyâ İçinde

Adem, ma'nâ dünyâ içinde,
A'zam isimdir esmâ içinde.
Surette nâsût, sîrette lâhût,
Bir sırr-ı meskût ma'nâ içinde.

Ahsen-i takvim zerre-i hâk'den,
Bir katredir kim deryâ içinde.
Mahrem-i zâttır, nûr-i sıfattır,
Ümmü'l-kitâbtır kübrâ içinde.

Âlem mufassal âdemde mühmel,
Oldu mufazzal eşyâ içinde.
Sûrette unsur, sîrettedir nûr,
Dil Beyt-i Ma'mûr Tûbâ içinde.

On sekiz bin âlem âdemde mevcûd,
Nâr ile cennet me'vâ içinde.
Mişkât-ı sadn kalbi zücâce,
Nurun alâ nûr îmâ içinde.

Cismi yedi kat arz u semâvât,
Dil, sırr-ı Arş, ulyâ içinde.
Cism ile rûhu «kavseyn»e mir'ât,
Sırr-ı halvet «ev ednâ» içinde.

Bir Kenz-i mahfî bâzâr-ı Haktır,
Esrâr-i dünyâ, ukbâ içinde.

Kurbân olan mahviyyetle Hakka,
Eyyâm-ı Iyd-i Edhâ içinde.
Tezkiye etse nefs-i leîmi,
Mâr-ı hevâdan kimyâ içinde.

Tasfiye kılsa kalb-i selimi,
Nûr-i sıfât-ı icîâ içinde.
Tecrîd-i rûhu mi'râc-ı ma'nâ,
Sırr-ı sarây-ı «evhâ» içinde.

Tefrîd-i ferdâniyyetle kâmil,
Bulur kemâli cem'a içinde.
Tâ olsa Sâmî «lâ» ile zâil
Elif görünür «illâ» içinde.

88 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Ben Âşıkım Sübhâne, Mevlâye

Dostlar oldum dîvâne ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye,
Alemlere bîgâne ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye.

Uzun uzun geceler kalbim seni heceler,
Seni sever niceler ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye.

Cismimi yaktım yaktım âşk nişânını taktım,
Candan içeri baktım ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye.

Yüce yedi kat gökler Arş u Kürs ü felekler,
Âşık sana melekler ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye.

Aşkı kendine yâr et Hakk yolunda ayar et,
Durma dâimâ zâr et ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye.

İrfân istersen bizde bürhân istersen bizde,
Cânân istersen bizde ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye.

Mürşidlerin huzuru gösterir Mevlâ nûru,
Bulup gönülde Turu ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye.

İrfan arafatına, çıkıp erdik zâtına,
Gark olup sıfâtına ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye.

Ağlarım gözüm nemdir dâimâ kalbim gamdır,
Sâmî ma'şûkun kimdir, ben âşıkım Sübhâne, Mevlâye.

Çünki Mâliksin

Çünki mâliksin bu akl-ı cevhere,
Hâdim etme aklı nefs-i ekdere.

İktidâ et akl-ı Rahmana hemân,
Ma'denin kalb eyleye safî zere.

Mâr-ı nefse etme tesiîm-i emel,
Kıl muâdât, ol adüvv-i ekbere,

Bende olma, bend olup her fendine, .
Kadrini pest etmesin, yerden yere.

Asl-ı nârdır çünki, nurdan dür eder,
Eylemez intâc saadet mihvere.

Kıl devâ-yı Hakk ile nârını nûr,
Eyleyüp perhiz, düşme mücmere.

Dâm-ı nefse râm olan bednam olur,
Serfürû etme o zulmet küstere.

Akl-ı Rahman bulmayan, Sâmî, ebed,
Erdi dü âlem hayâtı ebtere.

Âşikârolan Cemâlinde

Ne şandır Allah Allah âşikâr olan cemâlinde,
Kamer bir ben gibidir pertev-i rahşân-ı âlinde.
Hayâlin selb-i hâb-ı istirahat etmede her şeb,
Olurlar nağmedâr-ı âh-ı eb'rû nevnihâlinde.
Hayâtımdan beni mehcûr etti sûz-i hicrânın,
Dilim buldu neşâtiyle hayâtı hep hayâlinde.
Hararet bahş-ı aşkınla firûzârum bilâ ârâm,
Müdâvât-ı derûnum katra-i âb-ı zülâlinde.
Nazîrin kimseler görmüş mü eflâk-i mehâsinde,
Hicâbından zevâl eyler güneş vakt-i zevâlinde.
Seni görmekle zanneylersükûnetyâb olur gönlüm,
Ne mümkün aşkı ıtfâ pertevinle iştiâlinde.
Müessir cezbe-i hüsnün televvün bahş oian câna,
Muazzebdir gönül hâl-i firakında, visâlinde.
Aceb hüsnündeki ân-ı muammâ keşfi kâbil mi,
Metin canlar dayanmaz, var iken âfet o hâlinde.
Hayâlin zevk-ı ma’nâsı ile mest olduğum kâfî,
Ufûl etsem de te’sîrât-ı aşkınla meâlinde.
Yeter Sâmî’yi çevrinle elemdâr ettiğin cânâ,
Cemâlin goncası açılmadı hâr-ı celâlinde.

Âşık isen

Âşık isen hakikat sen tal’at-i vahide,
Astâr-ı mâsivâdan eyle dili ceride,

Iksir-i zikr ile dil olmazsa çün sadef-i pâk,
Kenz-i hafide olmaz dürdâneye reşide.

Aşkında ehl-i derd ol sevkında külli ferd ol,
Sa'yinde sâf-ı merd ol ferde erer feride.

Senden sana sefer kıl candan yana güzer kıl,
Hep öz ile nazar kıl bakma karîb, baîde.

Buldu bulan özünde mürşidlerin izinde,
Vahdet mehi yüzünde bedr-ay olur güzide.

Taklîdden eyle hazer cevher olur mu mermer,
Bakırla bir midir zer bul men arefle dîde.

Bul sırr-ı Hakda kâmil, eyler seni de vâsıl,
Maksûdun ola hâsıl zikrini ede ede.

Sâmî’ye oldu ayân, ayana olmaz beyân,
Kalmadı can ü cihân erip saîd-i Iyde.

92 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Ne Çâre

Çeşmin gibi bahtım dahî hep kâre, ne çâre,
Şekva geliyor ahlarım yâre, ne çâre.
Deryâ-yı sabr ile tekabül dahî etsem,
Ummân-ı metanet, bulamaz çâre, ne çâre.
Dil reng-i şebistâne boyanmış eleminle,
Hüsnünle bulur pertevi mehpâre ne çâre.
Gamzenle dilimde açılan lâle-i hûnîn,
Mecbûr ediyor şâm ü seher zâre, ne çâre.
Yansam da yakılsam da devâ istemem aslâ,
Bir hatıra-i ulvî-i yâr yâre, ne çâre.
Seylâbe-i eşkimde açâr râhına mecrâ,
Ta'kib ile semt-i dil-i dildâre ne çâre.
Keşf etmedi kânûn-i tababette mubassıs,
Âşk derdi ile âyis-i bîmâre ne çâre.
Fermânı geçer câne şeh-i kişver-i aşkın,
Hükmünde anın bu dilİ âvâre, ne çâre.
Yanmaktır ezelden beri Sâmî'ye mukadder,
Hakk aşkı ile tâ ebedi nâre, ne çâre.

Gönül Hep Sendedir Sende

Neye etsem nazar şâhım gönül hep sendedir sende,
Cemâlindir emel, mâhım, gönül hep sendedir sende.
Firakından feragat yok gamınla istirahat yok,
Elimde bir irâdet yok gönül hep sendedir sende.

Ezelden varlığım sensin, bütün canlara canansın,
Anınçün dîn ü îmânsın gönül hep sendedir sende.
Vücûdum hâksâr olsa, yanıp aşkınla nâr olsa,
Türâbım târ ü mâr olsa gönül hep sendedir sende.

Gerek mihnetle rahatta gerek firkatle vuslatta,
Gerek Dûzahta Cennette gönül hep sendedir sende.
Bana sensin dü âlem bes ademdir mâsivâ herkes,
Yine her lahza her nefes gönül, hep sendedir sende.

Bana bir şey safâ vermez vefasızlar vefâ vermez,
Ne etsen sen cefâ vermez gönül hep sendedir sende.
Der-i lutf u atâyı sedd edüp bûy-i nevayı tard,
Eğer kahr ile etsen red gönül hep sendedir sende.

Cemâlin var iken ma'bûd sivâyı eylemem maksûd,
Seni ister bütün rnevcûd gönül hep sendedir sende.
Hayalinle eden ülfet visâlinle bulan vuslat,
Eder mi Cennete minnet, gönül hep sendedir sende.

Devâ et derdine şâhım, karin et vahdete âhım,
Kulun Sâmî'ye Allahım gönül hep sendedir sende.

94 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Âlemde

Gencine olan diller vîrânedir âlemde,
Meczûb-i cemâl-i Hakk bigânedir âlemde.

Zencîr-i reh-i aşka merbut olan, ehl-i dil,
Âzâde irâdetten dîvânedir âlemde.

Gün gibi kemâl ehli, nûrile nazardan dûr,
Gevher gibi mestûr-i umriînedir âlemde.

Seylâbe-i fânîye mâiller olur esfel,
Nîsân-ı füyûz ehli dürdânedir âlemde.

Fakr ehli kanâatle âzâde-i mihnettir,
İzzetle gınâsında şahanedir âlemde.

Kudretle binâ olmuş bir beyt-i muallâdır,
Hakk sırrına âgâh dil kâşânedir âlemde.

Sabr eyleyerek nare nûr ile olan me'lûf,
Cânânı bulur canda pervanedir âlemde.

Âfâkları ma'nâda, enfüste bulan âdem,
Sâmî reh-i vahdette bir dânedir âlemde.

Meftûn Olanlar

Meftûn olanlar sen mihr-i tâbe,
Minnet eder mi hiç âfitâbe.
Mest-i cemâlin mestânedir hep,
Hacet bırakmaz sekr-i şarâbe.
Baht-ı cemâlin icmâl-i hâli,
Tahrîr olur mu lafz u kitâbe.
Vuslatla itfa etsen bu nârı,
Dil hasretinle döndü kebâbe.
Olmaz isen bu derde devâsâz,
Aşkın beni nakl eyler türâbe.
Pervânenin nâr hariç dilinden,
Mihver derûnum bu iltihâbe.
Fikr-i cemâlin aksi sebebdir,
Her lâhzada bin bir ızdırâbe.
Mensûbun oldum bezm-i ezelden,
Rûhumla ettim aşka inâbe.
Aşkınla sînem seylâbe-i hûn,
Etmekte nârın mahv u izabe,
Pervâne gönlüm yanmakta dâim,
Canlar dayanmaz tâb-ı nikâbe.
Aşkın sırâtım nûr-i cemâle,
Sâmî'ye rehber hüsne'l-meâbe.

96 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Gel Mürşide Gel Mürşide

İster isen vasl-ı Hudâ gel mürşide gel mürşide,
Derviş ola gör ibtidâ gel mürşide gel mürşide.

Teslim olan cân baş ile rehber olan sırdaş ile,
Ağlaya gör kan yaş ile gel mürşide gel mürşide.

Âşk dersini almak için Hakk feyzini bulmak için,
Dil nûr ile dolmak için gel mürşide gel mürşide.

Gezme hevâlarda sefîl geçirme boş ây ile yıl,
Bul ara Mevlâya delîl gel mürşide gel mürşide.

Pîrân yolunda aşka düş kâmil bulup Hakka eriş,
Gönlünde doğsun bir güneş gel mürşide gel mürşide.

İblis gibi inkârı ko âdem isen esmâ oku,
Hep evliyalar yolu bu, gel mürşide gel mürşide.

Allahı zikr eyle hemîn kuvvet bula îmân ü dîn,
Fırsatı fevt etme sakın gel mürşide gel mürşide.

Taklîd yolu eyler deli tahkîk yolu eyler velî,
Mest eylesin irşâd gülü gel mürşide gel mürşide.

Sâmî'den al gerçek haber vasıl olam dersen eğer,
Zikr eyleyen Hakka erer gel mürşide gel mürşide.

Sailiyem

Sailiyem yüz sürerim kân-i atânın der'ine,
Boş mu kalır sâil olan iki cihân mefharine.

Doğduğu gün Fahr-i cihân saldı bütün âleme şân,
Cebrâil okuyup ezân çıktı melek minberine.

Şâh-ı risâlet Kureşî olmadı âlemde eşi,
Doğdu hidâyet güneşi ins ü melek ma'şerine.

Taht-ı risâlet şehldir her dü cihanın mehidir,
Cümle cihân vâlihidir nûr-i lutuf küsterine.

Sende hitâm oldu ezel fevz-i sıfât-ı lemyezel,
Nûru medâr-ı bîbedel cümle kemâl mihverine.

Ahmed Mahmûd ü Muhammed şeh-i levlâk-i ehad,
Sırr-ı Samed bahr-ı meded muhtas o nurenverine.

Hulk-i azîm hilkat ile ba's ederek rahmet ile,
Giydirüben izzet iletâc-ı risâlet serine.

"Sümme denâ'dan iltifat kurb-i sıfatla nûr-i zât,
Etti tecellî bîcihât cilve edüp cevherine.

Nûruna mir'at ederek gayete âvât ederek,
Vâsılgeh-i zât ederek mahremi Peygamberine.

Hilkatine etti hümâm vahdetine kıldı imâm,

98 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Hikmet-i gaybını tamam feyz ederek Serverine.

Var ise ger dîde-i âşk ister isen görüne Hakk,
Can gözünü aç hele bak nûr-i cemâl mazharına.

Kıldı cihâd çekti elem din ü nizâm dikti alem,
Geldi zıya gitti zulem doğdu güneş ahterine.

Sıdk ile îmâna gelen buldu hayât-ı câvidân,
Döndü sıfât-ı sâfiyan dilleri cevher zerine.

Hazret-i Sıddîk-ı takî Hazret-i Fârûk-ı veli,
Hazret-i Osman ü Ali necm-i hüdâ mihterîne.

Hicret edince ol Cemîl hikmet-i Mevlâ-yı Celîl,
«Lahmüke lahmî»ye delîl koydu Alî'yi yerine.

Meşrık-ı nûr-i ezelî Âl-i Muhammedle Ali,
Mâh-ı velayet şehini sâkî kılan kevserine.

Düşmedi nûr, mülhid olan münkir olan müfsid olan,
Tâ ezelî mürted olan mâyesi nâr ahserîne.

Mazhar-ı gencîne-i Hû, Âl-i Abâ nûru yolu,
Sıdk ile kim oldu kulu, kondu hümâ serlerine.

Silsile-i hayru'l beşer, sevmeyen oldu ehl-i şer,
Kim seve, bezi eyliyeser, nurla gelir mahşerine.

Hamd ü senâ-yı zi'lkerem kıldı bizi hayru'lümem,
Hüsn-i nasîb, böyle niam olmadı binde birine.

Müntesib-i râh-ı Hudâ, olmadı ruhiyle cüdâ.
Herkim ederse iktidâ, piryolunun erlerine.

Sâmî'yi ey Şâfî-i şân eyleme mahrûm aman,
Kayd ederek hisse alan bendelerin defterine.

100 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

İhsan İhsan Üstüne

Bî misâl Allah, eder ihsan İhsan üstüne,
Dertlinin her derdine dermân dermân üstüne.

Cümleye ihsân ü lutfu bî hisâb u bî kıyâs,
Can u dilden farz olur şükran şükrân üstüne.

Taht-ı dilde şâh-ı hüsn ü ân ü şânı bir bilen,
Canı rağbet eylemez cânân cânân üstüne.

Nev hilâl-i lyd-î vuslat muhsine ihsân olup,
Cân olur bî ihtiyâr kurbân kurbân üstüne.

Rûh-i düşvârı, esîr-i zülf ü ebrû eyleyüp,
Bahr-ı hayret mevc eder hayrân hayran üstüne.

Doğdu ol nûr-i ezel âfâk-ı eilâk-i dile,
Bârîk-i envârı hep lem'ân lem'ân üstüne.

Zulmet-i nâr-ı cahîm hicrân-ı zevâle yüz tutup,
Eşkim aktı sel gibi bârân bârân üstüne.

Bende-i meftûnuyem ben tâ ezelden tâ ebed,
Razıyım her emrine fermân fermân üstüne.

Mushaf-ı âyât-ı hüsnün seyr eden bî ihtiyâr,
Sıdk ile ikrâr eder îmân îmân üstüne.

Sâmiyâ iklîm-i dilde hükm eden cânân bir,
Olmadı bir mülkte hiç sultân sultân üstüne.

Bulanlar da Hayran Bulmayanlar da

Hakk yoluna giren kullar makbulü,
Kerâmetli olur Hakkin has kulu,
Gönül ikliminde bu gizli yolu,
Bulanlar da hayrân bulmayanlar da.

Sordun mu bu yolun gerçek erini,
Nîrân eylemezden âhir yerini,
Vahdet sırrının binde birini,
Bilenler de hayrân bilmeyenler de.

Bu ilmin hurûfu kevnîdir hoca,
Mektebi, girmektir yokluktan hiçe,
Mest-i âşk olmak mey içe içe,
İçenler de hayrân içmeyenler de.

Varsa bu yolda koçluk kurbânın,
Bayram olur senin her bir zamânın,
Cânân, bedelidir cana kıyanın,
Kıyanlar da hayrân kıymayaniar da.

Her kuyuya Zemzem diye atılma,
Her heykele âdem diye açılma,
Bal arısı isen bir gülde kalma,
Kalanlar da hayrân kalmayanlar da.

Kimi dolmuş bu esrâra taşmada,
Kimi boş kalmış bu gür çeşmede,
Kimi Ferhâd olmuş dağlar aşmada,

102 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Aşanlarda hayrân aşmayanlarda.

Kaptan isen kurtar fülkü deryâdan,
Âsûde ol yârin ile kavgâdan,
Ikrârın tam ise geç kuru “lâ”dan,
Geçenler de hayrân geçmeyenler de.

Menzilin tut bozulmadan durağın,
Yakın olmaktadır semt-i ırağın,
Uyandır, sönmeden nurlu çerağın,
Yakanlar da hayrân yakmayanlar da.

Edersen dâimâ nefsini rehber,
Gösterir gözüne hayırları şer,
Gülşenin solmadan bir deste gül der,
Derenler de hayrân dermeyenler de.

Soğan dikmek ile sünbül biter mi,
Karga, bülbül bir fidanda öter mi,
Gevheri hacerle âkil satar mı,
Satanlar da hayrân satmayanlar da.

Yuva yapmış dalındaki kuşun ne,
Ma’nâ milkinde menzilin, düşün ne,
Görmemişsin için nedir, dışın ne,
Görenler de hayrân görmeyenler de.

Kâh rü’yâdan bu dünyâya gelirsin,
Gider gelir neler alır verirsin,.
Devâm etmez bir gün anda kalırsın,

Kalanlar da hayrân kalmayanlar da.

Yakın iken uzak olma dostuna,
Ecel pençe uzatmadan postuna,
Nur ol, döşenmeden toprak üstüne,
Olanlar da hayrân olmayanlar da.

Sâmî velîlerce erkânla usul,
Nedir bilmez ola ne sağ ne de sol,
Nükûşu silmekle hâsıldır vüsûl,
Silenler de hayrân silmeyenler de.

Hakk'a Gider Kâfile

Hazret-i pîran yolu, Hakka gider kâfile,
Kabile oldu nasîb olmadı nâ-kâbile.
Âşk ile gel râha gir râh-ı Ali Şâha gir,
Cümle velî serveri feyz ola eltâfile.
Mürşide ver canini buldura cânântnı,
Vaslı nasîb olmadı, münkir olan gafile.
Rehberini ara bul açıla Rahmana yol,
Vâsıl olur vuslete, vâsıl olan vasile,
ilm ile kibre düşüp vâris-i iblîs olan,
Düşmedi Haktan nasîb, âlim olan câhile.
Nûr-i Muhammed Nebî, sırr-ı keramet Ali,
Bilmeyen olmaz velî, her ameli nâfile.
Mushaf-ı tekvîn ileârif-i temkinlerin,
Otuz iki harf ile vaslı bilâ fasile.
Âlem-i a'lâya yol âdem-i ma'nâda bul,
Düştü edenler nükûl esfel ile sâfile.
Bedrika-i «Kul kefâ»silsile-i «hel etâ»,
Sâmî'ye sırr-ı bekâ, nokta-i nûn kâf ile.

Kasdın ise Hakk Nûru

Kasdın ise Hakk nûru ola kalbe isâle,
Her nakş-ı nukûşu ede gör mahv u izâle.
Mürşid izidir kıble nümâ, Zât-ı Hudâya,
Mahrem eder elbette seni nûr-i nevâle.
Münkir olup ol rehberi mânend-i Azâzîl,
Mahrûm-i füyûzât olarak düşme vebâle.
Dü âleme âyîne olan rütbe-i câmi',
«Fî enfüsiküm» nassı delîl, gitme hayâle.
Ayn-i kamerin kat'ı menâzilde sülûkü,
Şemse erişir mahv olarak dönse hilâle.
Candan içeru sırrile seyrânı tamam et,
Lâhût ile nâsûtun erer nûr-i kemâle.
Ma'şûkuna aşıkları âşk etmede merbût,
Ol refref ile geçti geçen bezm-i visâle.
Esmâ ile ef'âl ü sıfâtında sıfâtı,
Kurbiyyete bî keyf erişir, erse zevale.
Sâmî'yi tecerrüdle teferrüd meh-i ıtlak,
Müstağrak eder bî ser ü pâ bahr-ı cemâle.

Eyyamını Etme

Mâsivâya sarf edüp eyyâmını etme telef,
Zikr-i dâimle olur kurbiyyet-l Hakta şeref.
Çünki âdemzâdesin sırrında bul âdemliği,
Rütbe-i nûr-i kerametle olam dersen halef. -
Sâf-ı evsâf ol tecerrüd eyleyüp dû âlemi,
Dürre-i iihâm ile dolmaz dil olmazsa sadef.
Bîcihet dil âşinâ olsun ezel dildârını,
«Semme vechüllah» nûriyle dolar her bir taraf.
Bu kesafet perdesi ref' olmasa tevhîd ile,
Nûr ile mağfur olur mu hiç vücûd-i mâ-selef.
Buldular vâsıl olanlar aşkta istiğrak ile,
Bu hevâdan, «Hû»yu bulmaz, olmadıkça, sine def.
Dil tecellîden bulur mu lem'a-i nûr-i şübûd,
Ravza-i cennet misâl ma'mûr değilse çün ğuref.
Mazhar-ı sırr-ı Muhammedden gelir envâr-ı Hakk,
Sâmiyâ irfâna ermez bilmeyen, ders-i aref.

Her Kim Ki Oldu Sînesâf

Zikr ile âyineveş her kim ki oldu sînesâf,
Her kemâlât-ı hüviyyet ona eyledi tavâf.
Sırr-ı Kur'ân ile seyrân eyleyen ariflere,
Rûh-i ankâsına menzilgâh oldu Kûh-i Kâf.
Menzil-i nâsûttan tecrîd ile tefrîd eden,
Hıl’at-i lâhût ile buldu hakîkat ittisâf.
Vahdetin bahrına emvâc, zılâl-i kâinât,
Nokta-i tevhîd-i zâtta zatına oldu muzâf.
«Lî maallah»a erişir cezbe-i Rahmân ile,
Câmi-i kalbinde sıdk ile edenler i’tikâf.
Şem’a-i kalbin yakan sıdk ile Allaha akan,
Nehr olup bahri bulan aczin etti i’tirâf.
Kenz-i istiğrak ile bul Sâmiyâ hakka’l-yakîn,
Tûti-i taklîd-güzâr olma edüp lâf ü güzâf.

Nûr-i tevhîd ile

Nûr-i tevhîd ile pâk et kalbini eyle debbâğ,
Tâlib-i Hakk olana bir lahza yok gaflet mesâğ.
Nâre yanmak şân olur nûr-i visal uşşâkına,
Yanmadıkça nâre ermez nûra hiç bir şeb çerâğ.
Cümle ahvâlinde dâim ol murâkıb zâtına,
Menzil al aşkın sırâtından, geçüp sol ile sâğ.
Gülşen-i Hakka gerek bülbül gibi feryâd ü zâr,
Kadr-i gülzârdan haberdâr olamaz sîrette zâğ.
Pertev-i vahdet tecellî eylemez bir dilde kim,
Olmaya envâr-ı tevhîdle dilinde insıbâğ.
Cilvegâh-ı kuy-i bezm-i lâmekâna ermedi,
Geçmeyenler sûret ü ma'nâda sahrâ ile dâğ.
Fakr ile iahr eyleyen mahv eyleyüp zıll-i vücûd,
Dû cihandan kenz-i lâ yefnâ bulup oldu ferâğ.
Dâimâ tehzîb et dil mülkünü takrîb için,
Meyvedâr olmaz eğer ormân olmaz ise bâğ.
Aşıkın seyrânıdır milk-i ebedde ebedî,
Aşka olmaz intihâ uşşâka hiç yoktur durâğ.
Derde dermân etmedi Sâmî, visâl-i zâtına,
Açmadıkça nâr-ı aşkı, sînede dâğ üzre dâğ.

Mâşâallah

Ma'ni-i besmele ebrûyine mâşâallah,
Zâta mir'ât-ı kemâl rûyine mâşâallah.
Nûn, kalem çeşm-i femindir sadef-i dürr-i hıkem,
Şâz-ı hilkatle ferîd hûyine mâşâallah.
Nüh felek cezbe-i aşkınla esîr-i devrân,
Zînet-i Arş-ı ulâ mûyine mâşâallah.
Zerre-i nurun ile oldu müesses Cennât,
Neşr-i reyhân-ı clhân bûyine mâşâallah.
Sâyebân oldu nebiler ezelî nûrun ile,
Nisbet-i hârik-i dil-cûyine mâşâallah.
Zâtın âyîne-i Haktır sıfatın vasf-ı Hudâ,
Vahy olan mantık-ı hak-gûyine mâşâallah.
Şeh-i levlâk olduğuna şakk-ı kamer imzâdır,
«Ma rameyte» mazharı bâzûyine mâşâallah.
İftirâkınla siyeh-câme büründü Ka'be,
Tozları huid-i berin kûyine mâşâallah.
Sûret ü ma'nâ-yı, Hakk mazharı zâtın ayni,
Künh-ı hüviyyetedâl hüyine mâşâallah.
Hıl'at-i imkân ile zıll-i kemâlin görünen,
Cümleye merhamet arzûyine mâşâallah.
Harem-i hazret-i muhtasta mukîmsin dâim,
Lâmekân âric-i her sûyine mâşâllah.
Eylesin Sâmî'yi hayran şerer-i aşkın ezeli,
Kevser-i nûr-i lutuf cûyine mâşâallah.

110 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Bâtın Allah Zâhir Allah

Ey azîz ü nâsır Allah ey hakîm ü kâdir Allah,
Cümle halkı fâtır Allah her uyûbu sâtir Allah.
Evvel Allah âhir Allah bâtın Allah zâhir Allah,
Kâhir Allah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Aşikâr lutfile kahrın hep müessir hükm ü emrin,
Bîmisâlsin yok nazîrin, yok şerîkin, yok ferîdin,
Evvel Allah âhir Allah bâtın Allah zâhir Allah,
Kâhir Allah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Künh-i mevcûd-i kadîmsin rıfk-ı Rahmâni'r-rahîmsin,
Hem âlim ü hem kerîmsin Zât-ı Allahü azîmsin,
Evvel Allah âhir Allah bâtın Allah zâhir Allah,
Kâhir Allah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Hep şüûne bârigâhsın cümle mahlûka penâhsin,
Hayy ü dâim pâdişâhsın, cümle halka bir ilâhsın,
Evvel Allah âhir Allah bâtın Allah zahir Allah,
Kâhir Allah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Var eden hep kudretindir kâr eden hep hikmetindir,
Görünen bir vahdetindir zât-ı kuddûs Hazretindir,
Evvel Allah âhir Allah bâtın Allah zâhir Allah,
Kâhir Allah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Lâ ma’bûde illa’llah’sın lâ maksûde illa’llah’sın,
Lâ mahmûde illa’llah’sın lâ mevcûde illa’llah’sın,

Evvel Allah âhir Allah bâtın Allah zâhir Allah,
Kâdir Allah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Zildir âlem, aslı esmâ, hüverrahmân âmenna,
Cilve eyler Zât-ı a’lâ, «lâ»dır eşyâ Haktır «illâ»,
Evvel Allah âhir Allah bâtın Allah zâhir Allah,
Kâdir Aiiah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Zâhir ettin âşikân, sen yarattın cümle vârı,
Kudretin zerrâta sârî, cümlenin perverdigârı,
Evvel Allah âhir Allah bâtın Allah zâhir Allah,
Kâdir Allah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Cümle esmadır nikâbın, her sıfâtıyle hicabın,
Görünen kudret kitâbın, vahdetinden nûr u tabın,
Evvel Ailah âhir Allah bâtın Allah zâhir Allah,
Kâdir Allah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Mahrem oldun enbiyâya hemdem oldun evliyaya,
Erharn oldun asfiyâya rahmetinle hep verâya,
Evvel Allah âhir Aliah bâtın Allah zâhir Allah,
Kâdir Allah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

Sâmî'yi eyleme mahrûm, nâr-ı hicranınla mahkûm,
Cümle hâlim sana ma’lûm, yâ Allahü’l-hayyü'l-kayyûm
Evvel Allah âhir Allah bâtın Ailah zâhir Allah,
Kâdir Ailah sâbir Allah hâzır Allah nâzır Allah.

112 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Yâ Rasûlallâh

Seninle buldu alemler kıyâmı Yâ Rasûlallâh,
Kemâl-i rahmetin ile devâmı Yâ Rasûlallâh.

Vücûdun sırr-ı ekberdir nümûdun nûr-i enverdir,
Sana mahsûs hudânın ihtirâmı Yâ Rasûlallâh.

Senin şân-ı şerifin-çün senin âl-i latifin-çün,
Semâvât ü zeminin hep nizâmı Yâ Rasûlallâh.

Zebûr, Tevrât ü Incil ile Kur'ânda müeyyedsin,
Seni eyler senâ, Allah kelâmı, Yâ Rasûlallâh.

Seni ancak kılup Mahbûb bütün âlemlere matlûb,
Hudâ eyler salât ile selâm! Yâ Rasûlallâh.

Senin nûrunla feth oldu bidâyet âlem-i imkân,
Nübüvvet buldu nûrunla hitâmı Yâ Rasûleİlah.

Ehad sende mücellâdır sıfatın Ahmed ü Mahmûd,
Kemâlindir kemâlâtın tamâmı Yâ Rasûlallâh.

Nebiler, mürselîn etti huzurunda sana ta'zîm,
Risâlet saffının sensin imâmı Yâ Rasûlallâh.

Cemî-i kâinatın ilticâsı hâk-i pâyinden,
Şefâattir hemen ancak merâmı Yâ Rasûlallâh.

Inâyet eyle ey Hazret kebâir ehline gâyet,
Kapında bu gedâ bîçâre Sâmî Yâ Rasûlallâh.

Yâ Rasûlallâh

Senin nurunla feth oldu bidâyet Yâ Rasûlallâh,
Senin devrinle hatmoldu nübüvvet Yâ Rasûlallâh.
Müzeyyen eyledi Arşı gubâr-ı akdes-i na'lin,
Seni Hakk kıldı da'vetle zıyâfet Yâ Rasûlallâh.

Melekler, mürselîn, etti huzûrunda sana ta'zîm,
Sen ettin onlara cümle imamet Yâ Rasûlallâh.
Seni Mahbûb edüp medh u senâ, eyledi Zâtüllah,
Senin şânında nâzil nice ayet Yâ Rasûlallâh,

Cemâlin nûruna kevn ü mekân pervâne olmuştur,
Senin zikrin dü âlemde ibâdet Yâ Rasûlallâh.
Hidâyet bedrisin Mâhım şefâat bahrisin Şâhım,
Beşîrsin eyle lutfunla beşaret Yâ Rasûlallâh.

Kemâlüllâha mazharsın zuhûr-i Hakka manzarsın,
Ki sensin cümleye nûr-i hidâyet Yâ Rasûlallâh.
Risâlet tâcdârısın ki sen rahmet medârısın,
Dû âlemde kemâlin bînihâyetYâ Rasûlallâh.

Kebâir ehline cümle şefâat müjdesin verdin,
Zelîl ü mücrimem geldim şefâat Yâ Rasûlallâh.
Gubâr-ı âsitânen mültecâ-yı ehl-i hacettir,
Senin lutfunla hâsıl cümle hâcet Yâ Rasûlallâh.

Kulun bîçâre Sâmî'ye muîn ol lutf ile Şâhım,
Ezelden kapına eyler dehâlet Yâ Rasûlallâh.

114 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Yâ Rasûlallâh

Kudûmunla bulundu Hakk visâli Yâ Rasûlallah,
Nümûdunla göründü Hakk cemâli Yâ Rasûlallâh.
Sen ol bahr-i hüviyyetsin vücûdun mahz-ı rahmettir,
Sana mahsûs Hudânın her nevâli Yâ Rasûlallâh.

Nübüvvetle risâlet merkezinde şems-i vahdetsin,
Vücûdun bahr-ı nûr-i lâyezâlî Yâ Rasûlallâh.
Tecellîgâh-ı Tûr-ı nûr-i Hakdır sidre-i sırrın,
Göründü nûr-i vechinde meâlî Yâ Rasûlallâh.

Ezelden cümle halka rehnümâsın ey Habîb-i Hakk,
Seninle buldu vâsıllar visâli Yâ Rasûlallâh!
Cemâl-i vahdetin pervânesidir âlem-i imkân,
Seni halk eyledi Hakk lâmisâlî Yâ Rasûlallâh.

Sen ol Sultân-ı lâhûtsun ki câri âleme hükmün,
Ki emrin emr-i Zât-ı Zü'l-Celâlî Yâ Rasûlallâh.
Düşenler aşkına buldu kemâlüllahı bîşübhe,
Ki aşkın bezm-i vahdet perr ü bâli Yâ Rasûlallâh.

Vücûdun nusha-i a'zam nübüvvet sırrına hâtem,
Kİ sende hatm olur Hakk'ın hısâli Yâ Rasûlallâh.
Zuhûr-i cezbe-i aşkın getirdi halkı devrâne,
Yakar âlemleri vechin hilâli Yâ Rasûlallâh.

Kulun Sâmî Niyazi'nin ümidi Hazretindendir,
Huzura arz eder bu arz-ı hâli Yâ Rasûlallâh.

Yâ Rasûlallâh

Sana hep bendedir cümle halayık Yâ Rasûlallâh,
Kemâlin dört kitâbullahta nâtık Yâ Rasûlallâh.

Ehadsin devr-i âlemde Samedsin sırr-ı âdemde,
Muahharsın ki nûrun nûr-i sâbık Yâ Rasûlallâh.

Kemâlüllahı hatm ettin mine'l-evvel ile'l-âhir,
Cemâlin hüsnüne Allah da âşık Yâ Rasûlallâh.

Senin envâr-ı hüsnündür eder eflâki pür envâr,
Melekler nûr-i dîdârınla yanık Yâ Rasûlallâh.

Ki sen mir'ât-i evhad, anın-çün şöhretin Ahmed,
Senin mislini halk etmedi HâlikYâ Rasûlallâh.

Tabîb-i herdü âlemsin habîb-i zât-ı a'zamsm,
Ki sensin derdlere Lokmân-ı hâzık Yâ Rasûlallâh.

Nebilerle velîler nûruna pervâne olmuştur,
Kemâlin hep kemâl-i halka fâik Yâ Rasûlallâh.

Tehî-desiem ümidim hazreiindendir dü âlemde,
Muhammedsin senin va'din de sâdık Yâ Rasûlallâh.

Hevâ-yı aşkına düşen eder mi âleme rağbet,
Cihânı terk eder aşkınla zâik Yâ Rasûlallâh. .

116 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Kebâir ehline çünkü şefâat müjdesin verdin,
Elimde bu sened ümmîd-i sâik Yâ Rasûlallâh.

Aman reddeyleme cürmûmla bâb-ı lutf u cûdundan,
Sıfatın Hakk sıfâtma mutabık Yâ Rasûlallâh.

Bu Sâmî derdmendin dû clhânda destgîri ol,
Kulunu etme şâhım, nâre lâyık Yâ Rasûlallâh.

Yâ Rasûlallâh

İhâta etti kevni mu’cizâtın Yâ Rasûlallâh,
Kemalüllah ile hep hârikâtın Yâ Rasûlallâh.

Senin ef’âl ü ahvâlin gelüptür «li maallah»tan,
Hemen vahyr'ı Hudâdır sânihâtın Yâ Rasûlallâh.

Senin sırrında zâhirdir ezeldenküntü kenzüllah,
Hudâ âyînesi zât u sıfatın Yâ Rasûlallâh.

Kemâlât-ı risâlette ferid bir dürr-i yektâsın,
Ledünnî-i hikem her beyyinâtın Yâ Rasûlallâh.

Makam-ı kurb-i «ev ednâ», tecellîgâh-ı sırrındır,
Gubârın zînetidir âliyâtın Yâ Rasûlallâh.

Kulun Sâmî Niyâzî ye meded kıl, her dû âlemde,
Der'indir mültecâsı hep usâtın Yâ Rasûlallâh.

Yâ Rasûlallâh

Şuhûdun «Kul hüvellah» âyetidir Yâ Rasûlallâh,
Vücûdun «lî maa’llah» hıl’atidir Yâ Rasûlallâh.

Celâlinden celâlüllah cemâlinden cemâlüllah,
Tecellîsi, sana Hakk ni’metidirYâ Rasûlallâh.

Nikâbın bezm-i «mâ evhâ» hitabın vahy-i Mevlâdır,
Gubârın Arş-ı A’zam zinetidir Yâ Rasûlallâh.

Kemâl-i rahmetin «Yâsîn» nevâl-i hikmetin «Tâsin»,
Ki ravzan âşikânın cennetidir Yâ Rasûlallâh.

Tecellîgâh-ı vahdetsin urûcun lâmekânidir,
Ki sırrın, sırr-ı Rahmân vahdetidir Yâ Rasûlallâh.

Ki sen nûr-i mücessemsin, ki sen bahr-i mutalsamsın,
Huzûrun, bezm-i Sübhân halvetidir Yâ Rasûlallâh.

Senin şânında geldi «rahmeten lil’âlemîn» vasfı,
Vücûdun cümleye Hakk rahmetidir Yâ Rasûlallâh.

«Elif iâm mîm» beyân eyler kemâl-i vuslat-ı zâtın,
Ki zâtın, şems-i vahdet tal’atıdır Yâ Rasûlallâh.

Hısâlin «lî maa’llahtır» ki ef’alin «kulillah»tır,
Ki şânın şân-ı levlâk gurbetîdir Yâ Rasûlallâh.

Şefaat kıl kulun Sâmî Niyâzî kemtere Şâhım,
Şefâat hep usâtın devletidir Yâ Rasûlallâh.

Yâ Rasûlallâh

Cemî-i enbiyânın serverisin Yâ Rasûlallâh,
Umûmen kâinatın mefharisin Yâ Rasûlallâh.

Ezelden tâ ebed nûrun delîl-i cümle mevcûdât,
Nebiler, sadrı mürseller ser'isin Yâ Rasûlallâh.

Senin asâr-ı nurundan bedidâr oldu bu imkân,
Amnçün alemînin enverisin Yâ Rasûlallâh.

Teayyunde beşersin gerçi, ayn ile hüviyyeite,
Tecelliyyât-ı Hakkın mazharısın Yâ Rasûlallâh

Ulûm-i evveiîn û âhirinin menbaı sensin,
Kemâlât-ı Hudânın manzarısın Yâ Rasûlallâh

Nice mest-i müdâm olmaz senin aşkınla mevcûdât,
Hudânın en güzel peygamberisin Yâ Rasûlallâh.

Cemî-i hastegâna cürm ü isyâna devâ senden,
Münâcât mültecâsı, mihverisin Yâ Rasûlallâh.

Ne mümkün şânını tavsîf, ki evsâfın senin Kur'ân,
Cemî-i dilberânın dilberisin Yâ Rasûlallâh.

Kabûl eyle kulun Sâmî Niyazi'yi dû âlemde,
Bütün halkın zahîr-i ekberisin Yâ Rasûlallâh.

120 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Yâ Rasûlallâh

Cemâl-i Hazretin şems-i Duhâdır Yâ Rasûlallâh,
Kemâl-i vahdetin nûr-i Hudâdır Yâ Rasûlallâh.
Vücûdun nus'na-i kübrâ makamın sidre-i esnâ,
Türâb-ı merkadin Arş-ı ulâdır Yâ Rasûlallâh.

Gülistân-ı cemâlindir sekiz cennetlere zînet,
Seni zikreylemek câna gıdadır Yâ Rasûlallâh.
Dü âlem şâh-ı sermedsin, ki sen Ahmed Muhammedsin,
Huzurun kâinata mültecâdır Yâ Rasûlallâh.

Yanar aşkın ile emlâk döner şevkin ile eflâk,
Cemâlin âşıkı zât-ı Hudâdır Yâ Rasûlallâh.
Fakîr u mücrim ü miskin kulunum, kapına geldim,
Senin her âdetin lutf u atadır Yâ Rasûlallâh.

Firâkınla dilim nâşâd, ederim dâimâ feryâd,
Lutufla bendene imdâd sezadır Yâ Rasûlallâh.
Kara yüzümü pür nûr et, ki sensin menba-ı envâr,
Cemâlin arş ile ferse zıyâdır Yâ Rasûlallâh.

Şefaat kıl günahkâra sezâ etme beni nâra,
Gece gündüz işim cürm ü hatâdır Yâ Rasûlallâh.
Benim bu derdime derman edemez olsa da Lokmân,
Tabîbâ âşıka derdin, devâdır Yâ Rasûlallâh.

Kulun Sâmî Niyâzî'ye şefâatle inâyet kıl,
Senin aşkınla nâre mübtelâdır Yâ Rasûlallâh.

Enîsim Allah Allah

Lutfunda kahrında enîsim Allah,
Kalbimin şehrinde enîsim Allah,
Hasrımda neşrimde garib kabrimde,
Usrümde yüsrümde enîsim Aüah.

Aklımın erdiği esfel a'lâda,
Gözümün gördüğü cümle eşyâda,
Bu fânî dünyâda, bâkî ukbâda,
Suretle ma'nâda enîsim Allah.

Âşk derd ü hevası, yoktur devası,
Nihayetsiz meydân aşkın sahrâsı,
Aldı beni benden Hakkın sevdâsı,
Rûhumun gıdâsı enîsim Allah.

Hakkı seyredenlerin kalır mı sabrı,
Mahv eder Sâmî'yi tecellî nûru,
Serim bir lahza olmaz ayrı gayrı,
Yoktur Hakk'dan gayrı enîsim Allah.

Celle Celâlüh

Ferd-i yektadır Celle Celâlüh,
Samed Mevlâdır Celle Celâlüh,
Hallâk-ı kadîm rezzâk-ı kerîm,
Allahü azîm Celle Celâlüh.

Vasfı lâ şerik «küllü şey'in helik»,
Her mülke mâlik Celle Celâlüh.
Mahbûb-i ezel hüsnü bîbedel,
Şânı lem yezel Celle Celâlüh.

Kâdir-i mutlak hem Rabbü'l-felak,
Ma'şûkumdur Hakk Celle Celâlüh.
Evvel âhirdir bâtın zahirdir,
Kâhir nâsırdır Celle Celâlüh.

Zü'l-celâl Allah Zü'l-kemâl Allah,
Bîmisâl Allah Celle Celâlüh.
Emri kün fekân şânı bînişân,
Kuddûs ü Sübhân Celle Celâlüh.

Eşyadan esmâ eyler tecellâ,
Zât-ı Muallâ Celle Celâlüh.
Sâmî sivâyı terk et hevâyı,
Bulup Mevlâyı Celle Celâlüh.

Allah (Celle Celâlüh)

Cemâl-i Zâtını her zerreler ilân eder Allah,
Kemâl-i na'tını her katreler umman eder Allah.

Sen ol Zât-ı Muallâsın, şenindir saltanat dâim,
Celîl-i hikmetindir **«külle yevmin şe'n»** eder Allah.

Zuhurun şiddeti, zerrât-ı aklı eylemiş ıtfâ,
Butûn-i nûr-i Zâtın, cümleyi hayran eder Allah.

Delîl-i kudrettindir cümle âlem ey Azîmü'şşân,
Senin kudsiyyetini dâimâ tibyân eder Allah.

Nişân-ı bînişânından edip âlemleri izhâr,
Samedsin, şânını, her bir eser bürhân eder Allah.

Celâl ile cemâlin mazharıdır nûr İle zulmet,
Kimi nâdân, kimini mahrem-i irfân eder Allah.

Nebâtât ü cemâdât ü bu ulviyyât ü kudsiyyât,
Seni tahmîd eder, takdis eder, sübhân eder Allah.

Tecelliyât-ı envârın. bakâ-yı feyz-i âlemdir,
Ademden mümkinâtı ayn ile a'yân eder Allah.

Eriş hakka'l-yakîne Sâmiyâ, müstağrak-ı âşk ol,
Zünûbu afv ü gufran lutf ile ihsan eder Allah.

Yâ Veliyyullah Ali

Nûr-i pâk-i «lâ fetâ»sın Yâ Veliyyullâh Ali,
Sırr-ı pâk-i «hel etâ»sın Yâ Veliyyullâh Ali.

Eyı şeh-i şîr-i Hudâ dâmâd-ı Fahru'l enbiyâ,
Sen vasıyy-ı Mustafâ'sın Yâ Veliyyullâh Ali.

Zevc-i Zehrâ-yı Betül hem asl-ı Esbât-ı Rasûl,
Sen Aüyye'l Murtazâ'sın Yâ Veliyyullâh Ali.

Ey meh-i nûr-i keramet, mihver-i ilm-i ledün,
Sen delîlü'l evliyâsın Yâ Veliyyullâh Aii.

Nim nigâhın bâb-ı vuslattır harîm-i Hazrete,
Perdedâr-ı kibriyâsın Yâ Veliyyullâh Ali.

Sende Âdem ilmi, İbrahim ü Mûsâ hikmeti,
Vâris-i her enbiyâsın Yâ Veliyyullâh Ali.

Muksim-i nûr-i velâyet kıldı Mevlâ zâtını,
Vâsılîne pîşüvâsın Yâ Veliyyullâh Ali.

«Lahmüke lahmî» buyurdu şânınâ Fahr-i Rusül,
Nûr-i vahdânî-nümâsm Yâ Veliyyullâh Ali.

Ey velîler serveri kenz-i kerâmet mazharı,
Şems-i irfân-ı Hudâsm Yâ Veliyyullâh Ali.

Kevser-i futfun olur cümle usâta selsebîl,
Menba-i bahr-ı sehâsın Yâ Veliyyullâh Ali.

Nokta-i zâtın, hakîkat mushafın miftâhıdır,
Sen imâmü'l etkıyâsın Yâ Veliyyullah Ali.

Dû cihânda bir gedâ-yı ahkarın Sâmî fakir,
Cümleye kân-ı atâsın Yâ Veliyyullâh Ali.

Ben de Bulup Sübhânımı

Bende oldum tâ ezeli, bende bulup Sübhânımı,
Nâr-ı âşk içinde küllî nûreyleyüp nîrânımı.
Her dü cihân deryâ-yı Hû eyler tecellî sû be-sû,
Tâ ezel eyleyüp arzû, ayan ettim îmânımı.
Hicrân ile kalmış iken, gurbetlere salmış iken,
Kesretlere dalmış iken dürdâne buldum şânımı.
Benlik bana olmuş durak, zannettiren yâri ırak,
Dil mülkünden açtı şafak keşfetti gizli kânımı.
Yok bahr-ı vahdete sâhil gelip bunda olma gafil,
Ta'rifi olamaz kâbil sırr içinde seyrânımı.
Refref-i âşk ile mahva, envâr-ı mahv ile sahva,
Erişüp ekber-i afva cân eyledim cânânımı.
İsm-i A'zam ile nihan fermânı emr-i kün fekân,
Şânı ezelden bî nişân fehmeyledim mihmânımı.
Fedâ edüp kayd-ı resmi, mahv eyleyüp cân u cismi,
Görüp müsemmâdan ismi Sâmî buldum sultânımı.

Yâ Rabbî

Beni meczûb-i dâm-ı hubb-i Zâtın eyle yâ Rabbî,
Dili, mashûb-i esrâr-ı sıfatın eyle yâ Rabbî.

Ezelden tâ ebed müstağrak-ı bahr-ı şühûd eyle,
Canı, mevhûb-i feyz-i beyyinâtın eyle yâ Rabbî.

Kuyûd-i esfel-i nefs ü tabîatten rehâ eyle,
Derûnu, vasl-ı nûr-i âliyâtın eyle yâ Rabbî.

Ehad sırrındaki mîrâs ile vârîs edüp sırrım,
Ledünnîde harîm-i her nükâtın eyleyâ Rabbî.

Şuûn-i ayn-i a'yandan mücerred eyleyüb her dem,
Garîk-ı feyz-i kuds-i zât-ı na'tın eyleyâ Rabbî.

Çü sensin maksadı Sâmî fakîrin her dü âlemde,
Anı mergûb-i nûr-i iltifâtın eyleyâ Rabbî.

Buldu, Âlem İçre Âlemi

Zevk-i âşk meczûbu, buldu, âlem içre âlemi,
Şevk ile pervâz eden, keşfetti dem içre demi.
Nusha-i kübrâ, tasarruf sahibi buldu yakîn,
Safha-i rûhunda menkûş hâtem içre hâtemi.
«Alleme'l-esmâ» ite suretleri ma'nâ gören,
Kenz-i lâhûttan erişti âdem içre ademî.
Nisbet-i iksire Mecnûn âşk ile erdi, eren,
Beyt-i ma'nâ-yı dilinde zemzem içre zemzemî.
Dü cihân şevk-ı cemâl-i düşvâne olmaz enîs,
Hakda fânî, fehm eder bil Edhem içre Edhemî.
Sâmiyâ seyr-i merâtib eyfeyüp maksûdu bul,
Bin bir esmâ bir müsemmâ a'zam içre a'zamı.

Mestâneler Mestânesi

Etti beni aşkın bugün mestâneler mestânesi,
Yanup nuruna oldum ben pervaneler pervanesi.
Aşkın harâb etti beni yaktı kebâb etti teni,
Küntü kenzi buldum, olup viraneler viranesi.
Leylâ idi meftûn eden, Mecnûnu hem mecnûn eden,
Beni aşkullah eyledi dîvâneler dîvânesi.
Vuslatına cândır bahâ, ben edeyim bin cân fedâ,
Can verene cânân olur, cânâneler cânânesi.
Her canibim Hakk söyledi, aşka beni gark eyledi,
Deryâ-yı aşkında buldum dürdâneler dürdânesi.
Zikrinle âşk hâsıl olup deryâsı bî sahil olup,
Bu katremi rnahv eyledi ummâneler ummânesi.
Etti sıfâtın çün zuhur Sâmî'ye nûrun alâ nûr,
Mebhût ü müstağrak kılup hayrâneler hayrânesi.

Ali’dir Ali

Velayet imâmı Ali’dir Ali.
Ali’nin yolu, Hakk yoludur yolu.

Nûr-u bidâyet, şâh-ı velâyet,
Cümle ululardan uludur ulu.

İlimde makamı aliyyü'l-ulâ,
Hidâyet güneşi, dilidir dili.

Vasiy-yi risâlet, samed mazharı,
Verâset hürnâmı velîdir velî.

Kemâline şâhid Kitâb-ı Celîl,
Kerâmetle hâli, celîdir celî.

Meh-i «lâ fetâ» denildi «illâ Ali»
Gülistân-ı vahdet gülüdür gülü.

Yedullaha mazhar, alemdâr-ı Hakk,
Hakka eyleyen vâsıl, elidir eli.

Yolundan eriştirdi Hakk bezmine,
Ezelden çün Sâmî, kuludur kulu.

Terk-i âmâl eyleyen

Terk-i âmâl eyleyen alî olur kâkül gibi,
Ehl-i tecrîd nâil-i dîdâr olur fülfül gibi.
Secdegâh-ı âşk ile kıl serfüru-yi mehlikâ,
Bûy-i dilcûy-i muanber feyz ola sünbül gibi.
Maksadın mest-i nesîm-i kuds-i bî hemtâ ise,
Şerha şerha eyle evrâk-ı derûnu, gül gibi.
Gonca-i bağ-ı visâlin pertevi matlûb ise,
Nağme-i zikr ile âh et tâ seher bülbül gibi.
Şehr-i «lâ maksûde illâ hû»yu seyrân etmeğe,
Mahrem olmaz dîde-i Hakbîn musaffâ dil gibi.
Cezbe-i esmâdan istiğrâk-ı nûr-i vahdete,
Ermek için, âşk ile seylân eyle sel gibi.
Müstenîr-i «serfıme vechüllah»a nail olmağa,
İltizâm-ı âzer-i âşk eyle semendil gibi.
Kâ'be-i maksûd ise mirsâd-ı kalbin Sâmîyâ,
Nûr-i temkine eriş olma mülevven yel gibi.

Temevvüc etti

Temevvüc etti, zâhir oldu imkân-ı vahdetin nûru,
Ki yoktur sermedi deryâ-yı Zâtın sâhil ü ka'rı.
Nikâb-ı kesret-i esmâ hicâbın ref' eden câna,
Tecellî eyledi, kenz-i nihânın tal'at-ı bedri.
Fenâ-yı mutlaka müstağrak olsa bu dil-i nâlân,
Gelir her zerreden, her an rumûz-i hikmetin emri.
Fenâ fillâh yolunda aşkı eden muktedâ dâim,
Göründü lâmekân seyrân içinde vahdetin şehri.
Velî, her sâiiki etmez cemâl-i nûruna vâsıl,
Ki cânı, bezl-i cânân eylemektir, vuslatın mehrl.
Tecellî cezbesinden dil olur hayrâne-î sermed,
Dimâğ-ı cânı mest eyler sebîl-i kevserin nehri.
Geçen nâr-i hevâdan, nûru buldu Tûr-i kalbinde,
Samed cem'i hakikatte edüptür kimya, zehri.
Ehad sırrında edenler sıfatı zâtına vâsıl,
Kemâl ender kemâlde yekvücûttur lutf ile kahrı.
Alâikdan tecerrüdle teferrüd eyleyen sâdık,
Olur Sidre-i esnâ, ma'nevîde kalb ile sadrı.
Delîl-i bezm-i Hakka sıdk ile teslim olan bî şekk,
Erişti kibriyâya terk edenier âr ile kibri,
nicâb-ı nefsin etvârı eder tâlibleri mahrûm,
Kalır birr olmasa gerçi beşer sinindeki şerri.
Hamîr-i tînet-i nâsût olur âyîne-i lâhût,
Harîm-i kenz-i hakkâni bililnmez setr eder sırrı.
Beşer resminde mahfî görünürse zâhiren ârif,
Velî batında, sırrı Haktan olmaz bir nefes gayri,
Aref sırr-ı ledünnî mektebinden almayan dersin,
Hakikatte, tecellîden bilemez şerr ile hayrı.
Hicâb-ı nefs-i süfli zulmetinden geçmeyen mahcûb,

Ne buldu sâdık-ı fecri, ne bildi sırdaki Hızrı.
Görenler vech-i bakîyi, merâyâ-yı merâtibden,
Eriştirdi anı mezkûre, sabr u şükr ile zikri.
Erenler râh-ı erkânında Sâmî bulunur matlûb,
Visâl-i lâmekâna erdirir sâir'lerin seyri.

Mislini halk eylemedi

Ey şeh-i mülk-i nübüvvette Habîb-i ezelî,
V'ey meh-i burc-i risâlette edîb-i ebedî,
Cümle bîçârelerin sensin elinde senedi,
Ey Nebiyyü'l-Arabiyyü'l-Kureşiyyü'l-Medenî,
Mislini halk eylemedi Hâlik-ı lem-yezelî.

Cümle âlem meh-i envânna pervâne döner,
Mübtelâ ateş-i aşkın ile her demde yanar,
Gülşen-i hüsnüne canlar eder efgân ile zâr,
Ey Neblyyü'l-Arabiyyü'l-Kureşiyyü'l-Medenî,
Mislini halk eylemedi Hâlik-ı lem-yezelî.

Durmada nisbete canbahşın ile arz u semâ,
Vasf eder şanını Levh u Kalem ü Arş u ulâ,
Âşık-ı hüsn ü kemâlin ezelî Zât-ı Hudâ,
Ey Nebiyyü'i-Arabiyyü'l-Kureşiyyü'l-Medenî,
Mislini halk eylemedi Hâlik-ı lem-yezelî.

Her sözün ma'den-i esrâr-ı delîl-i hikmet,
Nur yüzün mahzen-i envâr-ı cemîl-i vahdet,
Tavr-ı özün âyine-i Zât-ı Celîl-i Hazret,
Ey Nebiyyü'l-Arabiyyü'l-Kureşiyyü'l-Medenî,
Mislini hal'k eylemedi Hâlik-ı lem-yezelî.

Hep nebîler serveri nûr-i mukaddemsin sen,
Kenz-i envâr-ı müsemmâya mutalssımsın sen,
Nass-ı Kur'ân-ı Kerîm ile muazzamsın sen,
Ey Nebiyyü'l-Arabiyyü'i-Kureşiyyü'l-Medenî,
Mislini halk eylemedi Hâlik-ı lem-yezelî.

Bab-ı lutf u keremin cümle cihân mu'temedi,
Âciz ü bîçârelerin bahş-ı şefâat senedi,
Hep yüzü karelerin meded-i müstenedi,
Ey Nebiyyü'l-Arabiyyü'l-Kureşiyyü'l-Medenî,
Mislini hal'k eylemedi Hâlik-ı lem-yezelî.

Nûr-i Zâtındır heman hılkat-i ekvâna sebeb,
Dört kitâb şânını ilân ü beyân eyler hep,
Senden öğrendi cihân, hikmet ile dîn ü edeb,
Ey Nebîyyü'l-Arabiyyü'l-Kureşiyyü'l-Medenî,
Mislini halk eylemedi Hâlik-ı lem-yezelî.

Kapına geldi kulun lutf ü inâyet senden,
Cümle halka kereırvi bahr-ı şefâat senden,
Sâmî'ye Rûz-i Cezâ nûr-l hidâyet senden,
Ey Nebiyyü'l-Arabiyyü'l-Kureşiyyü'l-Medenî,
Mislini halk eylemedi Hâlik-ı lem-yezelî.

A'ma Görmedi

Nur-i vahdet şemsini sîrette a'ma görmedi,
Bilmeyen ilm-i ledün zâhirde dânâ görmedi.

Can gözü «innâ fetahnâ» ile feth olmak gerek,
Dîde-i hâdisle eyleyen temâşâ, görmedi.

Kaldı hicrân-ı enâniyyette mahbûs-i azâb,
Sâhib-i Tûra muarız, dest-i beyzâ görmedi.

Tıyneti ednâ olan, ednâ görür gördüklerin,
Sîreti ulvî-i pâk, âlemde ednâ görmedi.

Mihver-i âfâttır varlık, ademdir gâyeti,
Cümle varlıktan çıkanlar lahza belvâ görmedi.

Bunca taht u bahtın ashabı, cihânda âkibet,
Çıktı gitti bir kefenle, sanki dünyâ görmedi.

Darbe-i mevt ile âhir, Intibâh eyler o kim,
Âlem-i zıll-i hayâtı ayn-ı rü'yâ görmedi.

Mûkın ol «men kânefi hezihî a'mâ» hükmünü,
Görmeyen bunda dâhi, ukbâda hâşâ görmedi.

Senliği senden sana, bahş eyleyendir nûr-i Zât,
Kendiden gafil olan âyât-ı kübrâ görmedi.

Nûr-i esmâdır müzeyyen eyleyen âlemleri,
Hakkın esmasın gören, hilkatte eşyâ görmedi.

Bahr-i zât müstağrak etmiş, mevcidir âlem bütün,
Bî şuûr, mâhî gibi deryada deryâ görmedi.

Hikmet-i nûr-i sıfâtı serteser olmuş muhît,
Zulmet-i «lâ»da gizli, envâr-ı «İllâ» görmedi.

Açmayanlar perde-i cân-ı dil-i nâlâneden,
Geldi mahrûm gitti mahrûm, nûr-i Mevlâ görmedi.

Ferd-i kâmilden zuhûr eyler kemâl-i nûr-i zât,
Mesleki hodbîn olup mu'tâdı ibâ görmedi.

Künh-i aşka erişen oldu mecâzîden halâs,
Vâsıl-ı Mevlâ olan Mecnûn-i Leylâ görmedi.

Rûhu, mest-i bîşuûr eyler «sekâhüm» şerbeti,
Hâlete mestî ne bilsin, çünki sahbâ görmedi.

Mühmel olmaz hayr u serden hiç biri bir vakt ü ân,
Kim hatâ yâhut atâ edüp takaza görmedi.

Tâlib-i cânân için canlar fedâ etmek gerek,
İbtilâdan asfiyâ, bâdî-i şekvâ görmedi.

«Semme vechullah»ı bulmaz Sâmîyâ hakka'l-yakîn,
Esfel ü a'lâ, o kim, Esmâ-yı Husnâ görmedi.

Kitâb-ı Kâinattan Akseden

Kitâb-ı kâinâttan akseden fermâna ol sâmi',
Tecellî lem'a-i vahdet olur her zerreden sât'i'.
O bahr-i azamûta olsa dil çün zerreler yeksân,
O nisbet kadrini kurbiyyet ile ref eder râfi'.
Sivâ zilli dil-i uşşâka semm-i kâtil olmuştur,
Ona iksîr-i tevhid ile tiryâk u devâ nâfi'.
Ezelden eylemiş mir'ât-ı küntü kenz insânı,
O sırrın mahremi mir'ât-ı Haktır sen de ol kâni'.
Eriş mîzâb-ı Hazretten gelen kenz-i tecellâya,
Velî kahr-ı celâlin sûreti inkâr olur mâni'.
Zuhur-i esfel ü a'la-sıfât ef'âli nâzırdır,
Velî zât-ı nihâna mazhar imiş âdemi sâni'.
Münezzehtir merâtibden, tecellîden, tedenniden,
Mezâhirle velî envârı gûnâ gûn olur lâmi'.
Ehad sırrı Samed nûrunda kim ki buldu temkîni,
O oldu rütbe-i kurbiyyet içre Sâmiyâ câmi'.

Bigâne Âşık, Sûzâne Âşık

Her dû cihâne bigâne âşık,
Âşk ile dâim sûzâne âşık.

Yoktur karârı leyi ü nehârı,
Her demde zâr ü efgâne âşık.

Maksûdu Allah, derd ile her gâh,
Etmektedir âh Lokmâne âşık.

Vahdet ilinde beyt-i dilinde,
Vuslat yolunda kurbâne âşık.

Ol yâre karşû envâre karşû,
Dîdâre karşû devrân e âşık.

Dolsa tecellî bulmaz teselli,
Yok fikr ü aklı dîvâne âşık.

Âşk ile ma'mûr olmuş dili Tûr,
Zannetme hûr u gılmâne âşık.

Her demde zikri hayrette fikri,
Zulmette bedr-i tâbâne âşık.

Kimde olur âşk olur muvaffak,
Sermâyesi Hakk dükkâne âşık.

140 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Aşkın kemâli yoktur zevâli,
Bir lâmisâli cânâne âşık.

Bend eylemiş cân bir mâh-i tâbân,
Olmuş perîşân târâne âşık.

Envâr-ı vahdet keşi olsa vuslet,
Eyler mi minnet bir câne âşık.

Sâmî gönülden cân ile dilden,
Bezm-i ezelden Sübhâne âşık.

İhrâk-ı Âşk

Nâr-ı kübrâdır hakikat âşıka ihrâk-ı âşk,
Nûr eder cân ü dili ihrâk ile imhâk-ı âşk.
Künh-i zâttan bîneseb câzib-nümâ feyz-i ezel,
Her nesebden ayn-ı gayba hasreder eşvâk-ı âşk.
Her teayyünden çıkup dünyâ vü ukbâ bilmedi,
Sırr-ı ma'şûkîa fena ender fenâ, uşşâk-ı âşk.
Lâteayyün mebdeidir her teayyün menşei,
Kâf-i Nûn'dan bîhurûf ferman eder intâk-ı âşk.
Râh-ı vuslatdır ki ol terk-i terk'e erdirir,
Kâse-i vahdet şarâbı feyzidir mihrâk-ı âşk.
Hissedârı sidre-i seyrân eder tecrîd ile,
Cezbe-i bâriknümâ te'sîridir is'âk-ı âşk.
«Len terânî»den enâniyyet sıfatın mahvedüp,
Bel yerânî sırrını îmâ eder ıshâk-ı âşk.
Nisbet-i zâtiyyedir ki zâtı zâta cezb eder,
Bahr-i nûr-i zâta bahran ettirir a'mâk-ı âşk.
«Küntü kenzen» kenzi «ahbebtü» rumûzundan gelir,
Şems-i zâtı lâmekândan gösterir âfâk-ı âşk.
Refref-i seyr-i muallâdır harîm-i hazrete,
Kimki âşk u şevk ile nail ola ihkâk-ı âşk.
Rehnümâdır aşiki vuslat gehi ma'şûkuna,
Pertev-i mir'at-ı cânândır dile burâk-ı âşk.
Sûret ü ma'nâda şart oldu fed'â muğdi için,
Bezl-i cân etmek gerektir evvelâ infâk-ı âşk.
Lâteayyün lâmekâna bil burâk-ı i'tilâ,
Nûr-i dîdâr âşikâr eyler meh-i işrâk-ı âşk.
Perde-i nûr-i likâ vasl-ı bakâyı ref' eder,
Hep hicâbın selbine bâdîdir istiğrâk-ı âşk.

Her merâtibde hüveydâ hükmü câri serteser,
Nûr-i mutfak bahrine iğrâk eder ıtlâk-ı âşk.
Âşk-ı uşşâk vuslata akreb tarikin sırrıdır,
Zehr-i sevdâ-yı sivâ kimyâsıdır tiryâk-ı âşk.
Asıkı ma’şûkta mahv u rabt eder bir habl-i nûr,
Haili müşkil bir muamma ukdedir, iğlâk-ı âşk.
Terk-i işrâk etmeyen idrâkten olmaz hissedar,
Zât, sıfât, efâlde tevhîddir ezel mîsâk-ı âşk.
Cismini cân eyleyüp cânânına kurbân olan,
Lahminesofra-i muhtass-ı gıdâ erzâk-ı âşk.
Rehn-i kesretten reh-i tahlîs-ı cân ister isen,
Bende-i bend-i sivâyı tiz eder i’tâk-ı âşk.
Mâslvâ zıil-i hevâdır zulmet-i a’zam sevâd,
Bast-ı nûr ile basit kalbe bisât ibrâk-ı âşk.
Râh-ı ebrâr seyr-i uşşakîne nisbetle serâb,
Kıdve-i şehrâh-ı kurb-i bînişân müştâk-ı âşk.
Feyz-i vahdettir ki seib-i gayr-i aşkın hassasi,
Asıkı ma'şûkta imhâkla eder ıtbâk-ı âşk.
Kabza-i kudretle mermi sehm-i sâri lahzada,
Kim hedeftir mahv olur kılmaz ona işfâk-ı âşk.
Kâf kurba, şın şühûda, ayn ayna erdirir,
Kurb-i efâl ü sıfât nûr-i maiyyet tâk-ı âşk.
Dâne-i dünyâ-yı dûna sarf ile nemlesıiat,
Kadr-i aşkı hedr eder beyhude bîezvâk-ı âşk.
Bil hakikatte mecaz evsâh-ı kesret bîrevâc,
Kân-ı vahdet cevherin teşhir eder esvâk-ı âşk.
Kad sera'l-eş’yâü bl’l-esmâi min sırrı’s-sıfât,
Cezbe-i kübrâ-yı Haktır, Sâmiyâ muzdâk-ı âşk.

Dilersen Bahr-ı Zâtı Seyr

Dilersen bahr-ı zâtı seyr için, bir ma'nevî zevrak,
Mutahhar kıl derûnu, mâsivâdan bahşedüp revnak.
Hayâlât-ı vücûdun hâil-i nûr-i şuhûd oldu,
Nikâb-ı cân açılmazsa tecelli eylemez bil Hakk.
Rumûz-i ma'nevî-i «kul kefâ»ya vasıl olmak çün,
Umûmen evliyâya rehnümâdır cezbe-i mutlak.
Sıfât u zâtına mir'ât edüp resm-i mezâhirle,
Tecellî mevcesinden görünendir nûr-î bahr-i Hakk.
Teayyünde zuhûrun mazhar-ı cem'iyyet-i esmâ,
Vedâ' etmezden âlemden, bu faslı asla kıl mülhak.
Füyûz-i kenz-i iâhûtî senin sırrında mahfîdir,
Mutamsam nefs ile olmuş o kenzin cevheri muğlak.
Makâm-ı saff-ı evvel, sâiiyet bezmine mi'râc et,
Rumûz-i «sâbikû» ile olam dersen eğer esbak.
Dil ü canda enis ü mûnisin dâim ola mevlâ,
Ki üns-i Haktan oidu lafz-ı insan zâhir-i müştak.
Gerektir dîde-i can rûy-i cânânı temâşâya,
Münevver eyler elbet çeşm-i cânı nûr-i kuhl-i âşk.
Hicâb-ı zulmeti ref etmek istersen derûnu, kıl,
Vücûdun garbını şems-i hakîkat perteviyle şark.
Sivâlardan selîmü'l-kalb olan Sâmî bulur Hakkı,
Haremgâh oldu milk-i canda cânân ile dil ancak.

Mekân Âşık- Cihân Âşık

Elâ ey mefhar-i âlem sana kevn ü mekân âşık,
Döner nûrun ile devrân sana cân ü cihân âşık.
Göründü pertevinden nûr-i vech-i kibriyâ çün kim,
Umûmu cezbeye saldı sana hür u cinân âşık.
Zuhûr eden bu imkân içre rengârenk senin hüsnün,
Beyân âşık ayân âşık, sana âşk-ı nihân âşık.
Urûcun zînet-i Arş-ı Muallâ, Şâh-ı Levlâksin,
Hırâm-ı dil rübâ-yı kudsüne kerrubiyân âşık.
Nesiminle sabâ aşka düşüp devrane çıkmıştır,
Sana ervâh u ecsâm u melekler ins ü cân âşık.
Sen ol fermanber-i şâh-ı bakâ-yı Sidre seyrânsın,
Serapa Arş u ferş devr-i zamân ü cümle ân âşık.
Karîn-i nûr-i esmâ-yı Hudâdir cümle evsâfın,
Cemâlin Haknümâ âyînesine aşıkân âşık.
Cihânın cânısın canlar seni cânân edinmiştir,
Sana Sultân-ı lâhût sarây-ı lâ-mekân âşık.
Kemâlâtm ehad bahrinde nûrdur, yektadır,
Sana hep kâinât ü sâkinân-ı âsümân âşık.
Gubârın,bûsegâh-ı kıble-i ma'nâ-yı kübrâdır,
Füyûz-i nefha-i canbahşına hep kudsiyân âşık.
Kelâmın mürdeler ihyâda iksîr, nefha-i Hakk’tır,
Zülâl-i lırtfuna âb-ı hayât-ı câvidân âşık.
Kulun Sâmî günahkârân içinde cümleden mücrim,
Şehinşâh-ı şefâatsın sana hep âsiyân âşık.

Nûrun da Hak Nârın da Hak

Bâtıl demem eşyâyı, izhârın da ızmârın da hak,
Künh-i kemâl Cennetle Nâr, nûrun da hak nârın da hak.
Mansûru istihlâk ile sensin «Ene'l-Hakk» söyleten,
Kendini mahv eden görür, dârın da dîdârın da hak.
Mûsâ'ya kürsî eyleyüpTûr'u kelâmınla ayan,
«Innî enellah» diyen ezhârın da eşcârın da hak.
Kahr u celâlin âşıka, lutf u cemâlin nâzıdır,
Nârınla nûrun menşei, afvin de kahhârın da hak,
Mir'ât-ı künh-i vahdetindir kâinat ser tâ kadem,
Ref olsa perde cümleden, yârin de ağyârın da hak.
Bu cilvegâh-ı mülk ü ma'nâ gülistanın keşf eden,
Çün andelîb âgâh olur hârın da gülzârın da hak.
Olmaz abes bir zerrede ism-i celîlindir hakîm,
Haksin hakikat çünki âsârın da hak kârın da hak.
Hüviyyet-i Hakk Sâmiyâ tekvîn eden âlemleri,
Her rütbede zâhir olan leylin de akmârın da hak.

Cânımdan Etmez İftirâk

Hüsn-i sır mehpâresi cânımdan etmez iftirâk,
Derd-i dil dildâresi cânımdan etmez iftirâk.

Cümle varlıktan geçüp tevhîd-i sırf olmak içün,
Âşk-ı Hakk seyyâresi cânımdan etmez iftirâk.

Kâinat hep tılsım-ı hüsnünde kayd ü bend olup,
Âşkının hunkâresi cânımdan etmez iftirâk.

Mazhar-ı deryâ-yı vahdet kesret-i emvâc iken,
Bu «ene'l-Hakk» na'rası cânımdan etmez iftirâk.

Hep sıfâtın âşıkı vâdi-i hasret eyleyen,
Meyl-i zât gamhâresi cânımdan etmez iftirâk.

Zıll-ı kesret ref' olunca «semme vechüllah»dan,
Gamze-i hûnhâresi cânımdan etmez iftirâk.

Bahr-i istiğrâkta Sâmî nice olmaz mahv ü gark,
Tal'at-i nûrpâresi cânımdan etmez iftirâk.

Gerçi Amelim Yok

Mensûb-i huzûr olmağa gerçi amelim yok,
Meh-i tal'atımın gayride fikr ü emelim yok.

Hûnâb-ı ciğersûz-i derûn-i dilem her an,
Sinemden akar dîdede gerçi belelim yok.

Çeşmimde cihân, cân ile cânân görünen hep,
Sensin güzelim, başka benim bir güzelim, yok.

Aşkın ezelî kıldı beni hüsnüne şeydâ,
Ta'tîr-i meşâm eyleyecek, başka gülüm yok.

Rahm eyle beni hecr ile zulmette bırakma,
Sen şems-i münîrim gibi hiç bedelim yok.

Aşkınla perişan u harâb oldu bu cismim,
Lutf eyle ki dâmen tutacak elde elim yok.

Bin nâz ü gınâ eylese de hüsnüne lâyık,
Çevrinde lutuf-dîde vü ye's ü kelelim yok.

Arz eylemede hâlini îma ile Sâmî,
Takrîr-i merâm eyleyecek dilde dilim yok.

Nâil Olmaz Vuslata

Nâil olmaz vuslata ma’nâda dil,
Olmadıkça aşkına üftâde dil.
Duyamaz verd-i hakikât bûyini,
Düşmedikçe tâ seher feryâda, dil.
Çeşm-i cânı nûr-i ferdâr olamaz,
iktidâ etmez ise üstada dil.
Kayd-ı cân-ı cismi terk etmek gerek,
Vasıl-ı cânân olandır sâdedil.
Ermese fânide cânâna eğer,
Eremez dîdârına ukbâda dil.
Sahibi, Haktır bu iklîm-i dilin,
Ver ana bulsun onu dünyâda dil.
Menzili cümle merâtib gayeti,
Kalmasın Cennet ile Tûbâda dil.
Kâf odur Ankâ odur kenz-iHûdâ,
Kâ'be-i kübrâ için bünyâda dil.
Etme nefs ile nikâb ender nikâb,
Tâ ola dildârına dildâde dil.
Nakşı tathîr et sivâ eyler sevâd,
Olmasın ber-mâsivâ sevdada dil.
Sâmiyâ dil noktasıdır nûr-i zât,
Bâde-i âşk «bâ»da, verme bâdedil.

Talibâ, Vuslat Dilersen

Talibâ, vuslat dilersen âleme bîgâne ol,
Bir hakikât şem'i bulup cân ile pervâne ol.
Cümle varlıktan soyunup aslına eyle sefer,
Şems-i zâtın vahdetinde nûruna sûzâne ol.
Cân ü baş kaydın bırak tâlip isen candan eğer,
Geç bu beyhude hevâyı vasıl-ı cânâne ol.
Nisbet-i mürşitle feyz-i kevser-i aşkı içûp,
Râh-ı Hakta bahr-ı aşka gark olup mestâne ol.
Gonca-i ma'nâ isedil bahçesinde maksadın,
Terk edüp hâr-ı sivayı her seher efgâne ol.
Hep kuyûdât-ı sivâdan eyle tecrid-i sıfât,
Katre-i zâtını ifnâ eyleyüp ummâne ol.
Vuslat-ı Mevlâ dilersen, âşk-ı Leylâdan geçüp,
Gel hakikât aşkına Mecnûn gibi dîvâne ol.
Bil cemâl-i mutlakın zerrâtıdtr sırru'l-vücûd,
«Semme vechüllah» ı Sâmî seyr edüp hayrâne ol

150 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Derman Yoludur Bu Yol

Âşk ehli isen durma;, derman yoludur bu yol,
Bigâneye yol sorma, irfan yoludur bu yol.
'Kim bu yola bel bağlar, yaş yerine kan ağlar,
Sel gibi akup çağlar, ummân yoludur bu yol.
Ah ile sadâ eyle kendini fedâ eyle,
Âşk ile gedâ eyle ihsân yoludur bu yol.
Kasdın İse hünkârlık mahv olmalı bu varlık,
Zâil olup ağyarlık yeksan yoludur bu yol.
Dostuna vücûd perde, ne gökte ne de yerde,
Aşkın var ise serde seyrân yoludur bu yol.
Dil şem'ini yaktınsa âşk bahrine aktınsa,
Can mülküne baktınsa cânân yoludur bu yol.
Nûr eyleyerek nârı fark eyleye gör yâri,
Şirkten olasın ârî îmân yoludur bu yol.
Sâmî gibi dîvâne vahdet ile hayrâne,
Cânâneye pervâne sûzân yoludur bu yol.

Kurbiyyet-İ A’lâya Gel

Rütbe-i süflâyı geç kurbiyyet-i a’lâya gel,
Mevcedâr-ı arıza bakma yem-i deryâya gel,
Âşinâ olmaksa Hakka «alleme’l-esmâ»ya gel,
Sûret-i mevhuma bakma âdem-i ma'nâya gel,
Harf libâsı içre pinhân nokta-i zîbâya gel.

Cân içinde gizli cânân buldun ise ey gönül,
Vech-i pâkin perteviyle doldun ise ey gönül,
Bînişândan bir nişânı aldın ise ey, gönül,
Tâlib-i sırr-ı Muhammed oldun ise ey gönül,
Sidre vü Tûbâda kalma âlem-i ezbâya gel.

Ermek istersen bugün esrar-ı Subhâne, sakın,
«Men aref» sırr-ı led ün nişinde irfâne, sakın,
Mushaf-ı tekvîh-i Hakla vahy-i Kur’âne, sakm,
Sırr-ı Hakki ister isen gitme yâbâne sakın,
Âyîne-i insânı oku mazhar-ı kübrâye gel.

Bezm-i tedrîs-i hakikatte elif dersin oku,
Nokta-i vahdet içinde mahv-ı sırf dersin oku,
Hızr-ı ma’nâya erişüp «lâ havf» dersin oku,
Mekteb-i irfân içinde «men aref» dersin oku,
Serseri gezme, özün bil, ârif ol, Mevlâya gel.

Zat ü evsâf sırr-ı esmâ mazhar-ı âdemdedir,
Sâmiyâ cümle mezâhir ekberi âdemdedir,
Cem’i lâhût faırk-ı nâsût mihver-i âdemdedir,
Ey Niyâzî «küntü kenz»in cevheri âdemdedir,
Derbeder olma gözün aç kenz-i lâ yefnâya gel

On Sekiz Bin Âlemi

On sekiz bin âlemi izhâr eden Rabb-i Celîl,
Künh-i şems-i zâta kıldı hep merâtibden delil.
Ma'rifet mir’âtını uşşâka kıldı yâdigâr,
Teşnegânri zemzem-i irfâne olsun selsebîl.
Kayd-ı zulmet mâni’ olmuşsa eğer mir'âta bak,
Afitâbın nuru salmış necm-i zerrâta fitil.
Bahr-i nûr-i vahdetin emvâcı imkân görünür,
Hâl-i istiğrak ile derk et ne lâzım kâl ü kil.
Âlem-i suretle Sâmî ğayb-ı zâtî seyr edüp,
Nûr-i irfâna eriş, kalma dû âlemde alîl.

Yâ Rasûl

Hâk-i paye arz-ı hâl etmek ne hacet Yâ Rasûl,
Aşikârdır hazrete her türlü hikmet Yâ Rasûl.

Yüzü kâre cürmü çok bir asî-i bîçâreyim,
Derd-i cürme beklerim senden inâyet Yâ Rasûl.

İlticâ eden gubâr-ı akdes-i ihsânına,
Dû cihân içre bulur fevz ü saadet Yâ Rasûl.

Cümle âlem rahmetin nûriyle olmuş pâyidâr,
Âsitânın, menba-ı lutf-i himâyet Yâ Rasûl.

I’timâdım Rahmeten lil'âiemîn sanmadır,
Yok benim hâlimde ümmîd-i selâmet Yâ Rasûl.

Va’d-i afvin mücrimi kıldı recâdan hisseyâb,
Yok benim isyânıma haddile gayet Yâ Rasûl.

Sâilem iki cihanda, bâb-ı lutfundam senin,
Kıl terahhum bendene, rûz-i kıyamet Yâ Rasûl.

Derd-i aşkınla dilim yanmaktadır rûz ü leyâl,
Âsîyim, geldim sana ettim dehâlet Yâ Rasûl.

Müctebâ-yı enbiyâsın cümlesi hayran sana,
Haknüma vechinde zâhir her melâhat Yâ Rasûl.

Nâr-ı aşkınla yanar Sâmî kulun, bîlhtiyâr,
Lutf edüp eyle sezâvâr-ı şefâat Yâ Rasûl.

154 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Nokta-i İrşada Gel

Tâlibâ, gezme sivâda, nokta-i irşada gel,
Mâyedâr-ı Ahmedîden feyz-i istimdâda gel.
Aldatıp âvâre nefsin, etmesün esfel seni,
Beyt-1 kalbin zikr-i Hakla rüknünü bünyâdagel.
Bul ledünnî mektebinde ilm-i ilmüllah oku,
Mürşid-i hızr-ı zamânı ârif-i üstâza gel.
Nefs elinden rûh-i sultânî esir olmuşdürur,
Mısr-ı dilde rûhu sultân etmeğe âmâde gel.
Firkat-i yârden yanarsın, vuslatı arzû edüp,
Sırr-ı lâmevcûdeyi tevhîd ile işhâda gel.
Hep kemâlât-ı bakâya sa'y edüp rûz u leyâl,
Va’d-i ferdâya eriş, muhtâr iken dünyâda gel.
Küntü kenzi bulmak İçin Sâmiyâ sen de bugün,
Aslını faslında seyret, zikr-i Hakkı yâda gel.

Gönül

Sayd ü bend oldu meğer bir şâh-ı hûbâne gönül,
Şimdi mest-i bîşuûrdur çeşm-i mestâne gönüi.
İsmi yektâ resmi tûbâ cismi bîhemtâ ferîd,
Çeşmi âhû tai'atı nûr şems-i tâbâne gönül.
Düşmesin hiç kimseler cânsûz-i âşk nîrânı bu, .
Yâne yâne döndü nâçâr ayni büryâne gönül. .
Hep senin fikr-i hayâlinle mehim âlüfteyim,
Kuvve-i idrâkini mahv etti dîvâne gönül.
Sensin ancak zülf ü ebrûriştesiyle bend eden,
Düştü mecnûnlar gibi sahrâ-yı hayrâne gönül.
Derd-i aşkın yâresine yine sensin çâreşâz,.
Derdini arz eylemez bir başka lokmâne gönül.
Anladım işte cihanda âfet-i cân âşk imiş,
Şimdi senden başka her sevdâya bîgâne gönül:
Kenz-i bîhemtâ imiş iksîr-i aşkın kıymeti,
Aşkı ihfâ etmek için oldu vîrâne gönül.
Gülmedi Sâmî senin aşkınla âlûd olalı,
Ayn-i pervâne yanuptur nâr-ı nîrâne, gönül.

156 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Pervane Geldim Tâ Ezel

Şem'i cemâlin nûruna pervane geldim tâ ezel,
Derd-i firâkından sehâ dermâne geldim tâ ezel:
Elest bezminden kelâmın sem'ime aks edeli,
Sabr u karârım kalmadı mestâne geldim tâ ezel.
Küllî metâlibten çıkup, cümle merâtibten geçüp,
Şems-i cemâlin meşrıkı insâna geldim tâ ezel.
Âşıkların matlubunu sâdıkların mahbûbunu,
Bulmak içün bu meslek-i pîrâne geldim tâ ezel.
Nûr-i cemâlin göreli bezm-i ezelden ereli,
Idrâk-i aklım kalmadı dîvâne geldim tâ ezel.
Faslımdaki ders-i elif ülfet içindir aslıma,
Mürşid izini izleyüp irfâne geldim tâ ezel.
Katre iken bildirmedi, buldurmadı sultânımı,
Vuslat içün cananıma, ummâne geldim tâ ezel.
Sâmî Niyâzî nûr-i âşk içinde bahrân eyleyüp,
Esmâ sıfatın mercii, sultâne geldim tâ ezel.

O Mihr-i Bî bahâyı Bul

Açup dü dîde-i cânı o mihr-i bîbahâyı bul,
Geçüp vâds-i hicranı ezeller âşinâyı bul.
Sıfât-ı fânîyi tekmîl edüp hakkâniye tebdil,
Cilâ-yı cezbe-i tehlîl ile nûr-ı bakâyı bul.
Hicâb-ı nefse gâlib ol, sivâ zillini sâlib ol,
Dil ü cânile talib ol o şems-i pür zıyâyı bul.
Düşüp mecnûn gibi derde, reh-i vahdette perverde,
Ferîd ol âşk ile ferde şeh-i hüsn-i bakâyı bul.
Edüp İblîs gibi ibâ tarîk-i Hakta bîpervâ,
Cahîmi eyleme me'vâ, libâs-ı etkıyâyı bul.
Hayâtın olmadan fânî ola gör abd-i hakkânî,
Bulup esrâr-ı Sübhânl safâ ender safâyı bul.
Dilersen sermedi devlet hulûs-i kalb iletâat,
Edüp her ân ü her sâat ibâdetle ulâyı bul.
Sırât-ı istikâmetten, dili dûr etme tâatten,
Çıkup hâl-i şekâvetten rumûz-i «kul kefâ»yı bul.
Reh-i gaflet ile meşğûl, olan yârın olur mes’ûl,
Huzûrda olmağa makbûl bugün derde devayı bul.
Rızâdır cümlenin kâmı fenâdır halkın encâmı,
Selîm et kalbini Sâmî cilâ-yı ıstıfâyı bul.

158 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Âdem isen ... kânı bul

Âdem isen «alleme'l-esmâ» içinde kânı bul,
Üns-i Rahmân rehberi bir kâmil insânı bul.
Perde-i cisminde mestûr âlemi fehm eyleyüp,
Okuyup ders-i areften cân içinde cânı bul.
Gerçi yetmiş bin hicâb-ı nefs ile, oldun garîb,
Akrabiyyetle ehad sırrındaki mihmâm bul.
Ger urûc etmekse aslâ, reng-i elvândan geçüp,
Sırr-ı zâtta mahv oluben lâmekân seyrânı bul.
Sem'i cân ile işit tevhîd-i vahdetten nidâ,
«Kün» deyü her zerreye, fermân eden Sultânı bul.
Sen de ey Sâmî Niyâzî hep alâikden geçüp,
Bîcihet her an sana nâzır olan cânânı bul.

Yazılmış Âyet-i Hüsnünde

Yazılmış âyet-i hüsnünde nûr ile «elif lâm mîm»,
Hakâik mazharı olduğunu îmâ eder «Hâ Mîm».
Meh-i zâtındaki esrâr muhit-i sırr-ı Kur'ândır,
Umûma rahmetin oldu «elif lâm râ» ile taksın.
Zuhûrun sırr-ı «kef hâ ye ayn sâd» bahr-ı vahdetten,
Mutahharsın sivâdan mazharındır nûr-i «tâ sîn mîm».
Zuhûrât-ı merâtib sırrındir «hâ mîm aıyn sîn kâf»,
Medâr-ı ferd-i câmi' olduğunu «kâf» eder tefhîm.
îecelliyyât-ı Hakkın mihver; bir şems-i vahdetsin,
Ehad âyînesi pertevnisârin mazharıdır «mîm».
Senâkâr-ı celîlin nassıdır «Tâ Hâ» ile Yâ Sîn»,
Muhît-ı «alleme'l-esmâ» kemâlin gaye-i tekrîm.
Sekiz cennetleri aks-i cemâlin eylemiş tezyîn,
Tecellî-i Hudâyı gösterir nûr-i cemâlin «cim».
Özün mir'ât-ı zât olmuş sıfatın mihver-i imkân,
Yed-i kudret seni hep hârikâtla eylemiş tanzîm.
Hakâik cem'ine «nûn ve'l-kalem» bürhânın olmuştur,
Eder her zerreyi Sâmî hakîm-i hikmeti terkîm.

BİSMİ'LLÂHİ'R-RAHMÂNİ'R-RAHÎM

Pür kâr Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
Her kâr Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Hayr eyler her ef'âl nihayetini,
Envâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Zerr'e taklîb eder mahiyyetini,
Mi'yâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Her işlerin hüsn-i hitâmına sebeb,
Mi'mâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Mahrûm bırakmaz zikredenleri müdâm,
Ezkâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Hakka karin eyler hulûs-i bâlini,
Gülzâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Zât u sıfat, esmâ vü ef âl camii,
Etvâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Küllî ledünnün menbaı hem mahzeni,
Esrâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Mâhiyyet-i gayb-ı ezel ummânıdır,
Ebhâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Şer u Tarik ile Hakîkat, Ma'rifet,
Enhâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Bilcümle Cennât-ı Naîmin pertevi,
Akmâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Evvel ü âhir, zahir u bâtınlara,
Nevvâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Ervâh u ecsâm, ibtidâ vü intiha,
Devvâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Künh-i künûz-i cud ile buldu vücûd,
Her vâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Ebrâr u ahyâr u eştâr refrefi,
Seyyâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Bûrhân-ı «bâ»dır nokta-i vahdet-nümâ,
Âsâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Her sırrı câmi' evvel, âhir Sâmiyâ,
Ezhâr-ı Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Mestâneyim Hayrâneyim

Âşk hâletiyle dâima mestâneyim hayrâneyim,
Ma'şukumu efkâr ile, nîrâneyim tâbâneyim.
Bu derd ile mihnet güzâr, olmaktayım bîihtiyâr,
Dii oidu bir minre şikâr, pervâneyim sûzâneyim.
Olmakta hâlim çâk çâk etmez hayâlin infikâk,
Râhında sînem oldu hâk târâneyim viraneyim.
Dilde enîs subh u mesâ âşk oldu âteşten gıdâ,
Etmekteyim dâim nidâ efgâneyim giryâneyim.
Çekmekteyim her dem çile endûh u gam doldu dile,
Bil âteş-i nârın ile gamhâneyim külhâneyim.
Hüsn ü cemâl tuğrâsını gördükçe can leylasını,
Aşkın hayâl sahrasını seyrâneyim dîvâneyim.
Selb oldu zevk u râhatım mahv oldu sabr u tâkatım,
Her ân ile her sâatim devrâneyim nâlâneyim.
Sâmî o kenz-i akdeme erince düştü bir deme,
Cânân içün dû aleme hicrâneyim bigâneyim.

Estağfiru'llâhe'l-azîm

Cismimle her isyânıma estağfiru'llâhe'l-azîm,
Rûhumla her noksânıma estağfirulllahe'l-azîm.

Aklımla her hatarâtıma fikrimle her lahazâtıma,
Gafletgüzâr niyyâtıma estağfiru'llâhe'l-azîm.

Zâhirde her s'mâlime bâtında şera'mâlime,
Aks-i rızâ ahvâlime estağfiru'llâhe'l-azîm.

Kasd ü azimle yâ hatâ ucb ü tekebbürle riya,
Ettiğime bîintihâ estağfiru'llâhe'l-azîm.

Kullukta her taksirime Haktan uzak tedbîrime,
Isrâr ile tekririme estağfiru'llâhe'l-azîm.

Gerek sağâir asgara gerek kebâir ekbere,
Her dem derim binden bire estağfiru'llâhe'l-azîm.

Selb eyleyen nûr-i cemâl celb eyleyen kahru celâl,
İsyanıma ey zü'i-kemâi estağfiru'llâhe'l-azîm.

İsrâf olan ânâtıma zulmeîmecfâr hâlâtıma,
Her saat ü evkâtıma estağfiru'llâhe'l-azîm.

Mevtimde kabrimde azâb haşrımda neşrimde ikâb,
İcâb eden cürmüme hep, estağfirullâhe'l-azîm.

164 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

İmkân ile takyidime mâni' olan tecridime,
Noksan olan tevhidime estağfiru'llâhe'l-azîm.

Ettimse yâ Rabbe'l-ibâd şânında sû-i i'tikâd,
Her dem edindim i'tiyâd estağfiru'llâhe'l-azîm.

Ukbâda bâdî-i itâb müstevcfb-i tard ü azâb,
Cümle günâha bîhisâb estağfiru'llâhe'l-azîm.

Ammâ ceneytü bi'l-hevâ tübtü nasûhan sadikâ,
F'ağfir lenâ yâ Rabbenâ estağfiru'llâhe'l-azîm.

Gizli, gerekse âşikâr kasdi gerek bî-ihtiyâr,
Her cürme bî hadd ü şümâr estağfiru'llâhe'l-azîm.

Şettârıma îkân ile gaffârıma îmân ile,
Tevbe edüp bin cân ile estağfirullâhe'l-azîm.

Zenb ü hatâya mâilem cürmümü bir bir kâillem,
Afvini yâ Rab sâilem estağfiruilahe'İ-azîm.

Sâmî kulun afv-i günâh senden diler ey Pâdişâh,
Tâiblere sensin penâh estağfiru'llâhe'l -azîm.

Gelin Âşıklar

Gelin âşıklar devrân edelim,
Hakkın zikrine cevlân edelim.

Pervâne gibi şem'i cemâle
Yânup cemâli seyrân edelim.

Sırr-ı şeriat nûr-ı tarikat
Dürr-i hakikatle kân edelim.

Nûr-ı Muhammed sırr-ı Alide
Pirân yoiunda erkân edelim.

Divâne olup Leylâ yolunda
Mecnûn misâli ergân edelim.

Rehberi bilip mürşidi bulup
Cân ü başımız kurbân edelim

Aşkın yolunda Sami Niyazi
Verip bu cânı sultân edelim.

166 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Derim

Her nefeste aşkla giryân olup Allah derim
Her seherde bülbül-i nalân olup Allah derim.
Nur-i zâtiyle tecellisi beni benden alup
Hal-i istiğrakle hayrân olup Allah derim.

Nur-i zatı nur'un alâ nur, mahveder evsâfımı
Bahr-ı nura gark ile ummân olup Allah derim.
Berk-ı zâtı, akl u fikri mahv-ı izmihlâl eder
Aşkla mecnûn ü sergerdân olup Allah derim,

Nefs ü kalb ve ruh u sırrım cem'e erişüp
Cezbe-i kübrâda hep feverân olup Allah derim.
Gâh sırrımdan lâ hû ve illâ hû deyu
Gâh enellah tûrına mihmân olup Allah derim.

Esfel ü alâda Allah, dünya ve ukbâda hû
Neşr-ı zâta haşrla üryân olup Allah derim.
Arş ü kürsi seyrangehidir salik-i sâdıkların
Gâh şuhûd-ı küll-i yevm-i şân olup Allah derim.

Kâb-ı kavseyn, rütbe-i cem'i kemalullahdır
Lâkin vâdi-i hüviyyet kân olup Allah derim.
Cân ü cismi külü mahv ile eriştik hazrete
Hakda sıfat-ı vücut olup Allah derim.

Zâkirân-ı kürsi, bilüp Samiya hakk'elyakîn
Gâh mezkûr-ı zâkir sübhân olup Allah derim.

Şikâr Edince

Şikâr edince beni ol nigâr-ı âfet-i cân
Zemin-i sadr-ı hazine döşendi mihnet-i gam
Feda edüp reh-i şâdîyi kapladı ahzân
Enisim oldu cihanda kaderle rene ü elem.

Nedir kabahati âşık olan dil-i zârın
Vefâ-yı aşka mukabil, bütün, cefâ kârın
Nasibi gülşen-i hüsne bedel düşer hârın
Ne geldi vakt-i seher ne açıldı gonca-i fem.

Tasavvur etmede dâim seni muhît-i hayâl
Hayâlin olmasa dilden gider mi hâl-i melâl
Cünûna sevk edecektir beni netice-I hâl
Hata değil eder isem bu müddeâya kasem.

Dayanmaz oldu bu cevr ü cefâya tâkat-i cân
Ki hüsn ü ânı eder bîrahm-ı gâret-i cân
Olur mu celb-i huzûr, selb olunca râhat-ı cân
Huzûr olur mu-düşenlerde aşkına, bir dem.

Bu yolda varsa sebâtın gönül, safâyı unut,
Bu derde çâre bulunmaz, hemân devâyı unut
Harîm-i vuslata girmekse, i'tilâyı unut
Yolunda mümkün olur hâkisare, pûs-i kadem.

Kitâb-ı aşkını, hüsnü eder dile ta'lim
Hurûf-i âteşîn ile eder sutûrını tanzim
Kılar şerâre-i hüsniyle serteser terkîm

168 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Nukûş-i aşkına müjgân ü ebruvânı kalem.

Rehinde Sâmî gibi cân feda eden lâyık
Diriğ edenler olur mu cihan ü cânını sâdık
Geda sıfatta esîr olmadıkça bir âşık
Bulur mu vuslat-ı dildârdan lutf u kerem.

Bize Sultânım Efendim

Ey nûr-i hüviyyet bize sultânım efendim,
Ey ma'den-i rahmet bize sultânım efendim,
Ey şâh-ı risâlet bize sultânım efendim,
Ey kân-ı hidâyet bize sultânım efendim,
Ey şânı şefâat bize sultânım efendim.

Hakk kıldı seni cümle cihân canlara cânân,
Her zerre olur hikmet-i levlâk ile lerzan,
Mahbûb edinüp Hazretini Hazret-i Sübhân,
Ey kân-ı hidâyet bize sultânım efendim,
Ey şânı şefâat bize sultânım efendim.

Hâk-i kademin nûr-i meh-i Arş u zemindir,
Cennât-ı Naîm nisbetine cümle rehindir,
Hakk nuruna hüsnün dahî mir'ât-ı müblndir,
Ey kân-ı hidâyet bize sultânım efendim,
Ey şânı şefâat bize sultânım efendim.

Lutfun vâr iken âcize bîçâre kalır mı,
Dil, merhem-i aşkın ile hiç yâre kalır mı,
Rahm eyler isen kâre yüzüm kâre kalır mı,
Ey kân-ı hidâyet bize sultânım efendim,
Ey şânı şefâat bize sultânım efendim.

Cürmüm beni âlemde sefîl etti sefîl âh,
İflâs-ı sevâbımla hacîl etti hacîl âh,
Nîrân-ı firakınla alîl etti alîl âh,
Ey kân-ı hidâyet bize sultânım efendim,

170 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Ey şânı şefâat bize sultânım efendim.

Sâmî dû cihân Hazretine etti dehâlet,
Kimden, erişür biz gibi mücrime şefâat,
Ihsân da senin ey bütün âlemlere Rahmet,
Ey kân-ı hidâyet bize sultânım efendim,
Ey şânı şefâat bize sultânım efendim.

Allâh Muîn Allah Kerîm

Ol müsteân Rabbi'rrahîm Allah muîn Allah kerîm,
Mevlâmız Allahü azîm Allah muîn Allah kerîm.

Ol pâdişâh-ı bîzevâl ol zü'lcelâli ve'lkemâl,
Elbet bırakmaz pâyimâl, Allah muîn Allah kerîm.

Derd ehline dermânı çok, muhtaçlara ihsânı çok,
Âsîlere gufranı çok, Allah muîn Allah kerîm.

Şânı güzel nûru güzel, nehyi güzel emri güzel,
Lutfu güzel kahrı güzel, Allah muîn Allah kerîm.

Kâh kuluna izzet verir, kâh hüzn ile mihnet verir,
Hicran, gâh vuslat verir, Allah muîn Allah kerîm.

Zâlimlerin deyyânıdır, mün'imlerin mennânıdır,
Râhimierin Rahmanıdır, Allah muîn Allah kerîm.

Âlem muti' te'sîrine, hikmet ile tedbîrine,
Muhtâc anın takdirine, Allah muîn Allah kerîmi.

Her lahzada lutfu müdâm, in'âmını eyler tamam,
Ancak Odur Rabbü'l-enâm, Allah muîn Allah kerîm.

Sabr eyleyen mihnetlere, şükr eyleyen ni'metlere,
Vâsıl olur rahmetlere Allah muîn Allah kerîm.
Eyle tahammül Sâmiyâ Hakka tevekkül dâimâ,
Her dû cihân kâfî Hudâ Allah muîn Allah kerîm.

172 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Mecnûniyem Meftûniyem

Vahdet gül-i gülzârının dîvânesi mecnûniyem,
Nûr-i cemâi-i mutiakin pervanesi meftûniyem.

Sırr-ı ezel seyrânını etvâr-ı dil devrânını,
Seyr eyleyüpbu âlemin bîgânesi mecnûniyem.

Kalbim hilâl-i şems-i ferdâniyyete nâzır müdâm,
«Sümme denâ» esrârının kâşânesi makrûniyem.

Bu perde-i imkânımız âyînedir cânâneme,
Âşk-ı hakikat bahrinin dürdânesi meknûniyem.

Ağyâre semdir nisbetim yârâne kimyâ-yı derûn,
İksîr-i irşâd nurunun bahrânesi meşhûniyem.

Cem' içre Sâmî fark olup âşk içre külle gark olup,
Sıdk-ı irâdet edenin lokmânesi mahzûniyem.

Tâ Ezel

Tâ ezel bir lâmisâl şâne teabbüd etmişem,
Vahdet-i ferdiyyeti tevhîd, teveccüd etmişem.
Bir bilüp iklîm-i cânistâne sultân olduğun,
Her merâtibden dil ü cânı teçerrüd etmişem.
Gulşen-i ervâh-ı hazretten musaffa feyzimiz,
Bezm-i cündullah sufûfunda tecennüd etmişem.
Fasl-ı nâsût gurbetinde maksad-ı aksâ olan,
Mebde-i esrârı tecdîd ü teceddüd etmişem.
Cilve-i bahr-i hakikatte mâarif şehrine,
Fülk-i şer'ullah İle kayd-ı tekayyüd etmişem.
Aks-i envâr ile dilde mahrem-i zât olmağa,
Nisbet-i kudsîye isnâd-ı tesennüd etmişem.
Lâteayyün kâ'besin, sırda bulup seyrân ile,
Sâmiyâ nûr-i şühûd içre teşehhüd etmişem.

Hazret-i Molla-yı Rûm

Künh-i aşka muktedâdır Hazret-i Molla-yı Rûm,
Nûr-i Haktan rûşenâdır Hazret-i Molla-yı Rûm.

Kemâl ender kemâlâtı hüveydâ, kenz-i irfândır,
Nutku ilhâm-ı Hudâdır Hazret-i Molla-yı Rûm.

Âşiyân-ı vahdete ankâ ledünnî sîreti,
Mahrem-i «sümme denâ»dır Hazret-i Molla-yı Rûm.

Bahr-ı irfân ile sîrâb olmada leb-teşneler,
Kutb-i irfân-ı Hudâdır Hazret-i Molla-yı Rûm.

Sırr-ı sârî nefh-i cârî remz-i pür esrârına,
Gâyb-ı lâhût-âşinâdır Hazret-i Molla-yı Rûm.

Devi'-i esrâr-ı müsemmâ bahr-ı zâtın mihveri,
Ayn-i gaybe müntehâdır Hazret-i Molla-yı Rûm.

İstimâ-i cezbe-i ahd-i elest ile semâ',
Nokta-i kübrâ-yı «bâ»dır Hazret-i Molla-yı Rûm.

Rûh-i ishâk Çelebiden aldı Sâmî sırrını,
Pîşüvâ-yı evliyadır Hazret-i Molla-yı Rûm.

Bir Gül müdür Âlem

Riyâz-ı vahdeti îmâ eder bir gül müdür âlem,;
Hakîkat bûyinezâr eyleyen bülbül müdür âlem.
Kitâb-ı ma'nevîden mâyedârânın debistânı,
Ledün tedrisini ta'lîm eder bir dil midir âlem.
Nihân bir bahr-ı ummân mevcesidir, sûret-i ekvân,
O bahrin reşhasından mevcedârbir sel midir âlem.
Ne sûrette ne ma'nâda müessir yoktur illâ Hû,
Zarurî emre münkâd serfürû sünbül müdür âlem.
Bakâ yok sûret-i eşyâda peyder pey ufûl eyler,
Şümûs-i kudretin aksi aceb bir zil midir âlem.
Zuhûr-i «semme vech»in şiddet-i işrâkına perde,
Kemâlât-ı cemâlin mazharı fülfül müdür âlem.
Müsemmâ cem'ine ma'nâda âdem seyrine Sâmî,
Tecelliyât-ı esmâ meşhedi mahfil midir âlem.

176 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Nihân Oldun Ayân İken

Bıraktın âşığı hicran nihân oldun ayân iken,
Firâkın nârına yaktın bu cân içinde cân iken.
Sıfatı hep hicâb ettin müsemmâyı nikâb ettin,
Nişanın cümleden zâhir nişânin bînişân iken.
Erişse hazretinden nur edersin milk-i kalbi Tûr,
Tecellîden olur ma'mûr mekânın lâmekân iken.
Sıfâtından olan sâfî sivâyı nefy ile nâfî,
Tecellî ettin evsâfı ayân oldun nihân iken.
Künûz-i gayb-i mahfiyken cemâi-i Hazret-i Zâtın,
Göründü cilve-i «hû»dan ganiyy ü müsteân iken.
Senin çün mûnis-i ahım kerem kıl Sâmî'ye Şâhım,
Meded sendendir Allahım ki emrin kün fekân iken.

Dilersen Zât-ı Hakkı

Dilersen Zât-ı Hakkı çek elin dünyâ ve ukbâdan,
Basiretle bakıp, seyreyle esmâyı müsemmâdan.
Hayâle eyleme ülfet zılâle kılma gel rağbet,
Oku elfâz-ı kevnîyi habîr ol lübb-i ma'nâdan.
Vücûd-i âdemi mazhar kılup Hakk seb'ı müsennâya,
Aref ders-i ledünnîden budur maksûd tecellâdan.
Hakikat rehberini bul tecellî eyleye ıtlâk,
Göründü «semme vechulla'n» dil-i Mecnûn-i Leylâdan.
«Kulillâh» sırrıdır Sâmî sülükten maksad-ı aksa,
Erişen Zâtına çekti elin dünyâ ve ukbâdan.

178 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Kalbi Cilâ Et

Kalbi cilâ et âyine olsun.
Vahdet mehinden nûr ile dolsun.
Çek, râh-ı Hakta cevr u cefâyı,
Âşık, safâyı çevrinde bulsun.
Râh-ı rızâda yan nâr-ı aşka,
Pervânelerden dil ibret alsun.
Kim tâlibdir «illâ» rumûzun,
Varlık hicâbın «lâ» ile silsün.
Gülzârı tâlib dîdârı râgıb,
Bülbül gibi her dem zârî kılsun.
Matlûb ise tâ bir dürr-i yekta,
Hep mâsivâya bîgâne olsun.
Sâmî derûnun irfâne erdir,
Sırr-ı arefle Sübhânı bulsun.

Ayândır Cevher-i Zât

Ayândır cevher-i zât istikâmetle ayarından,
Teni gurbette olsa cânı ayrılmaz diyarından.
Bulur mu rûh-i kudsî cem'ini ülfete imkân,
Erişmez kûy-i yâre geçmeyenler nefs-i mârından.
Reh-i aşkında düşvâr-ı cemâl-i pâk olan sâdık,
Eder mi iştikâyı mihnet-i belvâ-yı nârından.
Gül-i vahdet-serâya mübtelâ bülbül gibi meczûb,
Ayırmaz dîde-i aşkı göl-i gülzârı hârından.
Rumûz-i «küntü kenz»i fehm eden irfân-ı Hakk dâim,
Geçer vârından illâ geçemez ruy-i nigârından.
Bahûr-i ka’r-ı aşka gark olan dürdâne sayyâdı,
Kalır mı aldanup taklide, kârından, şikârından.
Nizâm-ı aşkta Firdevs-i muallâ şevk-i dîdân,
Düşer mi dûr olup nâr-ı firâka, nûr-i yârinden.
Meh-i yektâ-cemâlin, âşık-ı meftunu dü âlem,
Geçer mi bahş-ı cân eden nigâh-ı dağdârından.
Bütün efâl, sıfât ü zâtını mahv etmeyen Sâmî,
O bahr-ı vahdetin mümkin değil geçmez kenarından

Bilmez Dalâletten Melâletten

Garîk-i âşk-ı Hakk bilmez dalâletten melâletten,
Televvün yok ki iehm etsün seâdetten meâdetten.
Tecellî-i bahr-i vahdet söndürür idrâk eden aklı,
Bulan künh-i şuhûd fâriğ dirayetten mirâyetten.
Arefle sırr-ı lâhavfe erişen ârif-i vâsıl,
Beridir mekr-i şeytân-ı şekavetten mekâvetten.
Keramet, â'zam-ı esmâ ile Mevlâya vuslattır,
Mücerred rütbe-i ekmel kerâmetten merâmetten.
Nesebden kurtulur takdis ile tenzihi cem' eden,
Müberrâ kurb ü bu'd ile karabetten merâbetten.
Gerektir lutf-i Hakk bezm-i ezelden fıtrat-ı rûha,
Değildir kesb ile tahsil nihayetten mihâyetten.
Cihân, mahrûm-i nûr-i rü'yete deryâ-yı muzlimdir,
Nedir derk etmez a'mâ-dil diyanetten miyânetten.
Kemâli intikâl etmez olursa zâdegân-ı Nûh,
Uzaktır cevher-i nâpâk asaletten masâletten,
Çi sûd âlûde-i şirk ü mesâvîye nusuhla pend,
Dem urma, anlamaz mülhid, hidâyetten midâyetten.
Bilir ma'nâda insan, anlamaz esfel behâimier,
Semâya arza, arz olan emânetten memânetten.
Kitâb-ı vahdet-i Haktır ülü'lelbâba âlemler,
Bilir mi sîreti hayvan işaretten mişâretten.
Şerîatle tarîkatle müeddeb olmayan kimse,
Hakikat, bî-edeb bilmez nezâketten mezâketten.
Mariz-i nâümide söyleme Hân-ı Süleymandan,
Gıdâyâb, mürde-dil olmaz ibâdetten mibâdetten.
«Enîbû» emrine mürşid vesile bezm-i lâhûta,
Azâzil, âdeme bilmez inâbetten minâbetten.

Velâyet şâhı bâb-ı ilm-i Hakkı bulmayan serde,
Olur mu hissedâr nûr-i velayetten melâyetten.
Visâl-i nûr-i Mahbûb-i Hudâya ermeyen mahrûm,
Bilir mi Sâmiyâ sırr-ı reşâdetten meşâdetten.

Sen Şâh-ı Bakasın

Ey Pâdişeh-i milk-i ebed nûr-i mukaddem,
Ey Bârigeh-i silk-i meded bahr-i muazzam,
Ey Fâtiha-i cümle-i esmaya muallem,
Ey Hâtime-i künh-i müsemmâya mutalsam,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakasın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Ey nûr-i mücellâsı olan kabza-i ûlâ,
Ey zerre-i yektâsı hemân madde-i eşyâ,
Ey gurra-i a'lâsı ayan, mazhar-ı esma,
Ey sırr-ı hakîkîsi nihân, zıll-i müsemmâ,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakâsın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Ey câmi-i envâr-ı kemâlât-ı muallâ,
Ey sâtı-ı esrâr-ı nihâyât-ı muhallâ,
Ey lâmi-i etvâr-ı makâmât-ı tecellâ,
Ey tâli-i akmâr-ı hidâyât-ı tedellâ,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakasın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Ey ma'den-i sâdât-ı nihâyât-ı visâlî,
Ey me'men-i gâyât-ı bidâyât-ı nevâlî,
Ey medfen-i râyât-ı hidâyât-ı cemâlî,
Ey mahzen-i âyât-ı risâlât-ı kemâlî,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakasın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Ey kabza-i yektâ-yı Hudâ, zübde-i mahbûb,
Ey kıdve-i tuğrâ-yı ulâ, sidre-i matlûb,
Ey umde-i a'lâ-yı bakâ, dürre-i mergûb,
Ey lem'a-yı bâlâ-yı bakâ cezbe-i merbûb.
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakâsın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Ey ism-i şerifi ilm-i âleme mestur,
Ey cism-i latifi sadef-i nûrun alâ nûr,
Ey nüm-ı cemili neme âiemiere menşur,
Ey ilm-i celili kalem-i levh ile mezbûr,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakâsın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Ey âyet-i Kur'ân ile her hasleti mahmûd,
Ey ni'met-i yezdân ile kudsiyyeti mes'ûd,
Ey kudret-i Sübhân ile hulkiyyeti maksûd,
Ey rahmet-i ummân ile ulviyyeti memdûd,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakasın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Ey encüm ü şems ü kamere nûr-i zıyâtâb,
Her feyzi sana etti atâ vâhib ü vehhâb,
Sensin ezelî kenz-i Hakk izhârına esbâb,
Sensin ebedî saltanatın sadrına mihrâb,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakâsın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

184 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Ey yârelere, derde devâ Ahmed ü Mahmûd,
Bîçârelere çâreresâ Ahmed ü Mahmûd,
Ey sinelere, sadra şifâ Ahmed ü Mahmûd,
Ey dîdelere nûr u zıyâ Ahmed ü Mahmûd,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakâsın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Hakân-ı havâkıyn-ı baka bedr-i Muhammed,
Bürhân-ı berâhîn-i likâ sırr-ı Muhammed,
Batnân-ı bevâtıyn-ı hüdâ bahr-ı Muhammed,
Sultân-ı seîâtıyn-ı Hudâ nûr-i Muhammed,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakâsın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Bu bende-i âvâreye gel eyle şefâât,
Şermende-i bîçâreye gel eyle şefâat,
Efgende-i nâçâreye gel eyle şefâat,
Sâmî-i yüzü kareye gel eyle şefâat,
Sen sadr-ı risâlette güzîn şâh-ı bakâsın,
Firdevs-i nübüvvette mekîn mâh-ı Hudâsın.

Zât-ı Hakka Tâlib Ol

Feyz-i kuds-i Zât-ı Hakka tâlib ol, insân isen;
Her nefes nûr-i cemâle râğıb ol, insân isen.
Sıdk iletevhîd edüp Hakk aşkını kıl rehnümâ,
Mâsivânın zillini hep sâlib ol insân isen.
Bu teayyünden hakikat mülküne mi'râcı bul,
Câmi-i cümle merâtib râtib ol insân isen.
Olmasın nefsin hicâb-âfâk ile enfüs-nikâb,
Rehzen-ı Hakk deyû nefse gâlib ol insân isen.
Hakk rızâsı Raziye, Merzıyyede eyler zuhûr,
Devlet-i mülk-i bakâyı kâsib ol insân isen.
Bezm-i lâhût seyrine refref gerektir âşk-ı Hakk,
Gel, burâk-ı zikr-i aşka râkib ol, insân isen.
Mâye-i âşk sayesinde pâye bulmaksa murâd,
Kevser-i nisbet zülâlin şârib ol insân isen.
Bil ki tahsîl-i edebdir kurb-i Mevtaya sebeb,
Bîedeb ef’âl-i bedden hârib ol insân isen.
Çün nazargâh eylemiştir kalbi, Mevlâ-yı muîn,
Sen de ey Sâmî, o kalbe sâhib ol, insan isen.

186 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Yâ Hüseyn aleyhisselâm

Çeşm-i cân-ı âşıka nûr-i cilâsın Yâ Hüseyn,
Enfüs ü âfâka şems-i mehzıyâsın Yâ Hüseyn.

Mazhar-ı nûr-i celil-'ı istifadır hilkatin,
Umde-i nûr-i yakîn-i ictibâsın Yâ Hüseyn.

Nûr-i lâhûtun muhit-i bahr-i envâr-ı şuhûd ,
Sen şeh-i ma'nâ-yı kuds-i dû serâsın Yâ Hüseyn.

Vâlidin Şâh-ı velâyet mâderin Zehrâ Betûl,
Sen ciğerpâre-i Mahbûb-i Hudâsın Yâ Hüseyn.

Hânedân-ı ehl-i mahşer, sâki-i Kevser iken,
Sen susuzluktan Şehîd-i Kerbelâsın Yâ Hüseyn.

Asitân-ı Hazretinde bendedir cümle cihân,
Zübde-i nûr-i Muhammed Mustafâsın Yâ Hüseyn.

Bahr-ı nûr dürdânesidir mâye-i aslın senin,
Sen zıyâ-yı akdes-i Arş-ı ulasın Yâ Hüseyn.

İbtilâ künhiyle buldun ictiba-yı Zât-ı Hakk,
Sen şefî-i ekber-i yevmü'l bakâsın Yâ Hüseyn.

Bâb-ı lutfundan eder Sâmî kulun hep istinâd,
Sen huzûr-i Hakta makbûlü'r-recâsın Yâ Hüseyn.

Kim Bulur Cânâneyi

Kim bulur cânâneyi, aslında mi’râc etmeden,
Edhem-âsâ varlığın aşkında târâc etmeden.
Her sehâbın âbı, ummana erişemez bîteab,
Katreden seylân ile ummânı âmâc etmeden.
Mümkün olmaz Beyt-i Zâta rükn-i erkânda tavaf,
Varlığın tecrid ü tefrîd eyleyüb Hâcc etmeden.
Zehre-i vuslat açılmaz âşk baharı gelmeden,
Asl ü ferini kemâlde ayn-ı ağaç etmeden.
Nûr-i bîreng aksini bulmaz meh-i mir’ât-ı dil,
Âteş-i âşk ile mahviyyette çün sâc etmeden,
Hal'i na'leyn eyleyen Tur-i Huzura buldu yol,
Hiç bulur mu kâf-ı cismi, misl-i Hallâc etmeden.
Bulmadı Hakkı hakîkat Sâmiyâ zevka’l yakîn,
Cem u fark içinde bezmin nûr-i vehhâc etmeden.

188 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Dahîlek Yâ İmâme'lmürselîn

Ey cemâl-i bîmisal mihrâbına nûr-i rnubîn
Hubb-i zâtın «küntü kenz» izhârına bâdî yakîn,
Rahmetin zilliyle dâimdir semâvât ü zemîn,
Feyz-i feyyâz-ı ezelsin cümle zerrâta muîn.
Şânını medh eyledi Allahü Rabbi'lâlemîn,
Yâ Habîballah dahîlek yâ imâme'lmürselîn.

Ey hüviyyet sırr-ı sârî nûr-i Rahmâni'r-rahîm,
Senden izhâr eyledi âyâtını Zât-ı Kadîm,
Sende hatm etti kemâlâtını Mennân-ı Kerim,
Nassile sensin raûf, ey sâhib-i hulk-i azîm.

Şânını medh eyledi Allahü Rabbi'lâlemîn,
Yâ Habîballah dahîlek yâ imâme'lmürselîn.

Mahrem-i Haksin ki «Sübhânellezî esrâ» senin,
On sekiz bin âleme fermânber-i tuğrâ senin,
Mazharın mir'ât-ı zattır a'zam-ı esmâ senin,
Tâ ezel mahbûbusun kim âşıkın, Mevlâ senin,

Şânını medh eyledi Allahü Rabbi'lâlemîn,
Yâ Habîballah dahîlek yâ imâme'lmürselîn.

Nim işâretle kamer sadrını çâiâk eyledi,
Etti ta'zimle sana ruhsûde-i hâk eyledi,
Hazret-i Allah senin şânını levlâk eyledi,
Arş u ferşe nurunu envâr-ı eflâk eyledi.

Şânını medh eyledi Allahü Rabbi'lâlemîn,
Yâ Habîballah dahîlek yâ imâme'lmürselîn.

Yâ delîlelah inâyet kıl bize Mevlâ için,
Yâ Nebiyyallah hidâyet kıl bize Mevlâ için,
Yâ Habîballah beşâret kıl bize Mevlâ için,
Yâ Rasûlallâh şefâat kıl bize Mevlâ için.

Şânını medh eyledi Allahü Rabbi'lâlemîn,
Yâ Habîballah dahîlek yâ imâme'lmürselîn.

Kıldı Hakk çün Zâtını şân-ı şefâatle penâh,
Ey cihân ü canlara can, nûr-i a'zam kıblegâh,
Bu gedâ Sâmî kulun rûyi siyâh, hâli tebâh,
Nâil-i ihsân ü lutfun eyle, ey nûr-i İlâh.

Şânını medh eyledi Allahü Rabbi'lâlemîn,
Yâ Habîballah dahîlek yâ imâme'lmürselîn.

190 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Nûr-i Cemâlindir Senin

Cân ü dili hayran eden Nûr-i Cemâlindir Senin,
Dil mülkünü lemeân eden Nûr-i Cemâlindir Senin.
Yoktur nazîrin ezelî sensin güzeller güzeli,
Her lâhzada bin şan eden Nûr-i Cemâlindir Senin.

Matlubusun sâdıkların, maksûdusun âşıkların,
Yanıkları sûzân eden Nûr-i Cemâlindir Senin.
Hüsn ü cemâlin bîmisâl, şânın celîl eyZü'l-celâl,
A'yânı eyleyen ayân Nûr-i Cemâlindir Senin.

Sûret zuhurundan nişân, sîret butûnundan nihân,
Her zerreyi bürhân eden Nûr-i Cemâlindir Senin.
Eşyayı esmaya nikâb ettin müsemmâya hicâb,
Her katrayı umman eden Nûr-i Cemâlindir Senin.

Hüviyyet-i zâtın medâr esmâ, sıfatın aşikâr,
Fermân-ı kün fekân eden Nûr-i Cemâlindir Senin.
Ekvânı yoktan vâreden eflâki hep nevvâr eden,
Aşkın ile devvâr eden Nûr-i Cemâlindir Senin.

Âşk ehlini sultân eden her müşkili âsân eden,
Her derdlere dermân eden Nûr-i Cemâlindir Senin.
Sevk eyleyen firkatlere hecrin ile hırkatlere,
Vaslın ile hayretlere Nûr-i Cemâlindir Senin.

Sâmîyi meftûn eyleyen aşkınla mecnûn eyleyen,
Derd ile dilhûn eyleyen Nûr-i Cemâlindir Senin.

Eyyâmın… Ezmânın

Peyrevin olmaya gaflet güzer-i eyyamın,
Kenz-i tââte surûf et, güher-i ezmânın.
Peyk-i maksûda saâdetle resân ol dâim,
Iyd ola avdet edince haber-i ezmânın.
Sehf-i bâiâter-i maksûda eriş, âkil olup,
Olmaya vâdi-i hasret sefer-i ezmânın.
Günlerin defter-i a'mâl ve sutûrun sâât,
Olma mahkûm-i müebbed, şerer-i ezmânın.
Müddet-i devr-i hayât, bârika sür'atie gider,
Maksadı bul, olmadan mesdûd, der-i ezmânın.
Bu zirâatgâh-i fânîde hayâtın ravza,
Herkes ektiğin biçer serteser-i ezmânın.
İstikâmet gülşeninde tâât-ı tûbâ diküp,
Sâyebân ede seni öl şecer-i ezmânın.
Gâfil olma ki cihân mülk-i tahavvüldür bil,
Ne sürûrunda devâm ne keder-i ezmânın.
Hakkı bir an ferâmûş eyleme Sâmî, asla,
Hakka masruf olan mü'teber-i ezmânın.

Pervâne-i Aşkın

Yanar âteşlere hisseylemez pervâne-i aşkın,
Ne sûzân-ı ciğersûzdur senin perrâne-i aşkın.
Tavaf ettikçe şems-i hüsnüne seyyârelerâsâ,
Esîr-i cân eder câzibnümâ tâbâne-i aşkın.
Fedâ eyler yolunda dû cihânı âşık-ı şeydâ,
Ne kıymetdâr mücevherdir senin dürdâne-i aşkın.
Dil-i lâgar-hilâl olmak gerek râh-ı muhabbette,
Bilir mi kadr-i hüsn ü ânını, bîgâne-i aşkın.
Bütün mecnûnlara ibretnümâ hâl-i perîşâmm,
Yine dermânını senden umar dîvâne-i aşkın.
Hayât-ı câvidânı bezl-i cânda buldu âşıklar,
Bakar mı kıymet-i câna senin sûzâne-i âşkın.
Alanlar bûy-i sünbül-zülfünü sermest olur dâim,
Akıldan bî-eser mehrûyine hayrâne-i aşkın.
Usanmaz mübtelâlar nâz ile cevr eylesen ey meh,
Cefâdan kesb eder lezzet senin târâne-i aşkın.
İmâretgâh dili tahrîb eder ihfâ için aşkı,
Harâb olsa muammerdir senin vîrâne-i aşkın.
Serâser râh-ı aşka bir gedâdır âlem-i hilkat,
Gönüldür tahtgâh-ı haşmeti şâhâne-i aşkın.
Hakîkat mülküne pervâz eder âşıkların rûhu,
Eder Hakk bezmine Sâmîyi Ankâ-lâne-i aşkın.

Babına Geldim

Yâ delile’l-halki bi’l-hakki'l-mübîn,
Yâ imâme’l-enbiyâ ve’l-mürselîn,
Bâbına geldim at âta eyle hemîn,
Bâbüke’l-meftûh likülli’l-müznibîn.

Yâ şefîa’l-halki bi’l-afvi'l-Celîl,
Yevme Haşrin küllü mahlûkin hacîl,
Yok tüvânım zerre mikdârı kalîl,
Minke şü’lî yâ Muîne'l-âcizîn.

I'timadî va’düke’l-âli'l-kerîm,
Na’tüke'l-Hakki «alâ hulukin azîm.»
Celb-i lutfa vasıtam mefkûd adîm,
Ğayru lutfike likülli’s-sâilîn.

Ente sirru’l-enbiyâ ve'l-asfiyâ,
Ente nûru’l-evliyâ ve’l-etkıyâ,
Eyle sırrında beni mahv u fenâ,
Yâ reşîde’l-evvelîn ve'l-âhirîn.

Künte min nûri’l-Ilâhi rahmeten,
Ni’meten uzmâ ve bahran ra'feten,
Kimden ümmîd eylerem sen vâr iken,
Yâ nebiyyellah Rasûle’l-âlemîn.

194 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Zâtüke'l-makbûl Muhammed Mustafâ,
Şânüke'l-menkûlü hatmü'l-enbiyâ,
Sensin ancak şâfi-i yevmi'l-bakâ,
Ente sultânü'l-halâik ecmaîn.

Ente nûru'z-zâti min asli'l-usûl,
Yâ harîme'l-vahdeti minke'l-vusül,
Kâre yüzlü kulunu eyle kabul,
Yâ delîlellaftifkülli'l-âşikîn.

Kad ehatte'l-hârikâti'l-bâhirât,
Kad sebakte'l-külle min külli'l-cihât,
Zıll-i nurundur hayât-ı mümkinât,
Yâ Celîle'r-Rüsli nûre's-sâbikıyn.

Kad tehayyartü mine'l-aczi't-temâm,
Yâ Ferîde'l-halkı yâ Fahre'l-enâm,
Sâmîyi eyle şefâatle bekâm,
Yâ Habîbellah delîle'l-hâirîn.

Olmak istersen

Muhabbet bezmine dil ver perîşân olmak istersen,
Serâpâ âteş-i âşk ile nîrân olmak istersen.
Gedâ-âsâ reh-i bâb-ı rızâ-yı Hakkı devrân et,
Eğer ki nâil-i kurbetle sultân olmak istersen.
Gerek âyîne-i sûret, gerekse nakş-ı elvâna,
Kapılma, cânâ bak, irfân-ı cânân olmak istersen.
Bu âlem, kilk-i kudretle yazılmış bir kitâb-ı Hakk,
Hakâret etme bir mûra, Süleymân olmak istersen.
Tefekkür et, hayâl-i hâli bu gülzâr-ı vahdette,
Nesîm-i feyz ile mestân ü hayrân olmak istersen.
Hedef kıl sîne-i gamkîni gamz-ı çeşm-i âhûye,
Şuhûd-i lâmisâl-i veçhe kurbân olmak istersen.
Tehalfuk eyle evsâf-ı Celîl-i Hakk ile dâim,
Eğer sûret ile sîrette insân olmak istersen.
Fedâ et bir dili bir dilbere birlik diyarında,
Eğer âlemlere bîgâne hicrân olmak istersen.
Süvâr et zevrak-ı cânı reh-i seylâbe-i aşka,
Hitâm-ı rehgüzârın bahr-i ummân olmak istersen.
Dü âlemden musafiâ ol, soyun reng-i alâikten,
Eğer vuslatsarây-ı Hakka şâyân olmak istersen.
Tehammül eyle hâr-ı mihnete zâr eyieyüp her şeb,
Harîm-i dilde âgâh-ı gülistan olmak istersen.
Dilinde mâsivâdan kalmasın zerre eser Sâmî,
Hakk ile hak olup vahdette mihmân olmak istersen.

196 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Kevser Verilir Haktan

Kevser verilir Haktan, içtin mi şarâbı sen,
Da'vet olunur aşktan geçtin mi serabı sen.
Bir levh-i hakikatsin kudret kalemi nakkâş,
Bî hurûf ü lafz yazmış, gördün mü kitâbı sen.
Esmayı edüp perde uşşâkı verüp derde,
Senlik sana mânidir açtın mı nikâbı sen.
İklim-i vücûdunda mahşer kurulur dâim,
Mîzâna çeküp hâlin, bildin mi hisâbı sen.
Varlıkta kalan hüsran oldu ebedî hicrân,
Mâden de çıkar yerden seçtin mi türabı sen.
Vahdet ilinin Sâmî dilden açılır babı,
Didâr için aşkında çektin mi azabı sen.

Ma’şûk Edindim Allahı Ben

Tâ ezel ma’şûk edindim Hazret-i Allahı ben,
Sırr-ı lâmahbûbu bir bildim cemâlüllahı ben.
Vird edindim âşk ile her demde zlkrullahın,
Feyz-i zikrullahdan aldım nûr-i aşkullahı ben.
Rehnümâ ettim bu yolda vâsıla vâsıl olup,
Eyledim dilden temâşâ seyr-i sirrullahı ben.
Refref oldu nûr-i esmâ evc-i eflâk-i dile,
Keşf edüp mi'râc-ı sırda künh-i Arşullâhı ben.
Menzll-i ma’nâda hayret bahri oldu mevcedâr,
Garka-i mevc-i tehayyür gördüm ehlüllahı ben.
Cilve-i vahdette olmaz cân ü cismin kıymeti,
Zıll-i imkân aksi gördüm şân-ı Rûhullahı ben.
Vahdet-i Zât-ı Ehadden müncelîdir pür şüûn,
Anladım berk-ı Samedde künt-i kenzullahı ben.
Hâl-i istiğrak ile doldu derûnum serteser,
Şâhid oldum bîşuûrtavr-ı fenâfillâhı ben.
Menzii-i «kavseyni ev ednâ»da-imdâd olmasa,
Bulmaz idim bu teayyünde bakâbiliâhı ben.
Sûret ü ma'nâda her an şâhid ü meşhûd olan,
Vâkıfım bîiştibâh, emvâc-ı bahrullahı ben.
Şems-i vahdet doğdu, imkân zillini mahv eyledi,
Mushaf-ı ekvânda gördüm nûr-i nûrullahı ben.
Saf olunca, oldu dil âyîne-i vahdetnümâ,
Benliği mahv eyleyûp buldum likâullahı ben.
Sırr-ı Isrâ Sâmiyâ feyz-i ubûdiyyet tamam,
Hazret-i Kübrâda bildim künh-i abdullahı ben

Pîrim Hüsâmüddin kaddesellâhü sırrahu'l azîz

Tarîk-i âşk-ı Hakk bânî benim pîrim Hüsâmüddin,
Delîl-i zât-ı sübhânî benim pîrim Hüsâmüddin.
Sarây-ı halvete sultân, reh-i aşkta meh-i tâbân,
Reşîd-i cümle-i pîrân, benim pîrim Hüsâmüddin,
Serîr-i lâmekân bezmi, müdir-i kün fekân azmi,
Yem-i hızr-ı zaman ilmi benim pîrim Hüsâmüddin.
Inâyet bahrinin dürri velâyet safimin sadrı,
Reşâdet şemsinin bedri benim pîrim Hüsâmüddin.
Süiûk-i seyridir nâdir şeriat dürrüni nâsir,
Hakîkat, ma'rlfet nâşir benim pîrim Hüsâmüddin.
Künûz-i hikmetin kânı, müessis aşkta erkânı,
Bahûr-i feyzin ummânı, benim pîrim Hüsâmüddin.
Nebîler vârisi na'tı, velîler serveri zâtı,
Keramet cümle âdâtı benim pîrim Hüsâmüddin.
O nûrun nisbeti efser, eder mermerleri cevher,
Ki feyzi kimyâ-yı ekber benim pîrim Hüsâmüddin.
Reşâdet mülküne şâhdır reh-i Hakka haremgâhtır,
Dili beyt-i nazargâhtır benim pîrim Hüsâmüddin.
Dilersen sırr-ı Kur'ânı hem ekvân ile insânı,
Sülûkü cem'eder ânı, benim pîrim Hüsâmüddin.
Muazzam ferd-i yektâdır mükerrem kutb-i kübrâdır,
Müsellem gavs-ı Mevlâdır benim pîrim Hüsâmüddin.
Erişti kenz-i pinhâna ki mülk-i canda cânâna,
Kul olanlar o sultâna benim pîrim Hüsâmüddin.
Ledünnî ilme vâkıftır ki sırrı ayni hatiftir,
Umûm mensûbu ariftir benim pîrim Hüsâmüddin.
Eğer ki maksadınsa Hakk, ki râh-ı refrefidir âşk,

Eder elbet seni de sevk benim pîrim Hüsâmüddin.
Reh-i aşkında hep uşşâk olurlar vâsıl-ı Hallâk,
Ferîd-i enfüs ü âfâk benim pîrim Hüsâmüddin.
Zelîl kemter kulu Sâmî bulup âşk ile her kâmı,
Tarîk-i sırr-ı Hüsârrn benim pîrim Hüsâmüddin.

200 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

İsteyen Gelsin

Derdine derman isteyen gelsin,
Cânına cânân isteyen gelsin.
Mektebimizdir mekteb-i esma,
Hm ile irfan isteyen gelsin.
Fâzâr-ı vahdet sermâyesinden,
Hisse-i ihsân isteyen gelsin.
Geçdik yedi kat arz u semâyı,
Sidre-i seyrân isteyen gelsin.
«Alleme'l-esmâ» keşf-i müsemmâ,
Seyr ile tayrân isteyen gelsin.
Geçerek «lâ»yı bulmağa «illâ»yı,
Vuslat-ı Rahmân isteyen gelsin.
Halktır yüzümüz Haktır özümüz,
Vahdete mihmân isteyen gelsin.
Dünyâ, ukbâyı terk-i sivâyı,
Kurbet-i sübhân isteyen gelsin.
Canını kurbân etmeğe Sâmî,
Emr ile fermân isteyen gelsin.

Gir Tarîk-i Âşk-ı Hakka

Gir tarik-i âşk-ı Hakka evvelâ ol tâibûn,
Bîriyâ sıdkile, aşkile müdavim âbidûn.
Nûr-i tevfîk ehl-i Hakka eylese terfîk seni,
Dâima şükran ile ol lutf-1 Hakka hâmidün.
Geç bu tenden mülk-i cân ile eriş cananına,
Her merâtibden urûc et evvelâ ol sâihûn.
Hem cemâdât ü nebat, hayvân-ı serden ol halâs,
Kurb-i Hakkın yoludur «Er-râkiûne's-sâcidûn.»
Alem-i emre eriş tecrîd olup, tefrîd olup,
Her tecellâya tevellâ eyle, ol ve'l-âmirûn.
Nehy olan her bir taallukdan, teayyünden çıkup,
Kıl teberrâ ile nâhûn, böyledir hep zâhidûn.
Zikr ile mezkûru bul dolsun tecellîden gönül,
Geçti refrefle o mülke âşk-ı Hakla zâkirûn.
Nûr-i mezkûrda fenâ bul mahvedüp cism ü rüsum,
Mahrem-i envâr-ı zât «Ve’s-sâbikûne’s-sâbikûn».
Kalbini tathîr-i tamla, kıldı beytullah bugün,
Nisbet-i kuds-i «sekâhüm Rabbühüm»den şâribûn.
Kaldı zulmette hevâ-ı nefs ü sivâya meyi eden,
Aslını buldu, buluştu mâslvâdan heribûn.
Mâsivâdan el çekenler avdet eyler aslına,
Iyd-ı vasla erişir nefs ü hevâdan sâimûn.
Vahdete mir’ât olan bir mürşide mir’ât olup,
Aynına aks eyleyen nûr ile her dem heimûn.
Sırr-ı âdemden açıldı nûr-i zâtın perdesi,
Âdem-i ma'nâda bul, ey nûr-i Hakka âşikûn.
Rûhunu rûh ile mezcet kâmil-i insâna gel,
Feyze müstağrak olur, teslîm yolunda sâdikûn.

202 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Hakka verdiğin kadar, Hakk varlığı olur nasîb,
Hakda külliyetle mahvol, Haksa kasdın tâlibûn.
Kurb-i Hakk burhanıdır keşf ü şühûd ile ayan,
Bilmeyen ilm-i ledün câhil, bilendir âlimûn.
Bin bir esmâ sırrına erişmeyen bulmaz visâi,
Kâmil olmaz nâkisûn, olmazsa rehber kâmilûn.
Nefs-i emmâre göziyle kim bakar mahcûb olur,
Nûr-i Hakla Hakkı gör kalma hicâbda zâlimûn.
Zikr-i Haktan fâriğ olmaz âşık-ı Hakk bir nefes,
Gaflet ile ömrünü mahv eyleyendir nâdimûn.
Zevk-i Cennet nefesi, bil, Tûrolan dillerdedir,
ibtilâ nârını geçti nûra erdi sâbirûn.
Yedi kat gök Arş u Kürs ü Sidreyi geçüp bugün,
Müntehâlar müntehâsını bulandır fâizûn.
Ârif-i billâh olan buldu dü âlemde necat,
Hâlet-i ferdâyı fikr etmez cihânda gâfilûn.
Vâsıl-ı Allah olanlar Hakla Haktır Sâmiyâ,
Halka, Hakdan emr olunmuş hizmet ile dâimûn.

Âşık Oldum

Âşık oldum tâ ezel, bir Yûsüf-i Ken'âna ben,
Minnet etmem dü cihân, cânân için bîr câna ben.
Vuslat-ı iyd-i hilâl gözler, bu dîvâne gönül,
Hâzırım her lâhzada bu cânımı kurbâna ben.
Can fedâ etmek yolunda cânıma ayn-i hayât,
Kul u kurbân, intizâr etmekteyim fermâna ben.
Benliğim benden alup, benden bana izhâr olur,
Iştiyâk etmem o anda, Ravza-i Rıdvâna ben.
Derd-i âşk ile azâb olmak saâdettir bana,
Eylemem aslâ tenezzül hikmet-i Lokmâna ben.
Geh zuhûr-i nûr-i envâr ile mahv eyler beni,
Dâimâ hayrân olurum «külle yevmin şe'n»a ben.
Kâh hilâl eyler beni akseyleyüp şemş-i ezel,
Asıkım ol bahr-ı nûrânîdeki bahrâna ben. .
Sâmiyâ iklîm-i dil, nail olup dildârına,
Nâzırım nûr-i cemâl-i Hazret-i Sübhâna ben.

Iskat Edemez Kâmili

Iskat edemez kâmili halk, mertebesinden,
Ahvâli, rnutahhar dü cihân mel’abesinden.
Âzâde-i dil sâde mücellâ-yı meâlî,
Dilgîr mi olur, kevn ü hudûs meşgalesinden.
Vahdetle haremgâha harîm olmadı hakka,
Kim geçmese, kesret yüzünün merhalesinden.
Tûr olmadı bil, cezbe-i nûr ile muhakkak,
Pâk olmasa dil, cümle sivâ mezbelesinden.
Bend olmasa bir bende, şen-i Al-i Rasûle,
Zulmette kalır, nûr alamaz meş'alesinden.
Etseydi Azâzîl eğer Âdeme secde,
Düşmez idi matrûd olarak menzilesinden.
Tevfik gerek kâmile terfîka vesîle,
Bahşâylş-i Haktır, ezeli mevhibesinden.
Enfüsde bilüp bulmasa dil, nefha-i sûru,
Neşre eremez, âlem-i ten makberesinden.
Ma’nâsına dâl olmasa bu zarf-ı vücûdu,
Ma’dûd olur elfâz-ı hurûf mühmelesinden.
Nûr-i ezeli buldu «sekâhüm»le içenler,
Âdemdeki vahdet deminin meşrebesinden.
İhramı geyüp Ka’beyi kim görmedi Sâmî,
Mağfûr olamaz hacc u tavâf menkıbesinden.

Ey Kamer, Bîdârsın Niçin

Ey Kamer, tâ beseher âşk ile bîdârsın niçin,
İştiyâkın Şemse mi, her demde seyyârsın niçin.
Hâl ü şânın olmada her an televvünle ayân,
Kâh hilâl olmaktasın kâh bedr-i nevvârsın niçin.
Mİlk-i canda dil-nüvâzın hangi şehnâzdır senin,
Fers-i nûr-i dîde etmekle nigahdârsın niçin.
Reng ü bûda ser-firâz iken meyân-ı Zührede,
Ey matar-ı gonca-i gül hemdem-i harsın niçin.
Müntehâ yok mürg-i dil feryadına efgânına,
Hâlet-i firkat ile vuslatta da zârsın niçin.
Gâlibâ dürdâne-i aşktır düşen dil ka'rına,
Cûş edersin bî-sükûn mânend-i ebhârsın niçin.
Âteş-i nîrânı da hayrâne eyler sûzişin,
Ibtilâ-yı nâr-ı ekdâr ile fevvârsın niçin.
Hangi leylâ eyledi mecnûn seni meftûn seni,
Bî-ser ü pâ deşt-i hayretlerde devvârsın niçin.
Hem-nişîn-i tahtgâh-ı sadr iken lokmân-ı âşk,
Etmiyor te'sirmüdâvâ çünki bîmârsın niçin.
Sâmiyâ Tûr eylemişken nûr-i vahdet kalbini,
Izdırab-ı âşk ile ser ta kadem nârsın niçin.

Anla Ey Cân

Anla ey cân neiçiiı geldiğini kesrete sen,
Cân u dilden edesin meylini, ol hikmete sen.
Zulmet-i hecr-i cahîm, meyi-i sivâdır, fehm et,
Ârif ol anla gönül hikmet ile hilkate sen.
Du cihân zerre değil nisbet-i Zât-ı Hakka,
Kenz-i mahfîye eriş vâsıl olup vahdete sen.
Zât-ı A'lâya ki rnasrûf değil her kârın,
Sâik-ı zillet olur düşme sonu zulmete sen.
Vermedi cism ile canı sana ol Rabb-i Rahim,
Sarf edüp mahv edesin nefs ile her gafiete sen.
Vermedi göz ki anın nurunu telvis edesin,
Kudret-i hikmet-i Hakla eresin ibrete sen.
Vermedi el ki anınla edesin batş u zulüm,
Belki mu’tad edesin, bezl-i sehâ âdete sen.
Ayağı vermedi sa’y eyleyesin her kârda,
Belki her hatveni, sarf eyleyesin kurbete sen.
Vermedi dil ki melâhî diyesin her sâat,
Belki sarf eyleyesin zikr ile ünsiyyete sen.
Vermedi kalb ki harâb eyleyesin gaflet ile,
Künh-i âşk ite muhabbet edesin hazrete sen.
Vermedi bunca ömür rızk ile sıhhat, ni’met,
Mahv u ifnâ edesin sarf ederek şehvete sen.
Vermedi bunca niam kesb edesin kahr u nikâm,
Şükrün et, abd-i şekûr olmak için ni'mete sen.
La-yüad ni'metinin bir gün hisâbın ister,
Hazır ol cümle hisâb olmak için da’vete sen.
Etme varlığını meslek-i şeytânda hebâ,
Âkibet olma sezâ tard olarak la’nete sen.

Dilde mahbûb edinüp Hazret-i Hakkı dâim,
Meslek-i rahmet-i Rahmanla eriş ülfete sen.
Hazer et çıkma sakın nûr-i hudûd-i Hakdan,
Namzet olmak ise ger emelin cennete sen.
Tâatin, kurbet-i Hakk bâbına miftâh gibidir,
Sâati tâate sarf et eresin vuslata sen.
«İnne'l-insâne lefî husrin»i cân ile işit,
Düşme husrân ile ukbada sakın hasrete sen.
Bende-i nefs ü hevâ perver-cisim olma sakın,
Ki ezel, ahd ile geldin Hakk için hizmete sen.
Nîce taht sâhibinin oldu tabutu tahta,
Hakka sıdk ile kul ol kim, eresin devlete sen.
Nîce atlas giyenin olmada kaftanı kefen,
Hıl'at-i tâât-i Hakk ile eriş zînete sen.
Nîce zer-gîrlerin zerre-i hâk oldu teni,
Zer-i hâlis ederek kalbi, eriş safvete sen.
Sâmiyâ nush ederek kendini irşâd eyle,
Ermek istersen eğer tâ ebedî izzete sen

Hazret -i Bü'l-Alemeyn

Mazhar-ı cem'i cemâl Hazret-i bü'l-alemeyn,
Mihver-i nûr-i kemâl Hazret-i bü'l-alemeyn.
Ufk-i siyâdet mehi aşk-ı hakikat şehi,
Hakk âlemi dergehi Hazret-i bü'l-alemeyn.
Mahrem-i râz-ı ezel meş'ale-i lem yezel,
Sahib-i yed-i ecel Hazret-i bü'l-alemeyn.
Hârika her hâleti kudret-i Hakk kudreti,
Vahdet-i Hakk vahdeti Hazret-i bü'l-alemeyn.
Sıbt-ı celîl-i Alî rehber-i cümle velî,
Vâris-i Mustaiavî Hazret-i bü'l-alemeyn.
Mazhar-ı âyât-ı Hakk, rehber-i gâyât-ı Hakk,
Nûr-i velâyât-ı Hakk, Hazret-i bü'l-alemeyn.
Server-i her evliyâ manzar-ı nûr-i Hudâ,
Vâris-i her enbiyâ Hazret-i bü'l-alemeyn.
Nisbet-i iksîr-i cân Sâmîye kâfî hemân,
Kâ'be-i nûr-i nihân Hazret-i bü'l-alemeyn.

Gelirler Hep

Hakk vahdetine eşyâ bürhâna gelirler hep,
Ummân-ı hüviyyetden ekvâna gelirler hep.
Ol mushaf-ı aynîye âgâh ülü'l-elbâb,
Gördükçe bu envârı îmâna gelirler hep.
«Summün, bükmün, umyün» fehmetmedi bu remzi,
Vehm ile düşüp derde küfrâna gelirler hep.
Bu sûret-i hadisten, ol sırr-ı kadîm zâhir,
Hüsnün düşürür derde dermâna gelirler hep.
Iklim-i İlâhîden mâhiyyet-i imkâna,
Aks ile füyûz-ı Hakk a'yana gelirler hep.
Her zerresi eşyânın katre, yem-i Esmâdan,
Ric'at ederek asia ummâna gelirler hep.
Bu hâdis-i imkândan tathîr için, istiğfar,
Tevbe-i hakikatle gufrâna gelirler hep.
İfnâ-yı teayyündür bil refref-i mahviyyet,
Kurbet dileyen Hakka kurbâna gelirler hep.
Menzilgeh-i vâsıldır «kavseyn» ile «ev ednâ»,
Sâmî erişen Zâta pinhâna gelirler hep..

Yâ Rab Beni

Yâ Rab beni vahdet-i kübrâya eriştir,
Bu katremi nûr-i yem-i deryâya eriştir.
Tathîr ederek kalbimi emvâc-ı sivâdan,
Ol berzah-ı küll a'zam-ı esmaya eriştir.
Mahv eyleyerek perde-i sûretle hicâbı,
Dîdâr-ı cemâl Ka'be-i ulyâya eriştir.
Nîrân-ı cahîm-i hecrle yanmakta derûnum,
Külhanlarımı gülşen-i ma'nâya eriştir.
Feryâd ü figân oldu işim fasılasız hep,
Dil mülkünü enyâr-ı teceilâya eriştir.
Bu kalbimi «Tûr» eyliyerek nûr-i nihânas
«Lâ» perdesini ref ile «illâ»y_a eriştir.
Taklide beni eyleme mahkûm-i ukûbet,
Bir âşk-ı hakikat ile sevdâya eriştir.
Aslımla enîs et beni, bigâne bırakma,
Şehrâh-ı visâl künh-i müsemmâya eriştir.
Sendendir inâyet de hidâyet de saadet,
Cezb eyle beni Zât-ı Muallâya eriştir.
Dünyâ ile ukbâ da hicâb tâlib-i Hakka,
01 mertebe-i akdes-i bâlâya eriştir.
Bu âlem-i sûretle beni etme mukayyed,
Itlâk-ı ezel maksad-ı aksâya eriştir.
Sâmî kulunun her emeli senden İlâhî,
Envâr-ı rızâ mesned-i uzmâya eriştir.

Aldatmasın Sûret Seni

Aldatmasın sûret seni, sîrette dânâ ola gör,
Bend etmesin hilkatsem, sırr-ı süveydâ ola gör.
Âlem mezâhir âdeme, âdem de Ism-i A’zama,
Sa'y eyie eriş bu deme, âşk ile irvâ ola yör.
Cânâna bezi eyle canı, cân ile bu süfiî teni,
Seyr eyleyüp senden seni, Kâf ile Anka ola gör.
Hilkatlerin eşyasını, ednâsını a'lâsını,
Mazhar bulup esmâsmı ayn-i müsemmâ ola gör.
Her zerre bir vahdet-nümûd, cehd ile kıl mahv-ı vücûd,
Yol gösterir sırr-ı sücûd, kurbetle yektâ ola gör.
Sahrâ-yı kesret tendedir, deryâ-yı vahdet sendedir,
Hakkı bulanlar zindedir, âşk ile ihyâ ola gör.
Zâtında yoktur bir neseb, telvîne esmadır sebeb,
Fazlınla aslı kıl taleb, sidre-i esmâ ola gör.
Seyreyleyüb sûretleri, devreyleyüb sîretleri,
Terkeyleyüb kesretleri, vahdetle hemtâ ola gör.
Hakka’l-yakîn tevhîd ile Sâmi reh-i tefrîd ile,
Dil mülkünü tecrîd ile sırr-ı elif bâ ola gör.

Âsûde Sanırlar

Aşıkları bigâneler âsûde sanırlar,
Mecrûh gönlün âhını beyhude sanırlar.
Kudret elidir hep atılan tîğa kemankeş,
Ol cazibeyi tal’at-ı ebrûda sanırlar.
Şems-i ezelin bahş-i televvünle baharın,
Ol âl ile hâli rûh-i gül-rûda sanırlar.
Atf-ı nazarında görünen hüsn ile âni,
Mir'ât-ı mücellâda yâ âhûda sanırlar.
Derdin de devanın da hemîn menşei birdir,
Mahiyyetini hikmetli Dârâda sanırlar.
Bâzâr-ı fenâ kâr-ı Hudâ ile döner hep,
İkdâm-ı sa’yi ile tekâpûda sanırlar.
Bir pâdişehin hükmüne vâbeste emeller,
Bîvâye husûl-i emel arzuda sanırlar.
Hüviyyet-i Hakk mazharı nîrân-ı cenânın,
Bir bilmeyen ol neş’eyi Tamûda sanırlar.
Şîrâze-i imkânı eder hüsn ile tertîb,
Ol mihri koyup tîğ-i meh-i mûda sanırlar.
Suretteki revnakla cilâ, pertev-i sun’u,
Fehm eylemeyen dürr-i sadef, incüde sanırlar,
Mahiyyet-i asliyye, bulur sa’y ile tafdîl,
Noksan ameli «Meclis-i Kâlû»da sanırlar.
Bîvâye olan ilm-i tecellî-i Hudâdan,
Sâmî-i kemâlâtı sühan-gûda sanırlar.

Zarımız Yoktur

Gam-ı dilsûz-i aşktan puhtegânız, zarımız yoktur,
Gönüldür gonca-i vahdet, o gülde harımız yoktur.
Ezelden tahtgâh-ı dilde verdik bir şehe ikrar,
O hüsne âşıkız bir başka yâr-i hünkârımız yoktur.
Şühûd ettik kıyâm-ı ziüü nûr-i âfitâb ile,
Anmçün bezm-i vuslatta rakîb, ağyârımız yoktur.
Olunca bahr-i vahdet lücce-i aşkında müstağrak,
Nihân olduk ism-i resm ile kayd-ı varımız yoktur.
Bu bâzâr-ı fenâda eyleyib hüviyyeti taklîb,
Bakâ ender bakâdan başka türlü kârımız yoktur.
Ezel evvelde «Hû» âhirde «Hû» zâhirle bâtın «Hû»,
Sivâya, fi’l-i dilde, âid ü izmârımız yoktur.
Hakîkat bezmine mahviyvet ile ma'nevî erdik,
Anmçün sûret ü elvân ile bâzârımız yoktur.
Canı, cânâna bezi ettik, hayât-ı câvidân içün,
Derûn-i cândan ayrı gayri bir yârimiz yoktur.
Burâk-ı âşk ile seyyâr-ı kuy-i lâ-mekâmz biz,
Ne dünyâda ne ukbâda bizim efkârımız yoktur.
Hüviyyet kenzini Sâmî bulup milk-i derûnunda,
Eriştik sermedi ikbâle kim idbârımız yoktur.

Dîdârını Seyreyleyen Göz

Dîdârını seyreyleyen göz mâsivâ görmez olur,
Mûr-i cemâl-i Zâtına hayrâneler doymaz olur.
Tâlib olan vuslatına âşık olur Hazretine,
Gönlü gözüne mâsivâ perdesini koymaz olur.
Pervâne-i sûzân olan dîvâne-i hayrân olan,
Aşkın ile âteşlere düşse yanup duymaz olur.
Hâr-ı sivâdan geçene firdevs-i vahdet açılır,
Bezm-i visâlin gülşeni dâim açar solmaz olur.
Can kıblesi cânânenin dîdârıdır dilde mütiâm,
Her an edüp rûhu tavâf Hacdan geri gelmez olur.
Dünyâ ile ukbâları hûr-i cinân tûbâları,
Müştâk-ı dîdârın olan, arzu emel kılmaz olur.
Hakkın sıfatında bakâ bulup özünde mehiikâ,
Sırr-ı arei hâl okuyup kil ile kâi bilmez olur.
Âgâh olan envârma bakmaz celâl nârına,
Sâmî olursa lahza dür hicrân ile gülmez olur.

Her Gördüğün Leylâ Görür

Mecnûn olan meftûn olan her gördüğün Leylâ görür,
Hakk âşıkı aşkın göziyle kudret-i, Mevlâ görür.
Âlemde herkes âşinâ cinsiyle olmuş mübtelâ,
Ednâ olan ednâ görür a'la olan a'lâ görür.
Doğsa gönülde nevhilâl bedr olsa bulunca kemâl,
Her an ü her sâat bîzevâl şems ile tecellâ görür.
Vahdetnişîn-i bezm-i Hakk tevhîd ile olup sebak,
«La» dan geçer açar şafak vuslat bulup «illâ» görür.
Mah vetmeyenler özünü işitmeyenler sözünü,
Keşf etmeyenler yüzünü noksan olan şehlâ görür.
Cân dîdelerini açan cânân illerine uçan,
Ağyâr ile yâri seçen yarın değil hâlâ görür.
Sâmîye ihsân etti Hakk vuslatı âsân etti âşk,
Her zerreye nûr ile bak her mazharı bâlâ görür..

Muhammed.. Ahmed Görünür

Şems-i nûr-i ezel imkânla mümted görünür,
Ehadın mazharı vâhidle müebbed görünür,
Nûr-i mir'atta cemâl-i samed ferd görünür.
Cümleden-Ahmed, Mahmud u Muhammed görünür.
"Kul hüvellah ehad" mazharı Ahmed görünür

Sırrı feth-i Fatiha mihver-i Kur'ân-ı Mübin
Â'zam kenzi Hudâ rahmet-i mutlakla güzîn
Nûrudur zâhir olan esfel ü a'lâdan hemin
Cümleden-Ahmed, Mahmud u Muhammed görünür.
"Kul hüvellah ehad" mazharı Ahmed görünür

Hayy-u Kayyum ile "Hâ Mîm" meh nûr-i "Tâ Hâ"
Hakk ile halka tecellisi "Elif Lâm Mîm Râ"
Gösterir künhi hakikatla bunu hep eşya
Cümleden-Ahmed, Mahmud u Muhammed görünür.
"Kul hüvellah ehad" mazharı Ahmed görünür

Bû Cehl dîdesi görmez ezelî a'mâdır,
Nûr-i sıdk ile şuhûda erişen bînâdır,
Cümle âlem «Şeh-i Levlâk» ile hep mebnâdır.
Cümleden Ahmed, Mahmûd ü Muhammed görünür,
«Kul hüvellah ehad» mazharı Ahmed görünür.

Gel ledün mektebine aşkla keşf eyle sebak,
Âlem-i nûra eriş görüne tâ pertev-i Hakk,
Can gözün, nûr-i Hudâ ile açıp, canla bak,
Cümleden Ahmed, Mahmûd ü Muhammed görünür,

«Kul hüvellah ehad» mazharı Ahmed görünür.

Cem-i Sıddîk fark-ı Fârûk'u bulanlar gördü,
Cem ü fark nûrunu cem' ile bilenler gördü.
Murtazâ ilmini mîrâs alanlar gördü,
Cümleden Ahmed, Mahmûd ü Muhammed görünür,
«Kul hüvellah ehad» mazharı Ahmed görünür.

Cümle zerrâta odur mihver âlem-i âdem,
Zât, Sıfât kenzine ol mazhar-ı a'zam, akdem,
Sırr-ı sârî-i Hudâ Sâmî Habîb-i Ekrem,
Cümleden Ahmed, Mahmûd ü Muhammed görünür,
«Kul hüvellah ehad» mazharı Ahmed görünür.

218 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Gönül Dâim Münevverdir

Hayâl-i mâh-medânnia gönül dâim münevverdir,
Benim vîrâne gönlüm kenz-i aşkınla muammerdir.
Dü müigânın hilâliyle müzeyyen mülk-i dil dâim,
Kamer taklîd için seyrâne çıkmış reşk-i âverdir.
Şemîm-i bûy-i sünbül zülfün eyler nâfeden fariğ,
Gözün âhû, kamer hüsnün, sabâ zülfün muanberdir.
Yed-i kudret ne hârik eylemiş tertîb-i evsâfın,
Muattar dâne-i fülfüllerin her biri ülkerdir.
Şeh-i hüsn-i melâhatte nazîrin görmemiş gözler,
Dehânın hokka, yâkût-i kelâmın ayn-i gevherdir.
Hısâlin cümleye fâik melekler hüsnüne âşık,
Kemâlin her mehâsinde bedâatlerle dilberdir.
Kitâb-ı kudret-i hüsnün eder âşk dersini ta'iîm,
Hurûf-i besmele nakş-ı cemâlin dilde ezberdir.
O nisbet ruhumu teshîr etti aks-i endâmın,
Hayatından geçip her emrine her an müsahhardır.
Düşüp hayretelere Sâmî, serâzâd oldu râhmda,
Visâlinle münevver nâr-ı hecrinle mükedderdir.

Bahş Eder

Kâkülün subh-i nesîmiye sabâhat bahş eder,
Ruhların sîne-i simine melâhat bahş eder.
Sâye saldıkça hırâmân-ı nihâl-i kâmetin,
Reng ü budan güllere nûr-i taravet bahş eder.
Zehre-i hârikhümâ hüsnün hayâl-i pertevi,
Mürg-i rûha nağme-i âhtan fesahat bahş eder.
Hâle-i nûr-i musaffâ pertev endâztal'atin,
Bir nazarda çeşme, bin dürlü taravet bahş eder.
Âfet-i yektâ mısın, âlem, esîr-i hâietin,
Vâdi-i aşkın ser ü candan ferâğaî bahş eder.
Sende cem' olmuş meânî-i hüsn âyetleri,
Levh-i dilde aks-i i'câz-ı kitabet bahş eder,
İltihâb-ı aşka ettikçe sadâkat perveri,
Sâmî istiğnâ ile her dem felâket bahş eder.

Sırr-ı Beytullah Budur

Zâtına fânî olup er, sırr-ı Beytullah budur,
«Semme vechullah»ı bul kim sırr-ı haccullah budur.
Okuyup ders-i ledün bul, dört kitabın remzini,
Noktayı fehmeyle andan, ilm-i ilmullah budur.
Sırı-ı Kur’ân, sırr-ı ekvân, cümlesi âdemdedir,
Âlem-i kübrâdır âdem a'zam ismullah budur.
Cümleden fânî olup nâr-ı sivâdan ol halâs,
Nûr-i zâta hemdem ol sırr-ı Halîiullah budur.
Rütbe-i kurb-i nevâfilde tecellî bula gör,
«Tûr» ola cismin bugün sırr-ı kelîmullah budur.
Esfel ü a’iâ makâmâtı, vücûdunda senin,
Düşme gel esfel makâmâta sırâtullah budur.
Sırrını lâhûta erdir, cennet-i irfanda sen,
Geç celâlî perdesinden, gör cemâlullah budur.
Âyine et kalbini Sâmî, cemâl-i vahdete,
Bî-cihet dilden görünsün, «semme vechullâh» budur.

Halvetîyem Celvetîyem

Halvetîyem kesretim vahdet ile pinhân olur,
Celvetîyem vahdetim kesret ile ummân olur.
Kâdirîyem sırr-ı kudret sırrıma eyler zuhûr,
Nakşibendem nakş-i kalbim «külle yevmin şa’n» olur.
Hem Rufâîyem bana semm-i nüfûs etmez eser,
Sırr-ı Bektâşem dilimde on iki seyrân olur.
Câmi-i na't-ı celâl vasf-ı cemâl Bayrâmîyem,
Hem Düsûkîyem ki vahdet-i şems-i dil tâbân olur.
Şâzelîyem kim harîm-i hazretin seyyârıyem,
Bedevîyem sırr-ı Hazret sırrıma feyzân olur.
Mevlevîyem kim külâh-ı istikâmet lâbisem,
Ravza-i hadrâ-yı dil, dil-besteye atşân olur.
Sünbülîyem sünbüiistân-ı hakîkat nisbetim,
Cezbe-i zâtî burakı şu’be-i Şa’bân olur.
Hep tarikat sırrını iâbis olur ruhum gehî,
Gâh vahdet bahrına gark cümleden uryân olur.
Almışım bu nisbeti şeyhim Şücâu’ddînden,
Nisbet-i kudsiyyesi mecmua-i pîrân olur.
Cümle pîrân sırrını Sâmî Niyâzî bir bilüp,
Pîr-i Uşşâkîde bul aşkı, bulan sultân olur.

222 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Görenler Âfet-İ Hüsnün

Görenler âfet-i hüsnün derûnundan figân ister,
Tahammül etmeğe mehrû-yi bî-hemtâya cân ister.
Visâl-i iltifât-ı hüsnüne müştak olanlar hep,
Ne ten ister, ne cân ister, ne hür u ne cinân ister.
Letâfet her hüsünde lâzım u mülzem gibi, lâkin,
Şerâr-ı câzib-i âşk olmağa bir başka ân ister.
Mezâyâ-yı cemâlin vâsıfı hâmûş eder dâim,
Görünce hüsnünü lâl olmayan nâtık dehân ister.
Tenezzül eylemez her menzile Ankâ gibi aşkın,
Sadef mânendi sâf aşık dilinde âşiyân ister.
Sütûr-i ders-î aşkı mekteb-i hüsnün eder ta'lîm,
Anınçün mürg-i dil hüsnün gibi birgülsitân ister.
Ne gam açsa dil-i uşşakta Sâmî gül gibi yâre,
Sadâkatten gönülde şâhid-i aşka nişân ister.

Nûr-İ Tevhîdden Cilâ İster

Tecelliyyâta dilde nûr-i tevhîdden cilâ ister,
Şühûd-i nûr-i vahdet pertev-i dâd-ı Hudâ ister.
Vücûd iklîmini seyr u temâşâ etmeğe bir bir,
Tavâf-ı ka'be-i ma'nâ delil ü rehnümâ ister.
Dili, dîdâr içün dildâre hasr etmezse bir âşık,
Saçılmaz vech-i pâkin nûru, nûr-i ıstıfâ ister.
Gam kurbân ile buldu bulanlar kurbet-i Hakkı,
İkilikten haiâs oimak için bezi ü feda ister.
Salât-ı «semme vechuilah»a ermekçün derûnunda,
Olup mezkûrla kâim, kâmet-i mahv u fenâ ister.
Enâniyyet hicâbından geçirmekçün bu imkânı,
Cihâd-ı ekber-i nefs ile takvadan asâ ister,
Aref sırrıyla ma’rufa uruc etmek için rûhu,
Merâtibden metâlibden hurûc u irtikâ ister.
Hilâl olsa gönül şems-i tecelliyyâta ey Sâmî,
Ne cân u ne cihân ister, heman vasl-ı ükâ ister.

Can Mülküne Cânân Arar

Bilmez aref sırrın gönül can mülküne cânân arar,
Gafletlere seylâb olup hem rahmet-i Rahmân arar.
Girip ledünnî mektebine olmadan tilmîz-i âşk,
Ilm-i veraset bilmeden elfâz ile irfân arar.
Âdâb-ı erkândır sebep tahsîl-i hikmetle edeb,
Bilmez saray âdâbını ol kurbet-i sultân arar.
Her zerreyi etmiş nişân vahdetime ol bînişân,
Görmez o vahdet nûrunu, zahir iken burhan arar.
Yokluk ile pâk olmadan âşk mülküne hâk olmadan,
Mir'ât-ı kalbi silmeden ol ravza-i Rıdvân arar.
Hakk şifresidir gördüğün rü'yâ ayarındır senin,
Kendi kitâbın terk edip Hakk yoluna fermân arar.
Bil derd-i aşktır cezbe-i seyyâr-ı mülk-i müntehâ,
Derde devâ âşk olduğun bilmez meğer derman arar.
«A'dâ adüvvük nefsüke» buyurdu Fahru'l-Mürselîn,
Nefsine olmuşken esîr hâlâ niye düşman arar.
Iblîse rehberdir hevâ karin olan bulmaz devâ,
Hicâb iken hep mâsivâ ayrıca bir şeytân arar.
Hakka diler isen delîl aslın bulup olmak asîl,
Pervâneden al ibreti bir şem'a-i tâbân arar.
Kimin ki kalbidir sadef tâ ezeli bulmuş şeref,
Hakkı eder dâim hedef ol katre-i nîsân arar.
Sâmîye aşktır rehnümâ âşk ile mahv olur sivâ,
Âşk ile meczûb-i Hudâ Hakk bezmine seyrân arar.

Kasîde- i Muhammedîyy e

Ezel Mahbûb-i Sübhânî Muhammeddir Muhammeddir,
Ebed matlûb-i rahmani Muhammeddir Muhammeddir.

Cemâli «cirme mücellâ kemâli «mîm»ine me'vâ,
Nevâli nûruna mebnâ Muhammeddir Muhammeddir.

Rumûz-i gaybına bürhân turûz-i aynına a'yân,
Künûz-i mülküne sultân Muhammeddir Muhammeddir.

Hitâb-ı nassı «a'taynâk» nikâb-ı hassı zât-i pâk,
Medâr-ı rütbe-i levlâk Muhammeddir Muhammeddir.

Nübüvvet bezminin sadrı risâlet şemsinin nuru,
Şefâat lutfunun bahri Muhammeddir Muhammeddir.

Mücessem nûr-i yezdânî muazzam sırr-ı sübhânî,
Yüzü mir'at-ı rahmânî Muhammeddir Muhammeddir.

Harîm-i Leyle-i Isrâ nedîm-i vuslat-ı Mevlâ,
Mukîm-i vahdet-i kübrâ Muhammeddir Muhammeddir.

Ulâya eyleyen mi'râc kamû imkân ona muhtâc,
Risâlet bezmine sertâc Muhammeddir Muhammeddir.

Cihandır aşkına meczûb kapûsu âleme matlûb,
Hudâya âşık u mahbûb Muhammeddir Muhammeddir.

226 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Bütün âlemlere maksûd Habîb-i lemyezel Ma’bûd,
Delil-i cümle-i mevcûd Muhammeddir Muhammeddir.

Saadet nûruna kâsim şefâat bezmine hâkim,
Risâlet tahtına hâtim Muhammeddir Muhammeddir.

Kime erse anın aşkı bulur ol Sâmiyâ Hakkı,
Şefi' olan bütün halkı Muhammeddir Muhammeddir.

Vîrâne Gönül

Vîrâne gönül ancak hüsnünle olur ta'mîr,
Zulmetgeh-i ahvâlim mîhrinle olurtenvîr.
Müstağnî-i gülşendir ebrûyine üftâde,
Gülçehre-i hüsnünden anberler olur ta'tîr.
Gördün mü bu nisbette âşkin ile sûzânı,
Çeşmimden eder dâim hûn-i ciğerim taktir.
Pervâne gibi gönlüm nârın ile ülfette,
Nûrunla mülakatı ümmidim eder tebşir.
Aşkınla perişanım yok derdime dermanım,
Mihnetle geçer âmm, kâr etmedi bir tedbîr.
Hüsnün şeh-i hûbândır Mm-i dile hâkim,
i'câz-ı mehâsindebîr hârika-i teshîr.
Bu rütbe azâb-ı dil dûzahta aceb var mı,
Te'sîf-i gam-ı aşkı mümkün mü olurta'bîr.
Selb etti irâdâtı hep dâire-i dilden,
Pergâr-ı hayâlim hep hüsnünde eder tedvir.
Aşkın ile vîrânım ben bî-cân ü cihanım ben,
Candan da cihandan da ettin beni sen tehcîr.
Sensin emelim, kâşâne-i kalbim tahtındır,
Bu rütbe vefâdârın ahvâlini et takdîr.
Âşk dersini bilmezse mümkün mü ola agâh,
Hüsnündeki bî-gâyet âyetlerini tefsir.
Leylâ-yı hayalimdir misk-i dilime Sâmî,
Mecnun-i cemâl ettin cennetle beni teshîr.

228 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Nokta-i Hüsnün

Nokta-i hüsnün kadd-i bâlâterini «nûn» eder,
Tal'at-i ebr u hilâlin cümleyi meftûn eder.
Nurdan mihrâb çü vechin Ka'be-i Ulyâ gibi,
Hâl-i aşkiyle tavâf edenleri mecnûn eder.
Gamze-i müjgânına etmez tahammül sineler,
Her nazarda yârelerle yâreler pürhûn eder.
Anber-i zülf-i siyahından doğan ol cebîn,
Titreyen necm-i fuâdı nûr ile meşhûn eder.
Hokka-i yâkût dehânından çıkan cevher edâ,
Her sadetten dökülen dürdâne kadrin dûn eder.
Sîne-i billûru, bir ayîne-i endâm-ı âşk,
Cezb eder hersûreti Sâmî, dili mağbûn eder.

İstersen Eğer

Cilvegâh-ı tûr-i Hakkı bulmak istersen eğer,
Kalbinin çâr kuşesini Arş-ı Rahman edegör.
Kenz-i mahfî, sırr-ı Zatî, unsur içre gizlidir,
Genc-i rûhu bulmak için nefsi vîrân edegör.
Sırr-ı Mansûr ister isen mahv-ı evsâf eyleyip,
Dâra berdâr olmağa bu canı meydân edegör.
Varlığından geçmeyenler ermediler Zâtına,
Vasl-ı cânân ister isen cânı kurban edegör.
Mürşide vâsıl olan canda buluptur Zâtını,
Cenneti, kalbî şuhûd içinde hayrân edegör.
Kalbi ey Sâmî Niyâzî «semme vechüllah» edüp,
Sırr-ı sırrullahı kalbin içre pinhân edegör.

Sanma Gelen Bu Âleme İnsan

Sanma gelen bu âleme insan gelir insan gider,
Enfüste mi’râc etmeyen nâdân gelir nâdân gider.
Sen çünki âdemzâdesin sırr-ı kerem sırrındadır,
Ademllğe eremeyen husrân gelir husrân gider.
Çünki seni zâtı içün halk eylemiştir Tanrı çün,
Zâtına erenler bugün sultan gelir sultan gider.
Cûş eyledi deryâ-yı zât, devr eyledi zât ü sıfât,
Vasfını zâta erdiren irfân gelir irfan gider.
Esrâr-ı zâtiye erip kalbi haremgâh eyle kim,
Ihrâm-ı kudsî bulmayan uryân gelir uryân gider.
Bulup bugün mürşid-i cân anla nedir cân ü cihan,
Mürşide erişmeyen hayran gelir hayrân gider. .
Gör vahdet-i kübrâyı sen mir'ât-ı kesretten hemân,
Canında cânı bulmayan bî-cân gelir bî-cân gider.
Çün küntü kenzinde Hudâ, zâtını pinhân eyledi,
Zât-ı nihâna erişen pinhân gelir pinhân gider.
Sâmî Niyâzî katre-i sırrında ummân bulmayan,
Deryada mâhiler gibi atşân gelir atşân gider

İrfanı Bilmez Kandedir

Nefsin idrâk etmeyen irfânı bilmez kandedir,
Hilesinden geçmeyen şeytânı bilmez kandedir.
Çâr unsur kal'asın feth etmeyenler zikr ile,
Rûh içinde hükmeden sultânı bilmez kandedir.
Mürşide teslim olup terketmeyen inkârını,
Vâdi-i taklîddedir, îmânı bilmez kandedir.
Bu teayyün perdesin çâk etmeyenler zikr ile,
Katresinden kurtulup ummânı bilmez kandedir.
Fakr-ı fahrinde gınâ-yı mahv-ı sarfı bulmayan,
Tâ ezelden kenz-i bî-pâyânı biimez kandedir.
Arş-ı kalbini tecellîgâh-ı Rahmân etmeyen,
«İstevâ» sırrındaki mihmânı bilmez kandedir.
Rûh ile mi'râc edüp kim olmaya aslü'l-usûl,
Sırr-ı ahfâsındaki seyrânı bilmez kandedir.
Derd-i nefs ile marîz kalbe devâ-cû olmağa,
Feyz-i rûhu bulmayan dermanı bilmez kandedir,
Âyinei faslında aslını temâşâdan garîb,
Ömrü beyhûde geçer cânânı bilmez kandedir.
Mâyede Sâmî Niyazi nûr-i vahdet bulmayan,
Ka'be-i sırrındaki erkânı bilmez kandedir.

232 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Ruhumda Tersim Eyledi

Ruhumda tersim eyledi berk-ı hayâlin hâleler,
Te'sîr-i aşkından çıkar feryâd ü efgârr nâleler.
Nûr-i cemâlin hasretinden derde oldum mübtelâ,
Sinemde açtı çeşme-i hûnâbe emsâl lâleler.
Ekber-i azâb-ı firkatin, nâr-ı Cahîmi geçti yâr,
Çeşmimden akareşk-i hûndan dâima şelâleler.
Âteş midir hüsnün yakar pervâne-veş cân atanı,
Mecrâ-yı aşkın ile açmış ateşîn seyâleler
Meczûb-i aşkî Sâmîyâ tâ ezelî hayrânesi,
Aşka fedâ edüp dü kevni, âşk olur nevaleler.

Maksûd Özünü Âdem Etmektir

Cihâna gelmeden maksûd özünü âdem etmektir,
Müsemmâ içre mazhar ismini hem a'zam etmektir.
Geçüp suretle ma'nadan saray-ı sırr-ı a'lâya,
Derûn-i dilde dildâre dilini mahrem etmektir.
Bu iklim-i derûnu, nefs elinden ieth edüp bir bir,
O milk-î ma'nevîde rûhu Sultân Edhem etmektir.
Mutahhar eyieyüp kalbi dü âlem iltifâtından,
Sarây-ı beyt-i vahdet, Ka'be ile Zemzem etmektir.
Görünmez dide-i aşka sivâlar lâkin «illâ hû»,
Mea'llah'a erüp sırrını Hakla hemdem etmektir.
Bu nâsût âleminden eyieyüp lâhûtuna avdet,
Visâlüllah ile Sâmî dilini hurrem etmektir.

Ey Merd-i Meydan-ı Hakîkat

Ey merd-i meydân-ı hakîkat, ver haber, Ankâ nedir,
Ol lâmekânın Kâfına vâkıf olan yektâ nedir.
Efvâc ile bin sân olan emvâc-ı bî-gâyet iken,
Zâhirle bâtın bahrına girdâb olan deryâ nedir.
Şark ile garbı cem’ eden ol âfitâb-ı bî-zevâl,
Kimden tecellî eyledi, mazhar olan esmâ nedir.
Bezm-i hakikatten nasîb aldınsa gerçekten eğer,
Mescûd-i kerrûbî olan Âdem nedir, Havvâ nedir.
Tevhîd-i ef’âl ü sıfât ekber kerâmet Âdeme,
Mu'ciznümâ-yı âlemîn îsâ nedir Mûsâ nedir.
Bir katrede olmuş nihân, deryâ-yı kesret görünen,
Cümle nükûşu cem’ eden ol nokta-i kübrâ nedir.
Mahv-ı izâfet eyleyüp erdinse «bâ»dan noktaya,
Ders-i ledünnî mektebinde «men aref»le«bâ» nedir.
Çünki nıcab-ı vasl-ı Hakk, sâiik olana «lâ» imiş,
«Lâ»dan kinâye edilen ma'nâ nedir, «illâ» nedir.
Cennetleri seyreyiedinse milk-i ma’nâda eğer,
Her semtini gark eyleyen ol kâmet-i Tûbâ nedir.
Mi’râca tecrîd deminde bî-cihet erdin ise,
Ednâ nedir a'lâ nedir hem sırr-ı «mâ evhâ» nedir.
Hüdhüd Süleyman rehberi mûrile hikmet neşr eden,
Mülkünde hükmüne sebeb ol hâtem-i imza nedir.
Rükn-i bakâ-billâh ile beyt-i fenâ-fillâh ile,
Vahdetnişîn-i kibriyâda kubbe-i hadrâ nedir.
Kur'ân-ı tenzîli ile tekvîni buldunsa eğer,
Bahr-i rumûz-i Fatiha ile «Elif Lâm Râ» nedir.
Saliklere dünyâ nikab, ukbâ hicâb olmuş iken,
Vahdet mehiyle ref olan zulmetteki ma’nâ nedir,

ihram zebh ile tavâf-ı seba'i erkân ile,
Esmâ yolunda vâdi-i sahra nedir deryâ nedir.
Sâmî yüzünü ol edüp birde karar etmiş ise,
Aynında ğayn'a erişen insân-ı müstesnâ nedir.

Zümre-i Fırka-i Nâcî

Meyveli olan ağacı,
Yaprakla dalı gösterir.
Zümre-i Fırka-i Nâcî,
Olanı, hâli gösterir.

Dünyâya gelenler sefer,
Etse gerektir serteser,
Devr ederek şems ü kamer,
Hep intikâli gösterir.

Mest-i meyi ile bî-şuûr,
Âşk neş'esiyle pür sürür,
Ma'şûka bend oimuşdürur,
Renginde âli gösterir.

Sadefse dürr yekta mıdır,
Nisanda müstesna mıdır,
Ankâ mıdır karga mıdır,
Hep perr ü bâli gösterir.

Tenden sudûr eden hatâ,
Candan gelir bu surete,
Noksan olanın sertâ,
Fi'li, vebali gösterir.

Kimden gelir aceb bu ses,
Kim aldıran sana nefes,
Hangi mürğundur bu kafes,

Nutku makâli gösterir.

A’zâya hâkim baş mıdır,
Dil cezb eden göz, kaş mıdır,
Ma'nâ şehi nakkâş mıdır,
Serden hayâli gösterir.

Deryaya salsa nehr-i âşk,
Girdaba dolsa bahr-i âşk,
Dil mülkü olsa şehr-i âşk,
Bedr visâli gösterir.

Âşk ile varlık kâfim,
Mahv eylese evsâfını,
Mir’ât-ı sîne safını,
Mihr-i cemâli gösterir.

Âdem isen râhın nedir,
Âlem isen mâhın nedir,
Şâm ü seher âhın nedir,
Şemsi zılâli gösterir.

Sâmî rumûz et mahreme,
Fâş olmasın nâ-mahreme,
Edilen secde Âdeme,
Bir sırr-ı âlî göstetrir.

Devam et zikr-i Mevlâya

Devam et zikr-i Mevlâya hayât-i câvidanııktır,
Sehâvet, merhamet mahlûk-ı Hakka, hânedanlıktır.
Rızâdan etmesin mahrûm, azâb-ı nâr ile mahrum,
Hevâ-yı nefsi mağlûb et hakikat pehlivanlıktır.
Ezâ etme cefâ etme hakaret etme bir ferde,
Umûma hüsn-i hizmet, hüsn-i niyyet müslümanlıktır.
Haris ol tâate sâatleri fevt etme beyhûde,
Kanâat eyle dünyâ kılletine kâmranlıktır.
Riyâ etme sakın ehl-i hulûs ol cümle kârında,
Riya, şirk-i hafi hüsrân-ı a'zamla viranlıktır.
Gönül ufkunda sönmez bir güneştir dîn ile imân,
Diyânet kadrin bil, nâdânların sonu karanlıktır.
Saadettir, hayâtı Hakk yolunda bezi ü sarf etmek,
Sivâda ömrü mahv etmek hem iflâs hem ziyanlıktır.
Kişiyi, sû-i ahlâkı, yakar nâr-ı kasâvetle,
Güzel huy iki âlemde saâdet şâdümanlıktır.
Hakk ile Hakk olan vâsıllları bulmak olur devlet,
İki âlemde Sâmî, âşk-ı Hakk kenz-î nihânlıktır.

Vasi İle Âbâd Olur

Aks-i mihrin nûru, dil âyînesinde nâr olur,
Canfezâ ânın ile, cism ile cân btmâr olur.
Goncalar reng-i ruhunla şermsârındir senin,
Zülf ü müigânın derûn-i sînem içre hâr olur.
Vasi ile âbâd olur milk-i dil-i üftâdegân,
Mürğ-i ruhum kurbetlnle mübtelâ-yı zârolur.
Nokta-i ânın hayâli rûhta tasvir olalı,
Akl ü fikrim mihver-i aşkın ile pergâr olur.
Nâvek-i çeşmânına dildâdeler olmaz rehâ,
Tîğfeşân-ı rişte-i dîdâr ile berdâr olur.
Ülker-i seyyâr-ı hüsnün mahremi üftâdeler,
Cevv-i eflâk hayretinde âşk ile tayyâr olur,
Lâlezâr oldu derûnum yâre-i sadpâreden,
Dîdeden hûnâb-ı eskim kandan ebhâr olur.
Sadme-i aşkınla bîtâb Sâmî'ye rahm et şehâ,
Her nigâhın, câna bin te'sîr ile mismâr olur.

Mahbûb-i Rahmân görünür

Aç gözün bak mülk-i câne, anda cânân görünür,
Avîne kıl kalbini kim, gizli sultan görünür.
Arş u ferş ile semâdan sırr-ı Yezdan görünür,
Cümleden nûr-i hüdâ Mahbûb-i Rahmân görünür,
Ahmed-i Mahmûd Muhammed nûr-i Sübhân görünür.

Vech-i pâkin nûr-i Rahmân, mazharın a'zam senin,
Pertevinle kıblegâh oldu şehim Âdem senin,
Tâ ezel pervanedir envârına âlem senin,
Cümleden nûr-i hüdâ Mahbûb-i Rahmân görünür,
Ahmed-i Mahmûd Muhammed nûr-i Sübhân görünür.

Sâye-i nûrunla halk oldu semâvât ü zemîn,
Hâkim oldu hâk-i pây-i akdeseCibrîl Emîn,
Kâinâta nûrun oldu rahmeten lil'âlemîn,
Cümleden nûr-i hüdâ Mahbûb-i Rahmân görünür,
Ahmed-i Mahmûd Muhammed nûr-i Sübhân görünür.

Her güzellerden güzel kıldı seni ol lemyezel,
Taht-ı eyvân-ı risâlette nazîrin bîbedel,
Meşrık-ı gaybmla eyledi zuhûr şems-i ezel,
Cümleden nûr-i hüdâ Mahbûb-i Rahman görünür,
Ahmed-i Mahmûd Muhammed nûr-i Sübhân görünür.

«Alleme'l-esmâ» hakâyık levhisin, irfan senin,
«Lî maa'llah» halvetinde vuslat-ı Rahman senin,
Zahirin halk, bâtının Hakla haremgâh, şân senin,
Cümleden nûr-i hüdâ Mahbûb-i Rahman görünür,

Ahmed-i Mahmûd Muhammed nûr-i Sübhân görünür.

Nûr-i Hakkın maksemi sırr-ı Ebu'l-Kâsım humâm,
Çünki mihrâb-ı visâlüllaha bir sensin imâm,
Yaratıldı, nûr-i zatınla kuruldu hep nizâm,
Cümleden nûr-i hüdâ Mahbûb-i Rahmân görünür,
Ahmed-i Mahmûd Muhammed nûr-i Sübhân görünür.

Akl-ı külsün, rûh-i külsün sen ezellerden beri,
Ey resûller mürseli, peygamberân peygamberi,
Nûr-i zâtın ism-i a'zam, mümkinâtın mihveri,
Cümleden nûr-i hüdâ Mahbûb-i Rahmân görünür,
Ahmed-i Mahmûd Muhammed nûr-i Sübhân görünür.

"Küntü kenz"in hikmetisin cümle halka rahmeti,
Kâinâtın hilkatine sensin ancak illeti,
Ümm-i esmasın bütün eşyâ, zuhûrun sûreti,
Cümleden nûr-i hüdâ Mahbûb-i Rahmân görünür,
Ahmed-i Manmûd Muhammed nûr-i Sübhân görünür.

Nûr-i feyyâz-ı ezelsin âlemîne bîaded,
Etme mahrûm Sâmîyi ey mazhar-ı nûr-i Ehad,
Kutb-i dâimsin ki her zerrâta sendendir meded,
Cümleden nûr-i hüdâ Mahbûb-i Rahmân görünür,
Ahmed-i Mahmûd Muhammed nûr-i Sübhân görünür.

Dervişlerin Amelleri

Dervişlerin amelleri şerîat-i Rahman olur,
Ef'âl ile ahvalleri tarîkat-i Kur'ân olur.
Dervişlerin hep âdeti gece gündüz Hakk tâati,
Zâyi' etmezler sâati ticâret-i Sübhân olur.
Derviş olanın yolları firdevs-i âşk menzilleri,
Zikr eder dâim dilleri tâ beseher nâlân olur.
Derviş olanın kemâli terk eylemek mülk ü mâli,
Maksudları lâyezâlî bir mülk-i bîpâyân olur.
Derviş olanların kârı Hakkın ezkâr u efkârı,
Garaz ivazlardan ârî, ihlâs ile yeksân olur.
Derviş olan uşşak-ı Hakk, ahlâkları ahlâk-ı Hakk,
Meczûb-i Hakk müşîâk-ı Hakk matlubları Yezdan olur.
Dervişlerin kalbi derya sığmaz kibr ile riya,
Matlûblarıdır kibriyâ kibr eyleyen şeytân olur.
Dervişlerin Hakka şükrü ni'mete mihnete sabrı,
Ünsiyyeti Mevlâ zikri, hâlî değil her ân olur.
Derviş olur, alanlar dest, nisbet ile olurlar mest,
Verdikleri Bezm-i Elest ahd üzre imtihân olur.
Dervişlerde yoktur gaflet gaflet eden bulmaz vuslei,
Eylemişler candan rihlet kurbet için kurban olur.
Derviş oian âşık gerek âşk ile hep yanık gerek,
Hakk yoluna sâdık gerek gönülleri tâbân olur.
Derviş her an şerîatte, kalbi hayran tarikatta,
Rûhu tayrân hakikatte alemleri irfan olur.
Dervişlerin yüzü halktır özü haktır sözü hak tır,
Tarîkatte izi haktır derviş Hakka revân olur.
Dervişler Ehl-i Beyt kolu Hakka gider yoldur yolu,
Allah, Muhammed'le Ali canlarına cânân olur.

Derviş biner Hakk fülkine geçer hakikat mülkine,
Girip erenler silkine Hakk bezmine mihmân olur.
Dervişlikten maksûd merâm, marifet-i Rabb-i enâm,
Evliyalar derviş tamam her sözleri bürhân olur.
Derviş olur mu her adam terk etmek gerek dü âlem,
Teclis-i ism-i a'zam sırlarına seyrân olur.
Derviş neye etse nazar Hakk'tır şühûdu serîeser,
Sâmî edüp seyr ü sefer katra iken umman olur.

Cümle Ekvân Sendedir

Sûretâ suğra vücûdun cümle ekvân sendedir,
Bir imâretgâh-ı Haksin sırr-ı insân sendedir.
Süllem-i irfân gerektir ma'rifet ma'rûfuna,
Enfüs içre merâtib kenz-i pinhân sendedir.
Perde-i imkân-ı mahviyette mânend-i hilâl,
Seyr-i seyrân et derûnu şems-i tâbân sendedir.
Akrabiyyet sırrıdır tevhîd-i zâtın lem'ası,
Kıl musaffa kalbini mir'ât-ı Rahman sendedir.
Secde-i ifnâ-yı nâsût kurbet-i Hakk umdesi,
Derd-i âşk dermân-ı Hakk'tır derde dermân sendedir,
Dâm-ı mekr-i dû cihâna düşme «illâ Hû»yu bul,
Per açıp zâhirle bâtın, sırla tayrân sendedir.
Zulmet-i tende hayât-ı mâ-i kudse tâlib ol,
Şem'i cem'i cezb-i şevk ile fürûzân sendedir.
Bînişânın şânı zâhir, vâkıfa her zerreden,
Nûr-i irfân dîde-i Hakbîn-i bürhân sendedir.
Hâmil-i kübrâ emânet ademiyyet şanıdır,
Nezd-i Hakta sırr-ı «kerremnâ» ile sân sendedir.
Mevc-i âmâi vuslat-ı zâta hicâb ender hicâb,
Keşf-i cânâne nikâb-ı gafiei-i cân sendedir.
Bil teeddüb fasi ile asla takarrubdur sebeb,
Iyd-i vasla tuhfe-i cânâne kurbân sendedir.
Rûh-i kudsi çah-ı hüsrana düşürme Sâmiyâ,
Mekr-i şeytân zulmet-i cehl ile nâdân sendedir.

Seyyid Ahmed-i Bedevidir

Nesl-i nebevî Seyyid Ahmed-i Bedevidir,
Esrâr-ı Alî Seyyid Ahmed-i Bedevidir.

Akmâr-ı keramet meh-i envâr-ı hidâyet,
Nûr-i ezelî Seyyid Ahmed-i Bedevidir.

Her ân ü zaman kudret-i kudsiyyesi dâim,
Gavs-i ebedî Seyyid Ahmed-i Bedevidir.

Esrâr-ı ledün mahremi hüviyyeti Kur'ân,
Kenz-i ehadî Seyyid Ahmed-i Bedevidir.

Enfüs ile âfâka tasarrufta ferîddir,
Kutb-i samedî Seyyid Ahmed-i Bedevîdir.

Ol seyyid-i sâdât-ı kiram nesl-i risâlet,
Bürhân-ı celî Seyyid Âhmed-i Bedevîdir.

Kenz-i ezelin, maksem-i feyz-i ebedîsi,
Hakkın mededi Seyyid Ahmed-i Bedevîdir.

Her demde eden lem'a-i irşâdla işrâkta,
Sırrımda mehi Seyyid Ahmed-i Bedevîdir.

246 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Âşk Şarabı

Âşk şarabı ebedî âşıkı mahmûr eyler,
Katresi birdil-i viraneyi ma'mûr eyler.
Sâkî-i bâde, yed-i kudret-i cânân olıcak,
Gam-ı dü âlemi bir lâhzada mehcûr eyler.
İltifât eylese bir kerre cemâl-i pâki,
Mahv edüp zulmeti ser tâ bekadem nûr eyler.
Vasi ü hicrânı şühud vahdete yeksân olur,
Zü'l-Celâl nârı cemâl nûrunu mestûr eyler.
Ol cemâl mestânesi dâreyne etmez iltifat,
Çünki sevdâ-yı sivâyı, o cemâl dûr eyler.
Er olup dû âlemi terk eyleyen gelsün berû,
Nisbete Sâmî Niyâzî anı destur eyler.

Vahdet Deryasına Dalmışım Dostlar

Aşkın ateşiyle dolmuşum dostlar,
Kalbimi Mevlâya salmışım dostlar,
Nur-ı ezelden nişan almışım dostlar,
Vahdet deryasına dalmışım dostlar,
Nur-ı zâta hayran olmuşum dostlar.

Bir deryâya daldım yoktur kenarı,
Bir buldum o demde nur ile nârı,
Beni benden aldı Hakkın didarı,
Vahdet deryasına dalmışım dostlar,
Nur-ı zâta hayran olmuşum dostlar.

Mürşidimle açtım gönül kapusun,
Seyreyledim arş-u kürsi kamusun,
Aşkla geçince nefsim tamusun,
Vahdet deryasına dalmışım dostlar,
Nur-ı zâta hayran olmuşum dostlar.

Yolları gizlidir candan içerû,
Kur'an okunur Kur'andan içerü,
Ne deryâdır bu ummandan içerü,
Vahdet deryasına dalmışım dostlar,
Nur-ı zâta hayran olmuşum dostlar.

Nurdan bir tur oldum seyrettim turdan,
Nice bin perdeler açıldı sırdan,
Nice bin âlemler geçildi sırdan,
Vahdet deryasına dalmışım dostlar,

248 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Nur-ı zâta hayran olmuşum dostlar.

Zıll-ı hayalâta gönlümü salmam,
Cümle masivâyı bir pula almam,
Dostuma mihmânım geriye gelmem,
Vahdet deryasına dalmışım dostlar,
Nur-ı zâta hayran olmuşum dostlar.

Şeyhim delil oldu hazrete gittim,
Aşkı rehber oldu cânana gittim,
Varlık perdesini çak ettim yırttım ,
Vahdet deryasına dalmışım dostlar,
Nur-ı zâta hayran olmuşum dostlar.

İmdâd Muhammed Nûr Mustafa,
Irşâd Aliden sır murtaza,
Pirler erkânında bulunca safa ,
Vahdet deryasına dalmışım dostlar,
Nur-s zâta hayran olmuşum dostlar.

Zerre olmaz âlem deryaya nisbet,
Hakkı bulan etmez mahlûka ülfet,
Sâmîde kalmadı cennete minnet,
Vahdet deryasına dalmışım dostlar,
Nur-ı zâta hayran olmuşum dostlar.

Kimdir

Gönül bülbül gibi seni böyie naiân eden kimdir,
Gehi mahzun gehi meftûn olup efgân eden kimdir,
Bu âlem halkına ünsiyet ile ülfet etmezsin,
Seni âşk ateşiyle ruz u şeb suzân eden kimdir.
Ne yerden eyledin hicret kimin meftunusun eya,
Seni bu dar-ı mihnette aceb hicrân eden kimdir.
Açılur sine-i gamhârın içre nice bin yâre,
Kimin müştâkısın daim seni hayrân eden kimdir.
Ne içün müptelâsın derdile bu âh ile vâhe,
Kararın yok seni bu mertebe nalân eden kimdir.
Cemâli cezbesiyle eyleyüp hervârını yağma,
Hayatından seni bizâr eden, bicân eden kimdir.
Kime müştâk acep Sâmî bu mülk-i bîbeka içre,
Akıdup katrelerin vasıl-ı umman eden kimdir.

250 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Senin Aşkınla

Senin aşkınla ey mâhım gönül hep ağlamak ister,
Deniz derya olup râhında daim çağlamak ister.
Devasız yâredir lâkin verir zevk ü sefâ câne,
Cününasa beni zinciri nâre bağlamak ister.
Sivalar zulmet ağyar cehennem sensiz ey dildar,
Ki senden gayreti binefretle dil ırağlamak ister,
Gönülgâhımda hâk oldu senin aşkın ah ah ah,
Nura nur halim benim sensiz derunum dağlamak ister.
Yetiş imdadıma gel gel ki viran olmuşum gayet,
Ki paslanmış olan âlem-i lübbünü yağlamak ister.
Çamur deryasına düştüm yetiş ey şems-i tâbânım,
Reh-i nûrunda yüz sürüp yüzünü aklamak ister.
Harab ender harabım, ah perişanım perişanım,
İmaratgâhı aşkınla derunum sabbağlamak ister.
Ulûvvîdâs eyle aşkınla beni ta yakmasun niran,
Cemâlin perteviyle mülki dil çarağlamak ister.
Temâşay-i cemâl sevdasına düştü ezelden dil,
Anın içün masivayı lâ edüp ırağlamak ister.
Bu Sâmîyi siva ile mülevves koyma rahmanım,
Ki nurunla debağat eyleki sabbağlamak ister.

Zerre Yok Hâşâ Abes

Her tecellî Zât-ı Hakkın zerre yok hâşâ abes,
Hakka nâzır vechini gör, görme hiç eşyâ abes.
Zıll-i zâil sûretinden görünen envâr-ı Hakk,
Sırr-ı «lâ mahbûb» u bulkim âleme sevdâ abes.
Bâb-ı Hakk’da abd-i memlûk, bende-i mes'ûlsün,
Hizmet-i teklîf-i bâb-ı nefs-i bedfermâ abes.
Devlet-i bî intihâdır âşk-ı Mevlâyı muîn,
Lahza gafil olma Hakk dan, rağbet-i dünyâ abes.
Imtihân-ı mûcib-i ihsanıdır her ibtilâ,
Ayn-i ihsân, ibtilâdan nefret ü şekvâ abes.
Âlem-i dünyâda te'min eylemiş her emri, Hakk,
Eyle tefvîz u tevekkül, fikret-i ferdâ abes.
Arif olan zerrece meyl eylemez dü âleme,
Terk-i âlî eyleyip, bil, rağbet-i ednâ abes.
Çünki «lâ mahbûbe illâ Hû» dadır kenz-i ezel,
Âşk-ı Mevlâdır hakikat, kıssa-i Leylâ abes.
«Küllü şey’in helikü»de kalma «illâ vech»i bul,
Sâmiyâ, fânî vücûd ol, lafz ile da’vâ abes.

Cenâb-ı Gavs

Hakîkat mazhar-ı envâr-ı kudrettir Cenâb-ı Gavs,
Ledün bahrinde yekta, kenz-i hikmettir Cenâb-ı Gavs.

Umumen eviiyâya pîşüvâdır cümle ezmânda,
vekil-i Hazret-i şâh-ı velâyettir Cenâb-ı Gavs.

Haremgâh-ı visâi-i kurb-i Yezdân muktedasıdır,
İmâm-ı evliyâ, bir nûr-i hazrettir Cenâb-ı Gavs.

Erer her lahzada, her müstemide nûr-i irşadı,
Havârik mecmaı bahr-ı kerâmettir Cenâb-ı Gavs.

Tasarrufta rehîne-i dü serâdır hukm-i fermânı,
Kemâl-ender kemâli, şâzz-ı hilkattir Cenâb-ı Gavs.

Hüveydâdır hüviyyet nûru envâr-ı cemâlinde,
Tecelliyyât-ı Zât, ayn-i inayettir Cenâb-ı Gavs.

Zuhûru, tılsım-ı Esmâ-yı Hüsnâ a'zamındandır,
İmâm-ı kudsiyân, feyz-i hüviyyettir Cenâb-ı Gavs.

Tasarrufta kemali mihver-i irşad-ı âlemdir,
Velîler mürşidi, bahr-ı şerâfettir Cenâb-ı Gavs.

Benim pîr-i celîlim Sâmiyâ, Sultân-ı Geylânî,
Ki sırrımda delilimden hidâyettir Cenâb-ı Gavs.

Eğer Cânân İse Kasdın

Eğer cânân ise kasdın ser ü cândan ümidin kes,
Ki varlıkta durur iken o Sultandan ümîdin kes.
Aceb dû âleme minnet eder mi âşık-ı billâh,
Değil dünyâ, bu yolda, hûr u gılmandan ümîdin kes.
Bulup bir mürşid-i kâmil, nübüvvet sırrın et tahsîl,
Nebiler vârisi bulmazsan irfândan ümîdin kes.
Bulup âşk refrefini mâsivâlardan mutahhar ol,
Gönül büthâne iken Arş-ı Rahmândan ümîdin kes.
Ne bilsin gonca kadrin, zâğ sıfatlı tâlib-i cîfe,
Çü bülbül olmadan giryân, gülistandan ümîdin kes.
Bulup Lokmanı ruhanî tedâvî ol nekâistan,
Nedir bilmeyecek derdini dermândan ümîdin kes.
Gehî ikrâr gehî inkâr reh-i Hakta tereddüdle,
Yakînin yok bu yolda çünki îmândan ümîdin kes.
Çü bahr-i vahdetin Sâmi Niyâzî oldu gavvâsı,
Nesebden hep izâfât ile her şandan ümîdin kes.

254 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Haktan Seni Dûr Eyleyen

Haktan seni dûr eyleyen cümle hicâbındır nefs,
Ayine-i kalbi mükedder eyleyen dürlü heves.
Bir zerreye bakma hakâretle çü Haktır hâlikı,
Hodbin olup şeytân gibi mağrûr ile olma nekes.
Rûha gıdâ zikr-i Hudâ eyle fedâ her vârını,
Meyl-i sivâdır mâr-ı nefsin semmini tevhîdle kes.
Cân tende iken zinde kıl âşk-ı celîl-i Hakk ile,
Elbet uçar, kalmaz ebed, mahbeste bu murğ-i kafes.
Esmâ ile hemdem olan âdemdedir sırrı kerem,
Her ânına sâhib olup mahv etme beyhude nefes.
Bil kadrini kimyâ-yı ömrün etme meşgûl-i hevâ,
Eyyâmmı sa'd eyle taât ile, etme yevm-i nahs.
Hiç kimse bâkî olmaya, gayri Hudâdan kalmaya,
Hakka sadâkat eyle kim Haktır dü âlem dâdres.
Dünyâ ledünnî mektebi Sâmîye irfân meksebi,
Tekmîl-i irfan etmeğe, al bu cihânda dürlü ders.

Bulmak İstersen Halâs

Subha-i hubb-i sivâdan bulmak istersen halâs,
Pertev-i vahdetnisâr bir mürşide kıl ihtisâs.
Ravza-i cennet olan bezminde hak gülzârının,
Ma'rifet esmârmı sırr ile eyle iktinâs.
Şems-i irşâdında zıll-i cismi eyle hâksâr,
Hep kemâldir bu'd-i şems ile kamerde intikâs.
Ka'be-i zât etmek ise dil tecelîgâhmı,
Eyle tenvîr zikr ile tahkîr-i Lât ile Menâs.
Cezbe-i aşka erişkini lâmekân seyrân ola,
Böyle buldular bulanlar böyle oldular havâs.
Rûh-i rahmaniyi tahlîs-i izâfât eyleyüp,
Sâmiyâ ihlâs-ı tâmla hazrete ol abd-i hâs.

256 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

İcâzet Eyledim İras

Çü tevhidim zuhur etti saadet eyledim iras,
Geçüp nârın sıfatından selâmet eyledim iras.
Celâl ismi celâliyle cemâli eyledim izhar,
Feda olup çü İsmail beşaret eyledim iras.
Çü kenz-i «Hû»ya eriştim okudum allemel esma,
Melekler secdegâhında kerâmet eyledim iras.
Erişti «Hakk»a irfânım kemâle erdi imânım,
Anasırdan soyunup istikâmet eyledim iras.
Hayatım Hakk-ı hayata erişti «hay» olup sırrım,
Arada sûr-ı isrâfil kıyâmet eyledim iras.
Tecelli eyledi kudret çü düştüm bahr-i "kayyum"a
Tasarruf-ı sahib-üi burhan metanet eyledim iras.
tecelli ism-i «kahhar»dan selâmet etti ağyardan,
Soyunup reng-i elvân içre vahdet eyledim iras.
Bitirdim devr-i insânı eriştim devr-i rahmâna,
Duyunca sırr-ı «fettah»ı ibadet eyledim iras.
Doğunca şems-i «vâhid» zulmet-i evsâfı ref eyledi,
Erişüp nûr-ı vuslat şefâat eyledim iras.
«Ahed»de nûr-ı zât-ı evhad asi ile vasiim,
Göründü bedr-i didârı muhabbet eyledim iras.
«Samed»de gayb-ı lâhuti tecelli etti ra'minde,
Beka içre beka sırra dehâlet eyledim iras.
Bitirüp seyrini Sâmî erişti lima'allaha,
Olup memur irşade icâzet eyledim iras.

Hudâyı Zikr Eder

Hudâyı zikr eder her ne var ise kuru ile yaş,
Zülâl-i Kevser-i âşk-ı Hakk ile dâim ol ayyâş.
Velî kûy-i dilâraya delîl ü rehnümâ lâzım,
Tutup dâmânmı vâsılların, ol sıdk ile yoldaş.
Hüviyyet bahri eşyâ mevcesinden gösterir sûret,
Bilinir hikmet-i sun'u kemâl-i nakşile nakkâş.
Teferrüd eylemekse maksadın envâr-ı vahdetle,
Tecerrüd ei, hicâb-ı mâsivâdan eyleyüp vahhâş.
Eriş hakka'l-yakînde nûr-i bîrengi musaffaya,
O merkezde olur sâkî saâdet nûrunu reşşâş.
Bu yolda Sâmiyâ varlık, hicâbı şirk-i ma'nâdır,
Bulanlar buldular terk eyleyüp bin cân ile bin baş.

Zarftan Murad Mazrûf İmiş

Dinle ey zâhirperest zarftan murad mazrûf imiş,
Noktadır asl-ı hurûf, ol noktadan me'lûf imiş.
Noktadır evvel hurûfa noktadır hem intiha,
Noktadır bâtın ü zahir, ayn ile mevsûf imiş.
Sarf ile eyle tasarruf, nefs-i mahvet nahv ile,
Mantık-ı «innî enellah» masdara masrûf imiş.
Gayb-ı ma'nâ aynına keşf-i maânî remz ola,
Ma'ni-i kesret bedâyi' vahdete ma'tûf imiş.
Ilm-i âdâb-ı hakîkat mahremi oldu edîb,
Bîedeb envâ-ı taksirat ile mekşûf imiş.
Ukde-i hall-i akâid aslına vâsıl olan,
Nûı-i zât asl-ı vusule ârif-i marûf imiş.
Zail et hâdis vücûdu keşf ola nûr-i hadîs,
İlm-i tefsirden sefer tevhîd ile mehdûf imiş.
Mahv-ı emvâc eyleyince Sâmiyâ bahr-i ezel,
«Küllü şey'in helikün»le mümkinât mahzûf imiş.

Heyhat

Huzûru bulmadan sofi kılarsın tâatı heyhat,
Ki tevhîd ehliyim dersin, edersin şirketi heyhat.
Racîm'in dâm-ı mekrinden ucüble kibra düşmüşsün,
Libâs-ı şeytanetle kasd edersin kurbeti heyhât.
Kusûr-u nefsini görmekte a'mâsın hakikatte,
Bu a'malıkla cennette dilersin rü'yeti heyhât.
Çü Mevlâ âdemi kıldı riyâz-ı cennete lâyık,
Bu hayvanlıkta durmakla dilersin Cenneti heyhât.
Kurumuş ağaca, zinhâr eder mi katreler te'sîr,
Bu kâsî kalb ile ümmîd edersin rahmeti heyhât.
Günâh ü ma'siyetlerde gezersin dâimâ Sâmî,
Kusûr u gafletin ile dilersin vuslatı heyhât.

260 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Dünyâya Daima

Dünyâya dalma, encâmı hasret,
Gaflette kalma, çünki nedamet.
Râh-i saadettir râh-ı tâat,
Her vakt ü sâat eyle ibâdet.
Sa’y eyle dâim, sâim ü kâim,
Kalbini salim et bul selâmet.
Nefs ü hevâya, meyl-i sivâya,
Sa'y et devaya, edip zehâdet.
Keşfet kusuru, feth et huzuru,
Kalbinde Tur’u, bulup nihayet.
Sahrâ-yı aşka deryâ-yı sevka,
Sevdâ-yı zevka er bul saadet.
Kesret yolunda vahdet ilinden,
Vuslat gülünden bulsun tarâvet.
Sâmîye hâil oldukta zâil,
Bir bedr-i kâmil doldu bu sîret.

Her Kim Ki Diler

Her kim ki diler eyleye tebyîn-î hakikat,
Dû dîdesini, nûr ile tezyîn-i hakikat,
Aynına erişip keşf ile ta'yîn-i hakikat.
Tahmin ile kabil mi ki tâ'lim-i hakikat,
Ehlinden alır âşk ile dûrbîn-i hakikat,
Aslından alır şevk ile telkin-i hakikat.

«Ve'i-leyl» de«vettekâ» ile «etkâ» yi dilerse,
«Ve'ş-şemsi,» Duhâ sırrı ile berki dilerse,
Esrâr-ı«ev ednâ» kerem-i aşkı dilerse,
Nefsin bilerek, ma'rifet-i Hakkı dilerse,
Ehlinden alır âşk ile dûrbîn-i hakikat,
Aslından alır şevk ile telkin-i hakikat.

İmkân ü vücûb sırrını tefrik ise maksûd,
Fark İle cem' sırrını ta'mîk ise maksûd,
Nâsût ile lahûtunu tevfîk ise maksûd,
Taklidini tahkik ile tetkik ise maksûd,
Ehlinden alır âşk ile dûrbîn-i hakikat,
Aslından alır şevk ile telkîn-i hakikat.

Seyreylediği cümle mezâhirde nigâhı,
Mahv eyleyerek perde-i nâsût-i sivâhı,
Dilerse şuhûd-i netk-ı sırr-ı ilâhı,
Zâhir görerek cümle mezâhirde kemâhı,
Ehlinden alır âşk ile dûrbîn-i hakikat,
Aslından alır şevk ile telkin-i hakikat.

262 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

A'yân-ı ilim sureti hilkatte taiebtir,
Kurbiyete bâdi-i mürâât-ı edebtir,
Telkin ise bir vâsıta-i kurba nesebtir,
Her bir sebebi sanma hakîkatta sebebtir,
Ehlinden alır âşk üe dûrbîn-i hakikat,
Aslından alır şevk ile telkîn-i hakikat.

Gencine bulan kenzini pinhân eder elbet,
Sırdâşa eren sinede mihmân eder elbet,
Sermâyesini fakr İle yeksan eder elbet,
Müstağrak olup, katrayı umrnân eder elbet,
Ehlinden alır âşk ile dûrbîn-i hakikat,
Aslından alır şevk ile telkîn-i hakikat.

İhlâsa erer hâlis-i tevhid-i amelde,
Matlûbu buiur talibi taksîm-i ezelde,
«Lâ»dan elem-i sey;r ile «illâ»ya emelde,
Vahdet ise maksûd bu kü'nistân-ı milelde,
Ehlinden alır âşk ile dûrbîn-i hakikat,
Aslından alır şevk ile telkîn-i hakikat.

Esrâr-ı hakikat olamaz cümle kes'efâş,
Şemsi göremez çıksa dahi dîde-i huffâş,
Cânânsa emel, bezi ederek rânına cân, bâş,
Âşk ile olup cânını cânânma ierrâş,
Ehlinden alır âşk ile dûrbîn-i hakikat,
Aslından alır şevk ile telkîn-i hakikat.

Yanıklara Sâmî' açılır keşf ü keramet,
Lâyıklara ihsân edilir bahş-ı saâdet,
Sâdıklara elbette verir nef'i sadâkat,
Âşıklara âşk elbet eder vasla delâlet,
Ehlinden alır âşk ile dûrbîn-i hakîkat,
Aslından alır şevk ile telkîn-i hakikat.

Tahsîl-i Kemâl

Bulmaksa kemâl, ilm ile tahsîl-i kemâl et,
Bîkıymet eder âdemi cehl ile hamakat.
Idrâk-i hakikatle olur maksadı ta'yîn,
Şehrâh-ı saadate delîl, ilm-i verâset.
Sermenzil-i maksûda sebeb, sabr u sükûnet,
Bî kıymet eder âdemi cebr ile huşûnet.
Dergâh-ı muallâda olur kıymeti bâlâ,
Tînetleri âlî olanın, hâli sahavet.
Kibr ile gurûr tab'ı eder nâra mübeddel,
Kudsî-i tavâzula gelir ehline rif'at.
Hırs u tamaa düşme eder kadrini ednâ,
Hürriyyet ileayn-ı gınâ kenz-i kanâat.
Nîrân-ı hased yakmaktadır hâsidi dâim,
Buhlün eseri sâhibine fakr u mezellet.
Mâhiyyeti ednâ olanın hâli denîdir,
Vicdân-ı selimin eseri, sıdk u sadâkat.
Kalbinde fesâd u fitn'olur ehl-i şekânın,
Rahm ile safâvet bulunan ehl-i saâdet.
Ahlâk-ı hasen sâhibi, cevher gibi makbûl,
Ahvâli sakimden gelir insâna mazarrat.
Tehzîb-i nefis etmeyen insan olamaz. hiç,
Hayvan sıfâtın geçmeyen âdem mi hakîkat.
Aldanma gönül, gölge gibi faniye asla,
Her sâatini tâat ile eyle ticâret.
Bulmazsa gönül maksûdunu tâ ezelîden,
Encâmı eder tâ ebedî âh u nedâmet.
Bir lahza dil ü cânını dûr atme Hudâdan,
Bulmak diler isen dû cihân içre selâmet.

Gurbette eğer kurbete ermek ise maksûd,
ihlâs u muhabbet ile kıl tâate sür’at.
Sâmî dû cihanda emelin nûr-i cemâlse,
Bir ân ü zaman etme ibâdette kesâlet.

266 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Adem olana

Adem olana dâd-ı Hudâ feyz-i kerâmet,
Ahlâk'ı güzîn sâhibidir nûr-i fazîlet.
Her zerreye ibret ile âlî nazar eyle,
Dershâne-i âlemde oku nusha-i vahdet.
Serden sakınıp görme nihayette hasarı,
Hayr ehli oian dâim eder hayra delâlet.
Kesb eimek île gerçi tebeddül eder ahlâk,
Lâkin ezelî bahş-ı Hudâ ayn-ı inayet.
Kimya edemez mermeri cevherlere taklîb,
Nâkâbile bîfâidedîr pend ü nasîhet.
Mâl ile değildir şeref-i milk-i müebbed,
İsyanda mezellet, reh-i tâattedır izzet.
Dinsizlerin olmaz ameli hayr ile intâc,
Her mes'adetin menşeidir dîn ü diyânet.
Hürmet kazanır hürmet eden ehline dâim,
Zillet erişir cinsine eylerse hakaret.

Üftâdegân-ı Aşka

Üftâdegân-ı aşka bir an olur mu râhat,
Etmiş azâb-ı hicran akl ü şuuru gârst.
Aks-i hayâta bâdı olsa şerâre-i âşk,
Kânûn-i aşkta câri oimaz imiş şikâyet
Bir bir ufûl ederler endamına nigehbân,
Seyyarelerde olmaz envâr-ı şemse tâkat.
Nutkun sebil-i Kevser, Firdevs huzûr-i bezmin,
Huldî eder ferâmuş aşka eden sahâbet.
Bu derd-i bîdevâya ettin beni giriftâr,
Hâlim sana bedîhî ikrara var mı hacet.
Berk-ı nihân-ı mehrû sayyâd-ı cân-ı ebrû,
Eyler esîr-i dilgîr, yoktur bulan selâmet.
Hüsniyle oldu gâlib, tâbında âfitâbe,
Pertevnisârı eyler, dil mülkünü imaret.
Sâmî semâ-yı dilden gözle o mâhtâbı,
Vahdetnişîn-i yâr ol, kalmaz azâb-ı firkat.

Zuhurunla Zuhûr-i Kâinât

Yâ Rasûlallâh zuhurunla zuhûr-i kâinât,
Mazharın hüviyyet-i gayb nûruna mir'ât-ı zât.
İsm-i A'zam, nûr-i akdem sırr-ı sırruliahsın,
«Küntü kenz»e gâyet-i âyât kemâlin bî-cihât.
Zahirin, cümle zuhûrât-ı mezâhir umdesi,
Bâtınındır feyz-i feyyaz, cümleye bahru'i-hayât.
Heybetin nîrân-ı aşktır nisbetin huld-i berîn,
Nûr-i «Levlâk»in esâs-ı sâiilât ü âiiyât.
Müstenîr, burc-i vücûd nûrunla ey Şems-i Ezel,
Senden almakta kemâlâtı zılâl-i mümkinât.
«Li maaüah» tahtgâhmda risâlet şâhısın,
Nûr-i cismindir Ridâ-yı Kibriyâ'ya beyyinât.
Mihverindir nokta-i kün devr-i imkâna medâr,
Ey kemâlüilah ile ecmeisimât, efdalsıfât.
Ey rasûl-i müctebâ, envâr-ı vechin Haknümâ,
Ey müsemmâ ümm-i esmâ sırr-ı ümmî ümmühât.
Nûr-i «kavseyn»inden etme dûr Sâmî kemteri,
Sad hezâr Haktan selâm ü sad hezâr ola salât.

Mahviyyet

Tecellî sırrına âgâh eder envâr-ı mahviyyet,
Izâfet selbine dilden delildir nâr-ı mahviyyet.
Çekip kayd-ı kuyûd-i zulmet-i esfelle ülfetten,
Urûc u i'tilâya cezb eder esrâr-ı mahviyyet.
Dilersen «lî maallah»a erişmek milk-i ma'nâda,
Dili, Tûr-i tecelligâh eder etvâr-ı mahviyyet.
Nikâb-ı sırr-ı «ev ednâ»y,ı feth eyler kerâmetle,
Bürûc-i «kâbı kavseyn» sırrıdır akmâr-ı mahviyyet.
Bekâyâ-yı vücûd bil, tâlib-i Hakka kedûrettir,
Karîn-i istifadır hassa-i emtâr-ı mahviyyet.
Gerekse kûhl-i vahdet rü'yet-i cânân için câne,
Şühûd-i vahdeti, teshil eder, enzâr-ı mahviyyet.
ikilikten halâs olmazsa bulmaz vahdet-i Zâtı,
«Ene'l-Hakk»la «Hüve'l-Hakk» remzin eyler dâr-ı
mahviyyet.
Dedi «ve's-sâbikûne's-sâbikûn» âyât-ı Kur'ânda,
Nişîn-i sadr ile vâsıl edertîmâr-ı mahviyyet.
Hakikatten tecerrüdle teferrüd ayn-i iksirdir,
Edertahvîl, ağyâr nârını gülzâr-ı mahviyyet.
Hüviyyet aks eder mi olmayınca pertev-i mir'ât,
Ezel kenz-i hafâsı bâdi-i izhâr-ı mahviyyet.
Kesafetle letâfet perdesinden intikâl eyler,
Rucû-i bezm-i asla vasi eder izmâr-ı mahviyyet.
Dilersen Sâmiyâ, vahdetnişîn-i bezm-i lâhûtî,
Eder âgâh o sırra refref-i seyyâr-ı mahviyyet.

270 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Allah De Âh Et

Ey âşık-ı Hakk, Allah de âh et,
Cân ü dili yak, Allah de âh et.
Terk eyleme hâ, zikrini aslâ,
Bul nûr-i «illâ», Allah de âh et.
Kurbet dilersen, vuslat dilersen,
Vahdet dilersen, Allah de âh et.
Cehr île sırda, her hâl ü kârda,
Şâm ü seherde, Allah de âh et.
Terk eyle zînet, hâl eyle niyet,
Âşk ola tînet, Allah de âh et.
Gel müşteri kul, can rehberi bul,
Şirkten berî ol, Allah de âh et.
Her yere akma, zikri bırakma,
Ağyâra bakma, Allah de âh et.
Fânî bu dünyâ, ayniyle rü'ya,
Kasdınsa Mevlâ, Allah de âh et.
Aşka delildir, kalbini doldur,
Nurdan sebildir, Allah de âh et.
Çok olma nâim, mahşerde nâdim
Zikr eyle dâim, Allah de âh et.
Sâmî-i esmâ, künh-i müsemmâ.
Eyler tecellâ, Allah de âh et.

Şems-i zât

Şems-i zât imkâna salmış nûr-i esmadan hutût,
Zâhir olmuş bahr-i nûrun aks-i emvâc ü şutût.
Mâsivâdan sâim oldu cem'i «illâ hû» diyen,
Hayt-ı ebyaz hayt-ı esved fark olur vasf-ı huyût.
Vâsıl olmaz cern'i iâhût lâmekân seyrânına,
Olmadıkça kâmile teslim, süiûk ile şürût.
Menzil-i a'lâ-yı «kavseyn» ile «ev ednâ»yı bul,
Mahv ola hâdis vücûdun afv ola cümle fürût.
Bul fenâ-fillâhı evvei, hem bakâ-biilâhı son,
Eyle nâsût âlemine Hakk sıfâtiyle hübût.
Tevhid-i ef'âl, sıfat, zât, nûr-i tekbîrin alup,
Sâmiyâ mi'râc-ı rûhânîde bul sırr-ı kunût.

Bulanı Bulmadan Yâhû

Bulunmaz vuslat-ı Mevlâ bulanı bulmadan yâhû,
Derûnundan nukûş-i mâsivâyı silmeden yâhû.
Senergah eyle kalbi şems-i vahuct eylesin ışrak,
Gönül âfâkına zulmet, kedûret dolmadan yâhû.
Teharrî etme iâhut dürrünü sâhilnişîn iken,
Bulunmaz cezbe-i deryâ-yı aşka dalmadan yâhû.
Dilistânında ol bir gonca-i ra'nâtere mâlik,
Baharın bâd-i ahzân-i ebedie solmadan yâhû.
Zuhûr-i câmiiyyet kalbe kâbil ma'den-i insan,
Zer olmaz ehl-i nisbet nisöeiinden almadan yâhû.
Celâlinden cemâlinden haberdâr olamaz bir ferd,
Derûnunda nedir yâr ile ağyâr bilmeden yâhû.
Cihanın cümle hâlâtı muvakkat bir avârızdır,
Bakâbillâhı bul eyyâm-ı rihlet gelmeden yâhû.
Dilinden «semme vech»e ettin ise Sâmî istikbâl,
Salât-ı dâimûndan fâriğ olma kılmadan yâhû.

Nûr-i Hudâdır Bu

Bu âşk bir hâkim-i candır ne derd-i bîdevâdır bu,
Ezel mümtâzına bahşâyiş-i nûr-i Hudâdırbu.
Bu âşk bir kenz-i Sübhândır ona sermâye dü âlem,
Reh-i Hakbîn olan âşıklara hep muktedâdır bu.
Bu âşk câri bütün âlemlerin zerrâtına sârî,
Reh-i ma'şûkda varın ettiren mahv u fedâdır bu.
Bu aşkın serteser âlem esîr-i nâtüvânıdır,
Kimi s'üflî kimi ulviyyet-i hâlet edâdır bu.
Bu âşk bir kudret-i Haktır müsahhardır ona imkân,
Umûr-i âlemîni sevka bâis ibtidâdır bu.
Bu âşk ulvîde âlidir makâmâtı meâlidir,
Mukarrebler nasibi, rûha rûhânî gıdâdır bu.
Bu âşk bir da'vet-i Hakk haikı sevk eyler merâtibce,
Ki emr-i kün fekândan Sâmiyâ mahfî nidâdır bu.-

274 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Hû

Âşıkın seyrânıdır Firdevs ileTâmûda hû,
Evvel âhir zâhir u bâtında muzmer hûda hû.
«He» hidâyet dîdesiyie gösterir hüviyyeti,
Kim celâi ile cemâlin cem'idir her sûda hû.
«Vav» ile feth olmada hakbîn-i vahdet mihveri,
Nokta-i hattı cemâlinden mücellâ mûda hû.
Bahr-ı vahdet mevcesinden sûret-i imkân olur,
Aks eder feryâd ile ummâna cârî sûda hû.
İsm-i «Hû»nun nakşıdır şems ü kamerde âşikâr,
Mehcebîn-i zülf-i müşkîn ial'at-ı ebruda hû.
Resm-i eflâk ü zemîn tedviri «he»den munfasıl,
Cezbedâr-ı âfet-i cân dîde-i âhûda hû.
Serve aks eden sabâdan hû gelir her lahzada,
Tercemân-ı kûrsitân olmuş ten-i fersûde hû.
Sûret ü ma'nâda hûdur âdemin kudsiyyeti,
Ravza-i hadrâ mekânı kim olur âlûde hû.
Serteser eşyâ nikâhından hüve'l-hû aks eder,
Gülde hû sünbülde hû şebbûde hû her bude hû.
Perde-i sûretle hüviyyet eder aks-i cemâl,
Merci-i aslına vasi eyler değil beyhûde hû.
Nay gibi nakletmede her zerreler bu hikmeti,
Kenz-i âdemdir hüviyyet tal'at-i dilcûda hû.
Remz-i «illâ Hû»yu Sâmî fehm eden hakka'l-yakîn,
Hep nikâbı ref' olup meşhûd olur mehrûda hû.

Aşikândır Bu

Tecelligâh-ı Sâhutî mutâf-ı âşikândır bu,
Derûn-i Anka-yı Pirâna açılmış âşiyândir bu.
Behâi, Kâdirî, Sâdî, Bedevi, Halveti, Celvet,
Rufâî, Güişenî, Uşşâkîye bir âsitândır bu.
Umum pîrân, garîk-i bahr-f vahdettir hakikatte,
Hârim-i bezm-i Hakka cümle seyyâr-ı nihândır bû.
Ayırma bir tarîki Sâmiyâ, küllî tarîkin vâhid,
Rumûz-ı sırr-ı tevhîde erenlerce ayandır bû.

Aldı Ağûşuna

Aldı ağûşuna hurşid-i mehâsinârâ,
Bilerek âşk ile bîtâb u hilâl olduğumu.
Merdüm-i dîdemi hâi etti ruh-i rahşâne,
Görerek dîdemi, meftun-i cemâl olduğumu.
Fehm edüp sîne-i sîmînine ta'lîk etti,
Sadef-i sâf-ı muhabbet ile kâl olduğumu.
Şeb-i zulmette enîs etti, visâli görerek,
Nâr-ı âşk ile yanup şem'a misâl olduğumu.
Açtı gül gonca-i ruhsârını insâf ederek,
Şiddet-i zâr ile bîvâye vü lâl olduğumu.
Tûtiyâ eyledi dü çeşmime hak-i pâyin,
Sâmî ruhsûde görüp bîperr u bâl olduğumu.

Yok mu?

Dünyâ ile ukbâyı, hiç yere sayan yok mu?
Bu cân ile başı Hakk yoluna koyan yok mu?
Pâk olsa gönül gâyet bir levh-i hakikattir
Hakk sırlarını cümle dilden okuyan yok mu?
Esmâ-ı İlâhîden Hakk nûru olur zahir,
Can gözlerini açup, ol nûru gören yok mu?
Dünyâsını ukbâya ukbâsını Mevlâya,
Satmakla alup Hakkı sırrında bulan yok mu?
Âşık ile ma'şûku rabt etmede aşkullah,
Kalbini sadâkatle Allaha salan yok mu?
Arif dili bir dükkân, hak cevherine bir kân,
Sermayesi nûr olup cevherden alan yok mu?
Bu unsur-i cismânî bir köhne çamurdandır,
Âşk ile yoğrulup da nûr ile dolan yok mu?
Bir şems-i hakikattir pirler gönlü Samî,
Mürşid gönlüne girüp ol nûru bulan yok mu?

278 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Hakkın Aşkından Yâ Hû

Halktan çektim özümü, Hakkın aşkından yâ hû,
Hakka tuttum yüzümü Hakkın aşkından yâ hû.
Gözüme nûr ile nâr oldu hâr u gülzâr,
Ben âşk ile oldum zâr Hakkın aşkından yâ hû.
Vîrâneyim vîrâne pervâneyim pervane,
Dîvâneyim dîvâne Hakkın aşkından yâ hû.
Yüreğim yâre yâre ciğerim pâre pâre,
Bîçâreyim bîçâre Hakkın aşkından yâ hû.
Kalmadı başka kârım, rûz ü şeb âh ü zârım,
Âh ettikçe yanarım Hakkın aşkından yâ hû.
Nidem cansız cihanı nidem cânânsızcânı,
Nidem hûr u gılmânı Hakkın aşkından yâ hû.
Katreler deryâ olur mürdeler ihyâ olur,
Dü cihân bînâ olur Hakkın aşkından yâ hû.
Cennetlerin zîneti cemâlüllah rü'yeti,
Şeyh Sâmî’nin vusleti Hakkın aşkından yâ hu.

Ümmî Sinan (kaddesellâhü sırrahu'l azîz) a tahmis

Tavrımız etvâr-ı Haktır sırrımız îkân-ı Hû,
Seyrimiz estâr-ı Haktır aynımız a'yân-ı Hû,
IMûrumuz enyâr-ı Haktır sırrımız tayrân-ı Hû,
Zikrimiz esrâr-ı Haktır canımız hayrân-ı Hû,
Fikrimiz bâzâr-ı Haktır bağrımız büryân-ı Hû.

Cümle imkân serteser nûr-i ezelden bir hayâl,
Mevcedâr-ı bahr-ı vahdet pertev-i şems-i kemâl,
Gerçi ma'dûmum teayyünde, vücûdumdur zılâl,
Kalbimi ihyâ eden ol pâdişâh-ı lâyezâl,
Gönlümüz mi'mâr-ı Haktır katramız ummân-ı Hû.

Lâteayyün mülküne azm-i sefer reftârımız,
Refref-i etvâr-ı esmâ nûrudur seyyârımız,
Mekteb-i ilm-i ledün keşf-i müsemmâ kârımız,
Ders-i Hakdan görmeyen bilmez bizim güftârırnız,
Dersimiz envâr-ı Haktır sırrımız seyrân-ı Hû.

Sanma mahcûb-i mukalüdler mekâlin söylerim,
Ehl-i iahkîk-i ledünniyâi ricâlin söylerim,
Vahdet-i ef âl ü evsâf ilm-i hâlin söylerim,
Tevhîd-i Zât-ı İlâhînin kemâlin söylerim,
Sözümüz ahbâr-ı Haktir özümüz mihmân-ı Hû.

Mâsivâ nakşın dilinden hakkeden gelsin berû,
Nurunu hakka'l yakîn bîrenk eden gelsin berû,
Âşk-ı Hakla sinesin sadberk eden gelsin berû,
Dünya vü ukbâ hevâsın terk eden gelsin berû,

280 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Azmimiz dildâr-ı Haktır derdimiz dermân-ı Hû.

Sırr-ı esmâ mâye-i ta'lîm-i Rabbi'l âlemîn,
Aldı Cibrîl-i Emînden Rahmeten lil 'âlemîn,
Naklolunca sırrıma bi'lvâsıta iime'lyakîn,
Dört kitabın ma'nisin keşf eyledik hakka'iyakîn,
Sun'umuz ol kâr-ı Haktır keşfimiz ol kân-ı Hû.

Unsur-i süfliyi etme rûh'i kudse mütakar,
Ger urûc etmek dilersen et teayyünden güzer,
Geç semâ-yı Arş u Kürsî, et, bu iklimden sefer,
Evliyanın enbiyânın menzilinden al haber,
Canımız berdâr-ı Haktır olmuşuz mestân-ı Hû.

Geçti dil nakş-ı hayâl ile reh-i âvâreden,
Mahva erdi nâr-ı istiğrak ile fevvâreden,
Çün tecerrüd eyledik sırrı ak ile kareden,
Fakr içinde tahra erdik gayrı gitti âreden,
Sırrımız dîdâr-ı Haktır vasiınuz vicdân-ı Hû.

Kevser-i âşk ile mest olsa cemâle cism ü cân,
Renber-i şevk sırrı eyler Sâmî vasl-ı lâmekân,
Âşıkı bî ihtiyar eyler tecellî-i nihân,
ihtiyar elden gidicek neyiesün Ümmî Sinân,
Vârımız ol vâr-ı Haktır, nutkumuz irfân-ı Hû,

Üftâde Dilim

Üftâde dilim şikâr oldu,
Bî tâkat ü ihtiyar oldu.
Aşkınla enîs gamgüzâr oldu,
Hecrinle dilim dağdâr oldu,
Baştan başa ayn-ı nâr oldu.

Bend eyledi gönlümü kâkül,
Cerh eyledi sehm-i hâl-i fülfül,
Müşkil bu hâline tahammül,
Gördükçe seni bu mübteiâ dil,
Gün doğdu sanır nehâr oldu.

Edersen aşkımı inkâr,
Lisân-ı hâlim eder ikrâr,
Gönülde âşk olmasa hünkâr,
Olur mu kârı, her dem zâr,
Derdin ile dil tebâr oldu.

Gamı muhabbetle âdet etti,
Hayâlin idrâki gâret etti,
Sözünde canım sadâkat etti,
Hayâta sensiz îerâgat etti,
Sabır bu yolda târ ü mâr oldu.

Hayâl-i aşkınla safâ güzeldir,
Sadâkat ile vefâ güzeldir,
Cemâlin ile iktifâ güzeldir,
Gül için, hâr-ı cefâ güzeldir.

282 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Ki bezm-i aşkın güt'izâr oldu.

Hayâlin eyler hebâ-yı ârâm,
Cemâlin eyler fedâ-yı her kâm,
Gelir bu câna sadâ-yı ilham,
Bu hâl ile âhir, serencâm,
Ümmîd-i vuslat rüzigâr oldu.

Nedir bu sihr-i aşkın ey yâr,
Eder felâketi hep icbar,
Ne nisbet etse dilde izmâr,
Olur alâmetiyle izhâr,
Nişân-ı âşk âşikâr oldu.

Olur mu temkin hâlet-i âşk,
Muhâl-i tahammül savlet-i âşk,
Ademgüzâr-ı âdet-i âşk,
Ne cannüvâz iezzet-i âşk,
Ki Sâmîye âşk şiâr oldu.

Her Cânîbim Yüz Oldu

Erdikçe vasi-ı zâta her canibim yüz oldu,
Sırr-ı fenâ bakâda her cânibim göz oldu.
Gitti aradan taklîd mahv oldu kayd ü takyîd,
Vahdete erdi tevhîd hâlis muhlis öz oldu.
Telvîn televvünüm yok, temkin temekkünüm yok.
Her dem bahâr-ı vahdet ne kış ne de güz o'du.
Kalmadı gavb ü gümân, oldu hep ayn ü îmân,
Nihânlar oldu ayân akıllar âciz oldu.
Kalmıştı âhir elif müteaddid oldu hazf,
Noktaya erdi harf eiif bâ tâ cüz oldu.
Cân rehberi bulunca mahv u fânî olunca,
Dil âşk ile dolunca, yol dostuma düz oldu.
Suretin Sâmî serâb candan açıldı nikâb,
Doğdu andan âfitâb seherken gündüz oldu.

Bâğ-ı Vahdet Sünbülistanında

Bâğ-ı vahdet sünbülistanında bağbân olmuşuz,
Derd-i nefse merhem kimyâ-yı Lokman olmuşuz.
Kâle sığmaz ilmimiz hâl ehlinin ahvâlidir,
Mahrem-i ilm-i ledünnî kân-ı iriân olmuşuz.
Terk-i sûret eyleyüp ma'nâda bulduk izzeti,
Biz abâ-yı «fakru fahrî» ile pinhân olmuşuz.
Cennet ü Cehennemin seyr eyleyüp ahvâlini,
Bizcemâl-i lâyezâlî Hakka hayrân olmuşuz.
Mecmau'l-baiıreyn olup bu kalbimiz çâr küsesi,
Çeşme-i feyz-i dile mîzâb-ı pîrân olmuşuz.
«Alleme'l esmâ» ile feyz-i müsemmâya erüp,
Muhtefî-i perde tasvîr-i insân olmuşuz.
Âlem-i esmâ, sıfatta devr edüp Sâmî fakîr,
Biz garîk-i bahr-i âşk Zât-ı Sübhân olmuşuz.

Âşinâdır Gönlümüz

Şems-i zâta tâ ezelden âşinâdır gönlümüz,
Bahr-ı evsâf mevc ile bî-intihâdır gönlümüz,
Katrayız zâhlrde gerçi âlem-i nâsût ile,
On sekiz bin âlemi câmi' binadır gönlümüz.
Câmi-i mecmûa-i her dû cihân fihristidir,
Küntü kenzin mahreminde müctebâdir gönlümüz.
Sûreta resm-i beşerde muhtefiylz gerçi biz,
Bahr-ı Zâtta sîretâ gark u fenâdır gönlümüz.
Nakş olur levh-ı derûnumda ezel gencînesi,
«lstevâ» sırrı ile Arş-ı ulâdır gönlümüz.
Âlem-i lâhût-i Hakta dersi, Ilhâmdan alup,
Kâşif-i remz-i celîl-i mâ-hafâdır gönlümüz.-
Ger tavaf etmek dilersen bîcihet Zâtı bugün,
Bil hakikat ka'be-i beyt-i Hudâdır gönlümüz.
Cümleden edüp hurûc faslında aslına urûc,
Sidre-i seyr-i ulâ-yı müntehâdır gönlümüz.
Mahv-ı sırf ¡le bugün, sırr-ı «Ene'l-Hakk» fehmedüp,
Dâr-ı zâtisinde kurbân-ı likâdır gönlümüz.
Mahv edüp Sâmî Niyâzî, âşk-ı Hakta varlığın,
Bil bakâ-yı lâyezâl ile bakâdır gönlümüz.

286 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Mürşidiz

Dü cihânın mülkünü ta'mîr İçin mürşidiz,
Gördüğün rü'yâları ta'bîr için mürşidiz.
Çün odur Hakka vesîle meslek-i pîrânda,
Âşk ile dil şem'asın tenvîr için mürşidiz.
Rabt-ı kalb ile o mîzâb-ı füyûz-u hazrete,
Misk-i kâfûrla dili ta'tîr için mürşidiz.
Nisbet-i iksiri zergevher eder âşıkları,
Seyri, teysîri, sırları tebşir için mürşidiz.
İki âlemden elin çek sıdk ile teslim olup,
Mâsivâdan kalbini tathîr için mürşidiz.
Hakk rızâsı râziye sırrında zâhir bîgümân,
Bil saâdet hüccetin temhir için mürşidiz.

Dîdemiz Giryân

Dîdemiz giryân sinemiz sûzân,
Rûhumuz hayrân Halvetîleriz.
Cismimiz büryân derdimiz dermân,
Âşkımız bürhân Celvetîleriz.
Sırr ile seyrân şevk ile devrân,
Ederiz her ân Kâdirîleriz.
Mahremiz zâre bülbülüz yâre,
Harız ağyâre Rufâîleriz.
Bizdedir halvet yâr ile ülfet,
Bulmuşuz vuslat Düsûkîleriz.
Zikrimiz esmâ fikrimiz müsemmâ,
Seyrimiz «ev ednâ» Bedevileriz.
Hakkı çün bulduk nûr ile dolduk,
Aşkla yoğrulduk Şâzelîieriz.
Ölmeden öldük sonra dirildik,
Uçmağa girdik Mevlevîleriz.
Hayy-i bâkîyiz dost müştâkıyız,
Aşka sâkîyiz Nakşîleriz biz.
Bizdedir âdem îse'bni Meryem,
Hem ism-i A'zam Bayramîleriz.
On iki seyrân ideriz her ân,
Ma'nâda sultan Vefâîleriz.
Âşık-ı cânân mahrem-i irfân,
Fakr ile pinhân Bektâşîleriz.
Vahdete vakıf kesreti sârif,
Kenz-i maârif Şa'bânîleriz.
Sâmî ko halkı ara bul Hakkı,
Yoludur aşkı Uşşâkîleriz.

Cemâlullah ile

Cemâlüllah ile mestân olanda ihtiyar olmaz,
Geçüp dâreyne rağbette ne dâr u ne diyâr olmaz.
Hakîkat bağı dilleri açar vahdetle gülleri,
Cemâl-i gülşeninde açılan gülierde hâr olmaz.
Gerek gılmân gerek vildân umûm hûrîleri hayran,
Bulup dilde sekiz cennet, azâb-ı intizâr olmaz.
Gönül pervâne olmuştur cemâlin şem'ine dâim,
Yanıp kül olmayanlar, vuslatınla bahtiyâr olmaz.
Olursan âdem-i rna'nâ melekler secdogâhında,
Erersin bahr-ı esmaya bu ummana kenâr olmaz.
Binâ et ka'be-i kalbi dilersen sırr-ı ibrâhim,
Söyündür nâr-ı Nemrûd'u Halîlullaha nâr olmaz.
Gönül Tûrunda ¡¡hâm ile nakş et bin biresmâyı,
Müsemmâ ile kâim ol, zıiâle i'libâr olmaz.
Makâm-ı Râziyede sırr-ı Meryem eyleyüp tahsil,
Bulasın rûh-i Rûhullah bu varlık gibi vâr olmaz.
Eğer ister isen Hakkı, teayyünde.n tecerrüd kıl,
Ki Hakk talihlerine, mâsivâ içre karâr olmaz.
Fenâda bul bakâ sırrın, bulup «mûtû» hitâbından,
Bakâ ender bakâ bezm-i likâ mânendi, kâr olmaz.
Niçin zâr olmasın Sâmî Niyâzî âşk ile dâim,
Eğer vuslatla rahat etse bülbül âh ü zâr olmaz.

Ehl-i Vahdet Bilinmek istemez

Mahrem-i gencîrie-i vuslat bilinmek istemez,
Ehl-i vahdet, ehl-i kurbiyyet bilinmek istemez.
Arif ü ma'rûf Haktır, halka pinhân sîreti,
Vâsıl-i nûr-i ulûhiyyet bilinmek istemez.
Sırr-ı Haktır mahremi, hem nûr-i Haktır hemdemi,
Terk eden gamhâne-i kesret bilinmek istemez.
Kenz-i kıymetdâr, eder hâk içre pinhân, kendini,
Nûr-i Zâtla kim bulur ülfet bilinmek istemez.
Perdedir ayn-i zuhuru gayb-i zât olmaz ayân,
Meşreb-i Hakla nişîn-i halvet bilinmek istemez.
Kendini hârâda cevher, gonca harda gizlemiş,
Andelîbden gayriye, hikmet, bilinmek istemez.
Enline mahrem ayân, nâehie nâmahrem, nihân,
Sâkin-i tahte'l-kubâb elbet bilinmek istemez.
Nûr-i Zâtta zâtı fânî, her sıfatta bı nişan,
Hâlet-i müstağrak-ı hayret bilinmek istemez.
Hükm eder sâhib-makâm dîvân-ı ehlüllahta,
Vâsıl-ı fermân-ı kutbiyyet bilinmek istemez.
Cân gibi pinhândır cism-i cihanda vâsrtîm,
Mülk-i canana eden rihlet bilinmek İstemez.
Gayret-i Hakk ehl-i Hakkı ketm ü ihfa eylemiş,
Nüsha-i kübrâ-yı hakkıyyet bilinmek istemez.
Mübtelâdır şöhrete üftâdegân-ı mâsivâ,
Mâsivâdan eyleyen vahşet, bilinmek istemez.
Bezm-i Hakkın hemdemi, halka nihândır Sâmiyâ,
Eylemez cennetlere minnet bilinmek istemez.

290 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Hayât-ı Kuds İle İhyalarız

Darbe-i zikr ile müstağrak olup mevtâlarız,
Cezbe-i Haktan hayât-ı kuds ile ihyalarız.
Çâr anâsır nüh felekten geçmişiz tecrîd ile,
«Lâ» deyû selb-i izâfât eyleyen «illâ»larız.
Kenz-i mahfîdezuhûr-i zahiri ifnâ edüp,
Sırr-ı vahdet zevkini hakka’lyakîn dânâiarız.
Künh-i künh içinde erdik ism-i Zâtın sırrına,
Mazhar-ı küllî rnerâtib ile müstesnalarız.
Devr-i insân devM Rahman seyrini seyrân edüp,
Nokta-i vahdet medâr-ı ma'nevî deryâlarız.
Hıl’at-i fânî ile bakiyi idrâk eyleyüp,
Sâmiyâ, cem'i cem’ ile mazhar-ı kübrâlarız.

Biz Vahdetin Mihmânıyız

Biz vahdetin mihmânıyız enfüstedir âfâkımız,
Geçtik bütün âlemleri budur ezel mîsâkımız.
Fâni olup âlemde hep, cân mülkünü kıldık taleb,
Mahva eriştirdi edeb âşk âteşi ihrâkımız.
Hüsn ü cemâli lâmisâl envârı etti iştiâi,
Cân ü gönül oldu hilâl şems-i ezel işrâkımız.
Aşkile mestân olalı şevkile hayrân olalı,
Müstağnî-i Hûr-i Cinân feyz-i ezel ezvâkımız.
Etvâr-ı Hakk etvârımız, esrâr-ı Hakk esrarımız,
Envâr-ı Hakk envârımız, ahlâk-ı Hakk ahlâkımız.
Derd-i derûn ile hicâb-ı zulmete, üftâdeye,
Âb-ı hayât-ı ma'nevîdir nisbeî-i tiryakımız,
İlm-i ledünden bîhurûf nûr-i tecellî dersimiz,
Zât u sıfât esrânna vâkıf olur uşşâkımız.
Cânân ilinden mü'ık-i câna aks eder feyz-i ezel,
Nûr-i bakâ-billâh ile ilhâm olur intâkımız.
Mîzâb olup Sâmî Niyazı dil tecerrüdle tamâm,
İksîr-i cândır ma'nevî âşıklara intakımız.

292 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Muhabbetle Bakan Gözler

Muhabbetle bakar, gözler ne noksan ne kusûr görmez,
Adavetle nazar eden güneş otsa da nûr görmez.
Gerektir sabrı mu'tad eylemek uşşâk rahmda,
Cefâ da görse ma'şûktan metanetle fütûr görmez.
Kaiem hükm-i ezelde cümlenin ahkâmını yazmış,
Olursa Zât-ı Kaktandır kula, yoksa sürür görmez.
Zuhûr eyler ezelde cümle fermân-ı Azîmü'ş-şân,
Taalluk etmedikçe emr-i Hakk, bir şey zuhûr görmez.
Görenler seyl gibi ceryân-ı ezmânı bedahetle,
Dem-i müstakbeli var farz eder, bir lahza dur görmez.
Uzak tutsa derûnu râh-ı Haktan bir kişi şâyed,
Kalır zillette, dünyâ ehli, ânınçün huzûr görmez.
Bidâyette ekenler tohum-i hayrâtı, saâdâtı,
Nihâyet Sâmiyâ mahsûl saadettir şürûr görmez.

Lezîz

Ehl-i derd-i nâtüvâna var mı sıhhatten lezîz,
ibtilâ-yı fakr ile muhtaca ni'metten iezîz.
Pertevendâz-ı cemâl-i nûr-i Hakk ayînesi,
Dilrübâ-yı cân ile hembezm-i sohbetten lezîz.
Bîkedûret feyz-i sâfî nûr-i bahşâ-yi derûn,
Tâat-ı Haktır hemîn olmaz ibâdetten lezîz.
Dîde-i aşktır gören ayn-ı safâ, etse cefâ,
Rûh-i uşşak bulamaz âşk ile zilletten lezîz.
Firkat-i cânsûz-i hicran ile mescûn olana,
Var mı bîgâm-ı ferahrîz harf-i vuslattan lezîz.
Sadme-i lüccî-i evhâm ile küştî-i dile,
Mümkin olmaz sâhil endaz-ı selâmetten lezîz.
Ya'kûb-i cân dîdesini feth için yok çâresâz,
Yûsüf-i ma'nâ kamîsi ile nisbetten lezîz.
Nâr-ı âşk ehline vermez zevk u rahat mâsivâ,
Lezzet-i nûr-i şühûd, her dürlü lezzetten lezîz.
Mihver-i mîm-i muhabbettir medâr-ı vasl-ı Hakk,
Sâmiyâ, olmaz dü âlemde muhabbetten lezîz.

294 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Zülfün Esîri Âsûde Olmaz

Zülfün esîri âsûde olmaz,
Hüsnün gibi hâl âhuda olmaz.
Aks-i sabâda reyhân-ı hâlin,
Gülşen-sarây ü şebbûda olmaz.
Ümîde bâis, hicrân-ı aşka,
Sabr u tahammül beyhûde olmaz.
Gayet perîşân vîrâne hâlim,
Bundan ziyâde fersûde olmaz.
Nâr-ı firakın derd oldu dilde,
Bu derde derman Dârûda olmaz.
Leyi ü nehârı giryâne çeşmim,
Fikrinle bir şeb uykuda olmaz.
Cism-i lâtifsin yekpâre-i nûr,
Bu rütbe revnak incüde olmaz.
Bir bedr-i cansın canlar şikârın,
Bu haletin bir mehrûda olmaz.
Çeşm-i füsunun dâğ-ı derûndur,
Misli kemankeş bâzûda olmaz.
Mest oldu Sâmî cân etti îsâr,
Hâk-i rehin gayri bû da olmaz.

Beyt-i Rahmân ittihâz

Vech-i pâkin dilde ettim Beyt-i Rahmân ittihâz,
Farz-ı rükn-i âşk hatîmi içre devrân ittihâz.
Ol tecelligâha ihrâm-ı tecerrüdle girip,
Lâteayyün mülküne sırrımla tayrân ittihâz.
Keşf edip etvâr-ı seb'ıyle, urûc esrârını,
Cezbe-i sa'yi kılup vâdi-î irfan ittihâz.
Sûret-i sırda enâniyyet hicâbı ref içün,
Kurbet-i evsâfına mahv ile kurbân ittihâz.
Mâsivâ recminde dil âyînesi tathîr olup,
Şems-i vahdet pertevini mihr-i tâbân ittihâz.
Tâir-i lâhût olup ankâ-yı sırrım Sâmiyâ,
Eyledim hulkiyyet içre Hakkı seyrân ittihâz.

Âb-ı Sâfî Ol

Âb-ı sâfî ol seni bâlâ eder ebr-i füyûz,
Nehr-i cârî ol yem-i yekta eder bahr-i füyûz.
Mâye-i pâk-i musaffa ol cilâ-yı âşk ile,
Nûr-i feyyâz-i ezelden feyz ola sadr-ı füyûz.
Cümle eflâk-i derûn âfâk sehâbın zâii et,
Nûr-i şemsin ma'kesiyle aksede bedr-i füyûz.
Tîğ-i tevhîd ile mahv-ı sırfa ermek ibtîdâ,
Zât, srfât ifnâsıdır zât feyzine nezr-i füyûz.
Yirmi yedi menzili geç hemnişîn-i vahdet ol,
Bahş ola inzâl-i Leyletü'l-Kadr-i füyûz.
Vuslat-ı aslü'l-usûl ile bilinmiştir vusûl,
Şems-i Zâta ermeyenler edemez neşr-i füyûz.
Mebde-i teslîm ile bul müntehî irşâdını,
Sevk olur sırdan sıra seyrân ile sırr-ı füyûz.
Cümle teivîn-i sivâdan sîne-sâf ol, âşıkâ,
Çün sadef-pâk dillere oldu nasîb dürr-i füyûz.
Âşiyân-ı lâmekân olsa dil-i müştak eğer,
Tayr-ı lâhûtî Ankâya eder hasr-ı füyûz.
Kim cihâd-ı ekber-i a'dâya azm-i tâm eder,
Azmi nisbette erer Hakdan ona nasr-ı füyûz.
Vahdete mir'ât olan dil, Ka'be-i ma'nâ-yı Zât,
Kalmaz anda nisbet-i zâtiyyeden gayr-i füyûz.
Bahr-i nûr-i Zâta gark ol Sâmiyâ bî ihtiyar,
Âşık-ı bî ihtiyâra feyz olur hayr-i füyûz.

Temâşâ Kılmışız

Vech-i Hakkı hep mezâhirde temâşâ kılmışız,
Kenz-i Zâtı künh-i mahviyyetle bulmuş, bilmişiz.
Hernükûşun resmi ref' oldu bize keşfe'l-yakîn,
Nûr-i tevhîd ile elvân-ı sivâyı silmişiz.
«Alleme'l-esmâ»da üstâd eyledi Mevlâ bizi,
Levh-i gaybın ilmini bil'cümle Haktan almışız.
Mazhar-ı «Innâ fetahnâ» oldu etvârım hemîn,
Her kesâfetten çıkup deryâ-yi zâta dalmışız.
Vahdet-i sırr-ı bakâ-billâha erdi seyrimiz,
Sûret-i imkâna nûr-i vahdet ile gelmişiz.
Lâ teayyün mülküdür âriflerin menzilgehi,
Müntehâ-yı Sidreyi, enfüste gelmiş geçmişiz.
Mülk-i ma'nâ meşrıkından doğdu nûr-i şems-i Zât,
Sâyebân-ı nûr-i Zât-i lâyezâlî olmuşuz.
Aynımız a'yânımızda gaybımız etti zuhûr,
Mahremiz Sâmî, visâlüllahı bilmiş bulmuşuz,

298 Abdurrahman Sâmî Niyazi Saruhânî

Dîvâneleriz Pervâneleriz

Aşkınla mehm-i dîvâneleriz,
Nârınla yanar pervâneleriz.
Zikrinle eriştik cezbelere,
Fikrinle hemân hayrâneleriz.
Görmez gözümüz cân ile cihân,
Derdinle esîr dîvâneleriz.
Tevhîd ile müstağrak dilimiz,
Vahdet iline mihmâneleriz.
Mahrem olalı cânânemize,
Âlemlere hep bigâneleriz.
Bin cân ile envârına karşu,
Sevka gelerek devrâneleriz.
Katre görünür sûret yüzümüz,
Dil bahr-ı ezel ummâneleriz.
Dil meşrıkına Hakk nûru doğup,
Bâkîde heman tâbâneleriz.
Akl ile erilmez sırrımıza,
Rûh ile sülûk-seyrâneleriz.
Zâtıyla sıfât bir cümle cihât,
Sermest-i visâl sekrâneleriz.
Sâmî ikilikten oldu halâs,
Kenz-i ezele kâşâneleriz.

Mahfûz

Sivâya meyi ü rağbetten kulûb-i asfiyâ mahfûz,
Şerîatle tarîkat ehli, cümle evliya mahfûz.
Düşerler dâm-ı mekr-i nefse lâbüd zâhir erbabı,
Ibâd-i muhlisin ancak hakîkat etkıyâ mahfûz.
O kim tasfiyye-i kalbiyyeden bîbehre mahrûmdur,
Haiî şirk içre kalmış, olamaz sahib-riyâ, mahfûz.
Kalır esfel merâtibde, hevâ-yı nefsine mağlûb,
Sırât-ı âşk-ı Haktan seyreden ehl-i safâ mahfûz.
Kedûrât-ı huzûz-i âlem-i fânî olan, mahcûb,
Cihâd-ı ekber ile gâlib-i nefs ü hevâ mahfûz.
Düşünmez câhil-i nâdân müstakbel ukûbâtı,
Anı ikân eden akl-ı meâd, sâhib-zekâ mahfûz.
Hicâb-ı nûr-i Rahmandan anâsır kaydı mânidir,
Aref esrarına âgâh olan dil-âşinâ mahfûz.
Azâb-ı nâr-ı a'zamla yanar erbâb-ı kesret hep,
Halîl-âsâ delîle eyleyenler iktidâ, mahfûz.
Vücûdu sırr-ı Kur'ân, mürşide erdi mutahhar dil,
Mutahhar olmayandan nisbet-i feyz-i bakâ mahfûz.
Gerek, ihrâm-ı nûr-i zât, Sâmî hacc-ı ma'nâda,
Erenler cem'i lâhût sırrına her dû serâ mahiûz.

Dilersen Bulmağa

Dilersen bulmağa bâb-ı rızâda sermedî pür-feyz,
Edegör dîde-i cânı, sivâ alâyişinden gazz.
Velî, her talibi kılmaz, harîm-i vuslata lâyık,
Odurtâ ezelî bahşâyiş-i tevfîk-i Hakk-ı mahz.
Urûc et müntehâ dâre, hurûc et bahr-ı envâre,
Bu ekdâr-âlem-i esfel merâtibini edüp rafz.
Verüp tânîyi, eyle iştirâ-yı nûr-i kudsiyyet,
Rucu' eder gınâ-yı ma'nevîden fâiziyle karz.
Sıfâtıyle tehalluk sünnet oldu sırr-ı bâkîde,
Vücûdu mahv edüp Hakta, sana lâzımdır evvel farz.
Harîm-i lâmekân seyrânına kalb-i selîmdir kim,
O mülkte oldu bir, ednâ vü a'lâ, tûl ile hem arz.
Yed-i kudretle bu imkân eder her ân devrânı,
Bu sırdan hasbe'l-isti'dâd olur ma'kûs-i bast ü kabz.
Sebîl-i zemzem-i ilhâm-ı Hakkı bulmak istersen,
Hicabı ref' için zikr ile kalbi ede görsen rekz.
Süvâr ol sıdk ile milk-i dilinden semt-i cânâne,
Sebat et düşme telvîne, edüp ahd ile va'di nakz.
Devâ, bîmâr-ı cana, can-nüvâz mürşid elindendir,
Anı ta'yîn etmez zâhiren teşhîs perest-i nabz.
Sülûk-i seyr ile âşık, erersin mülk-i cânâne,
Geçüp seyrânda, cümle Arş ü Kürs ile semâ vü arz.
Havass-ı evliyâya kutb olur kutbiyyet-i irşâd,
Ehadiyyette küldür ol, velîler cüz'üdür yâ ba'z.
Hüviyyetten hidâyet ola câzib cân-ı uşşâka,
Dil-i Sâmî, olur, müstağrak-ı âşk ile Kevser-Havz.

İÇİNDEKİLER